

PËRMIRËSIMI I SHTRËSAVE RREGORE DHE SINAJISTIKË NE
SEGMENTIN RREGOR FUSHE KRUFË - THUMANE

**RAPORTI
PER
VLERESIMIN E NDIKIMIT NE MJEDIS**

Harun Hodaj

7. MASAT ZBUTËSE

6. MASAT PËR MBROJTJEN E UJIT TË PIJSHËM

5. VEÇORITË E SHTRËTËRVE TË LUMENJVE NË ZONËN NDIKUAR

4. ZONAT E MBROJTJEEVE SANITARE TË LUMENJVE

3. MBROJTJA E ZONAVE TË BIRIMEVE UJORE

2. PËRSHKRIMI UJËNDARËSE DHE MBROJTJA E ZONAVE

1. KARAKTERISTIKAT HIDROLOGJIKE TË SHKËMBINJVE

> TERMA KYC

> PARATHENIE

PËRMBAJTJA:

d

➤ PARATHENIE

Rajoni i Shqipërisë është hapësira më e rëndësishme dhe më e vlershme ekonomike, e parë nga dy këndvështrime; si ai i zhvillimit dhe ai mjedisor. Shqipëria, si palë nënshkruese e një numri konventash ndërkombëtare, kontribute dhe dokumenteve të tjera ligjore (Ramsar, Barcelona, Konventa e Biodiversitetit), është e detyruar të zbatojë një sistem efektiv për administrimin e ujërave në drejtim të zgjidhjes së problemit, por edhe të zbatimit të përgjegjësive të saj nën këto marrëveshje ndërkombëtare.

Mbrojtja e mjedisit, si një sistem dinamik, që ndryshon herë pas here fizikisht dhe biologjikisht, duhet parë në tërësi e faktorëve natyrorë dhe të veprimit mjedisor që ushtrohet mbi të. Këto ndërtime japin një ndikim të caktuar, duke goditur pak a shumë natyrën përrth, sidomos kur parametrat e shtrëngimit të burimeve natyrore dhe të menaxhimit të tyre nuk analizohen në përputhje me ligjet e rregullat e natyrës, në dobi të ruajtjes së ekuilibrave e të ekosistemeve të saj.

Një ndër burimet e ndojes së ujërave dhe aktivitetet për ndërtimin e rrugëve, që sipas natyrës së shtrëngimit, mënyrës teknologjike të ndërtimit shkaktojnë ndoje, me sasi dhe natyra të ndryshme, midis të cilave më të rëndësishme janë:

- Çfale operationeve të ndërtimit dhe transportit.

Metodat e ujërave së ndojes, në industrinë e ndërtimitve sipërfaqësore konsistojnë në përfeksionimin e metodave teknike. Nxitja e tyre kërkon një përkujdesje më të madhe nga ana e organeve legjislativë dhe vendimmartëse, në mënyrë që të rritet interesi për funksionime dhe aktivitete të tilla, por edhe shqetëria investuese duhet të rregojë interes, si për zhvillimet në fushën e biznesit, madje po asy dhe në ruajtjen e ekuilibrave natyror dhe vegantërisht në ruajtjen e ekosistemeve.

> TERMAKYC

Nëntokë në lidhje me një minierë nëkupton: gdo vend në një minierë që ndodhet nën sipërfaqen natyrore të tokës, i cili lidhet me sipërfaqen e tokës me anën e një pusi vertikal.

Mjedisi – është bashkësi e ndërveprimëve të përbërësve biotikë dhe jo biotikë që ndësojnë jetën e gjallë në tokë.

Mbrojtja e mjedisit – është veprimtaria që synon parandalimin dhe kufizimin e ndodjes, të degradimit të mjedisit, përbërësve, ruajtjen dhe përmirësimin e tij.

Mbrojtja e tokës siguron mbrojtjen e funksioneve të saj natyrore në mënyrë të qëndrueshme. Ajo përfshin sipërfaqen dhe shtrësinë nën-sipërfaqësore, dheun shkëmbinjtë dhe mineralët, format natyrore ose kalimtare, përfshirë dhe strukturën e tokës, bilancin ujor, si dhe florën dhe faunën tokësore.

Mbrojtja e ujit përfshin ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore, burimet e tyre, sasinë dhe cilësinë, shpërthimin dhe brishtësinë e ujërave sipërfaqësore dhe formimet akufere. Mbrojtja e ujit siguron parandalimin e demimit të cilësisë së ujërave sipërfaqësore dhe tejkalimit e normave përkatëse të cilësisë, përmirësimin e cilësisë së ujërave sipërfaqësore të ndotura dhe artijve e objektivave për cilësinë e ujit, parandalimin e shkatërrimit të cilësisë së ujërave nëntokësore, rehabilitimitin e ujërave nëntokësore të ndotura, përmirësimin e bilancit ndërmjet shkallës së ekstraktimit dhe ripërbërësve natyrore të ujërave nëntokësore, mbrojtjen e florës dhe faunës ujore.

Mbrojtja e biodiversitetit përfshin të gjithë organizmat e gjallë, biocenozat dhe habitatat e tyre.

Zhvillimi i qëndrueshëm është zhvillimi që plotëson nevojat e së tashmes dhe së ardhmes pa shtrënguar ose prekur mundësitë dhe kapacitetet që edhe brezat e ardhshëm të plotësojnë nevojat e tyre. Përdorimi i qëndrueshëm i burimeve natyrore e minierave siguron plotësimin e nevojave të sotme, pa çësuar nevojat e brezave të ardhshëm për këto burime.

Ndikimi në mjedis është gdo ndryshim i mjedisit fizik, përfshirë pasojat shëndetësore, ekonomike, shoqërore, estetike, natyrore, fizike.

Vepmtaria që ndikon në mjedis është gdo vepmtari ekonomik e shoqërore që përdor mjedisin ose përbërës të tij ose që shkakton në mjedis lëndë dhe energji, duke ndryshuar cilësinë e tij.

Vlerësimi i ndikimit në mjedis është procesi që kryhet për të identifikuar, parashikuar, interpretuar, matur, komunikuar e parandaluar ndikimin e një projekti në mjedis, sipas disa varianteve të tij, me qëllim që të përzgjidhet varianti më i mirë për parandalimin dhe zbutjen e ndikimit negativ, para se projekti të miratohet dhe zbatohet.

Vlerësimi strategjik i mjedisit është procesi i vlerësimit të ndikimeve të mundshme në mjedis të një politike, plani dhe programi. Ndofta mbi normë e mjedisit është tejkalimi i normave të cilësisë së mjedisit.

Ndofta e mjedisit është fuqja e drejtpërdrejtë ose e tërthorë e lëndëve, vibracioneve, energjisë, nxehtësisë, rezatimit, zhurmës e faktorëve biologjikë në ajër, në ujë e në tokë, të cilat mund të ndryshojnë cilësinë e mjedisit dhe të demojnë cilësinë e jetës.

Shkarkim në mjedis është çlirimi dhe dalja në mjedis përdorura, të zezat, mbeturinat, produktet dhe nën produktet kimike, industriale e substancave të tjera, pavarësisht nga natyra e tyre, në rezervat e ujërave, në tokë, nën tokë apo vende të qënuara.

Shkarkime në mjedis është vlera më e madhe e lejuar e përmbajtjes së lëndëve ndotëse në shkarkimet për një periudhë kohë të dhënë.

Dëmtimi i mjedisit është prishja e karakteristikave fiziko-kimike dhe strukturave të ekosistemit natyror.

Mbetje janë lëndë, objektet ose pjesë të tyre që përcaktohen nga autoriteti përgjegjës të cilat nuk përdoren më ose që pronari do t'i largojë.

Mbetje të rrezikshme janë mbeturinat toksike gërryese, ngacmuese, shpërthyes të përfaqshme, kërcënuese, infektive dhe radioaktive, që kanë vetinë të prishin gjendjen natyrore të ujit, tokës dhe ajrit.

Lëndë të rrezikshme janë ato lëndë që demojnë shëndetin e njeriut

Ndofja e ujit – është veprimi dhe ndikimi i fujës së materialeve të ngurta, të gazta, të lëngët, qenieve të gjalla dhe formave të energjisë në ujë, që drejtpërdrejt e tërthorazi ndryshojnë cilësinë e ujit, duke rrezikuar kështu përdorimin e tij të mëtejshëm.

Rezervat ujore – janë të gjitha ujërat e brendshme detare, sipërfaqësore nëntokësore, së bashku me shtrësat ujëmbajtëse dhe reshjet atmosferike nën juridiksionin dhe kumtoftin e R. SH

Hasen ujëmbledhës – është sipërfaqja e tokës brenda së cilës uji pasi konverton në një mjedhë të vetme nëpërmjet një rrjeti rrjedhësh sipërfaqësore e nëntokësore derdhet në det. Kufijtë gjeografik të basenit ujëmbledhës përcaktohen nga hartat topografike sipas vijave ujëndarëse.

Efektet e dëmshme të ujit – janë dëmtimet e shkaktaura nga përmbajtjet edhe plotat e jashtëzakonshme, krijuarimit e tëpëtra, gërryerjet, erozioni i tokës, mbushjet materiale të ngurta etj.

Nevoja Biologjike për Oksigjen NBOs – është sasia e oksigjenit të konsumuar gjatë 5 ditëve nga bakteret aerobë në prezencë të ajrit. Ajo përfaqëson ndonjë organikë të bio-degradueshme [mg (O₂)/l]. **Eutrofikim** – është pasurimi i një ekosistemi ujor me lëndë ushqyese vegjetorë dhe përbertës azot dhe fosfori dhe me prodhimtarë të lartë biologjike duke shkakuar një rritje të vrullshme të algave dhe forma të larta të jetës himore të shogëruara me ndryshime të cilësive së ujit.

Hedhje në mjedis është çdo derdhje, përhapje, pikim, rjedhje, nxjerrje, shtrijje, sharkim, zbrastje, injektim nëntokësor, rreshtje, shpëlarje, avullim, depozitim, duke përfshirë edhe praktikën ose hakjen e fujëve, tankerve dhe pajisjeve të tjera të mbyllura, mbartëse ose ambalazhuese.

Monitorimi i mjedisit është grumbullimi, vlerësimi dhe përgjithësimi i të dhënave mjedisorë me anë të veçgjitmit, të vazhduar ose periodik

Burime të përceritshme janë burimet natyrore, që përdoren në mënyrë natyrore

- Verië fiziko-kimike të ujërave nëtokësore
- Modelimi facial e shtresor i rezervuarve të prognozuar, duke individualizuar trashësi të ujërmbajtëse, për ujra jo të mineralizuara, si industrial dhe ato për nevojë komonale.
- Potenciali i ujë grumbullues, në basenet akufier, si për rasin e baseneve me ujë të lire dhe në rasin e baseneve me ujë me presion, si dhe në evidentimin e rëndësishë praktikë për organizimin e furnizimit të centralizuar të tyre.

Njoftja dhe vlerësimi i parametërve hidrogeologjikë si:

- Kompleksi ujërmbajtës i depozitimve të shkruara kuaternare (Q₂);
- Kompleksi ujërmbajtës i depozitimve molasike të përfaqësuar nga konglomeratet dhe ramuret e suites Krogoshina.

Duke u bazuar në kriterin litologo-stratigrafik, vegohet tre komplekse kryesore ujërmbajtëse:

➤ Te përgjithshme

1. KARAKTERISTIKAT HIDROLOGJIKE TË SHKËMBINJVE PËRGJATË RRUGËS

Parti "Ndësi paguan" nënkupton koston që paguan ndësi për përmirësimin e një mjedisi të ndotur dhe për këhimin e tij në një gjendje të pranueshme.

Publika i interesuar – nënkupton publikun ndikuar ose që mund të ndikohet, apo që është i interesuar për vendimmarrjen mjedimore; për qëllimet e këtij përkufizimi, shogatari juqeveritar që promovojnë më tej mbrojtjen e mjedisit dhe planësojnë kërkesat e vëna në ligjet kombëtare, do të konsiderohen të interesuara.

Publika – nënkupton një ose shumë persona fizikë ose juridikë, në përputhje me legjislacionin e praktikar kombëtarë, shogatari, organizatat dhe grupimet e tyre;

Autoritet publik – nënkupton Qeverinë në nivel Kombëtar, rajonal dhe nivel tjetër, si dhe Personat fizikë ose juridikë, që kryejnë funksione publike administrative, sipas ligjit kombëtar, duke përfshirë dhe detyra, veprimtari ose shërbime të veganta në lidhje me mjedisin;

- Gjendjen e elementeve të mjedisit, të tilla si ajri e atmosfera, uji, toka, peizazhi e shumëllojshmëria biologjike dhe komponentet e tij;
- Faktoret të tilla si substancat, energjia, zhurmata e rezalimi, koston-përfitimet dhe analizat e tjera ekonomike;

Informacion mjedisor – nënkupton çdo informacion me shkrim, vizual, gjojor, elektronik ose të qdo lloji forme tjetër material mbt;

sektor presioni i ujërave nëntokësore është maksimal (presion pozitiv).
zhavorrëve dëron në sipërfaqe nëpërmjet filtrimit vertikale nga poshtë-lart. Në këtë
lehtësuar, për shkak të përmasimit të parametërve të zhavorrëve në këtë drejtim. Pjesa më e madhe e
vlerat e tyre në këtë drejtim. Drenimi i ujërave me presion e zhavorrëve drejt venit bëhet menjëherë
dhe cilësia ujit

granulometrisë së tyre nga zona e ushqimit në zonën e drenimit, d.m.th. përkrahshëmëria, ujëmbajtja
filtruese, ujëmbajtja dhe cilësia e ujit të zhavorrëve shkon në përputhje të plotë me ndryshimin e
(përzierje me rëndë) deri sa afër zonës së grykëderdhjes së lumënjve kalojnë në rëndë dhe lym. Vëllim
tyre nga lart dhe graduallisht duke shkuar drejt drenimit për në det bëhen gjithnjë e më heterogjene
kanë përfaqësimet e korvizore heterogjene, ato janë zhavorre të pastra kokërr të trashë në zonat e ushqimit të
lumënjve me tendencë të përgjithshme nga juglindja në veriperëndim. Zhavorret e fushave alluviale
gjere dhe ujëmbajtje të madhe. Ujërat që magazinohen në zhavorre të vizin kryesisht gjatë rrjedhjes së
gjatë njësinë geomorfologjike fushore dhe karakterizohet me një përkrahshëmëri të lartë, përhapje të
këto ujëra përbëjnë horizontin e parë ujëmbajtës nga sipërfaqja e tokës. Ky horizont shtrihet në të

Ujërat nëntokësore pa presion i rërave dhe surrave alluviale

kanë dhënë ujë të kripur me $Mp > 1gr/l$ të tipit hidrologjik C1-S04-Na-Mg.
agresive ndaj materialeve të ndërtimit, dhe në përgjithësi në sektorët e ujit (në qendër të ish kënetës)
të një cilësie të keqe higjieno-sanitare, nuk janë të pastra, kanë reaksion acid dhe si të tillë paraqiten
filtruese dhe me ujëmbajtje të dobët. Nga analiza kimike të ujit të rërave lagumore rezultoi se ato janë
enkas për këtë studim rezultoi se ky sektor për këtë nivel ujëmbajtës karakterizohet me velli të ulët
shtrijes së tyre luhatet nga 20-25m në sektorët e ujit fushor. Sipas punimeve të zbulimit të kryera
kanë trashësi që luhatet nga 5 deri 12m. Ato mbuloohen nga argjilat e kalienta kënetore. Thellësia e
shtrihen gjatë gjithë brezit të lagumave dhe ish kënetave pas brezit të dunave. Kërat lagumore-kënetore

Ujërat nëntokësore të rërave lagumore-kënetore

A. Formacioni me shtrësa ujëmbajtëse poroze (kryesisht të shkërrit)
B. Formacioni me shtrësa me përhapje të gjere dhe ujëmbajtje të madhe;
C. Formacioni me shkëmbinj të çare me ujëmbajtje lokale dhe rezerva të kufizuara deri mesatare;
D. Formacioni me shkëmbinj shumë të varter në ujëra nëntokësore;
mbështetës, si më poshtë vijon:
Austriada Thumanc-Mitot ballafaqohet me disa tipe të ndryshme formacionesh ujë mbajtës deri në ujë

→ Karakteristikat hidrologjike të shkëmbinjve përfaqë të rrugës

Në mënyrë e parë të thellësisë, nënshtrija e linqës së zgjedhur për superstrate tregojnë se është e
përfaqësuar përgjithësisht nga sedimente ujë mbajtëse, por me lej drejt thellësisë, ajo bëhet ujë
mbështetëse.
Ato përbëjnë gjithashtu një nga kushtet bazë për zhvillimin e gendrueshëm dhe afat gjatë
të çdo sipërfaqje teknike në sipërfaqe, si dhe për evidentimin e shkaqëve dhe të
pasojave që lidhen me moshkëmbimin normal të tyre.

Ndër dukuritë e pazakonta klimatike bëjnë pjesë edhe ato që lidhen me regjimin e reshjeve. Zona jonë si pjesë e një rajoni siç është Shqipëria, me klimë tipike mesdhetare, karakterizohet nga një regjim i rregullt i reshjeve nga pikëpamja e shpërndarjes vjetore. Kjo shpërndarje karakterizohet nga një maksimum në muajt e dimrit (30-40% e reshjeve vjetore) dhe një minimum në muajt e verës (10%). (regulltaria e reshjeve vjetore edhe në shpërndarjen e tyre gjeografike. Kështu, në shkallë lokale herë pas here ndodhin me ngjarje jo të zakonshme si reshjet intensive brenda 24 orëve të shoqëruara në disa raste me përmbytje apo mungesa e theksuar e reshjeve që sjell theksin e zgjatuar. Si vete skajore në Shqipëri, pjesë e së cilës është dhe zona jonë në studim janë përcaktuar vitet hidrologjike 1949, 1954, 1957 e 1985 si vite ujëpakët dhe 1963, 1970, 1978 e 1986 si vite ujëshumë. Ndër ato ujëpakët, më i thati paraqitet viti 1949. Në krahasim me mesataren shumëvjeçare, në këtë vit sasia e reshjeve kanë qenë 1,6 herë më pak se norma. Gjate këtij viti, theksin ka qenë më e theksuar në Shqipërinë juglindore, si në Voskopojë, Koryë, Leskovik, etj. I dyti për nga theksin është viti 1953-1954, me 1,6 herë më pak reshje se mesatarja shumë vjeçare. Viti me reshje më të shumta ka qenë viti 1963, me 1,6 herë më shumë reshje se mesatarja shumëvjeçare në shkallë vendi dhe vërejtësit në zonën jugore me 2 herë më shumë se mesatarja. Rajoni i studuar karakterizohet nga një sasi jo e vogël reshjesh, rreth 900-1000mm/vit. Në vitet e ardhshme (sipas LNFP, 1994) pritet që deri në vitin 2100, si rezultat i ndryshes globale, të ndodhë një ndryshim i temperaturës mesatare vjetore me 0,7-2,5°C, gjë e cila do të pasqyrohet edhe në ciklin hidrologjik. Gjate dimrit pritet që rritja e temperaturës të ndjehet ecurinë vjetore, ndërsa sasia e reshjeve do të zvogëlohet deri me 5%. Gjate pranverës temperaturat mesatare që ndryshojnë mes 13,8 dhe 15,7°C mendohet të ndryshojnë në 15,2°C dhe 18,5°C, ndërsa sasia e reshjeve do të rritet me 0,18%. Gjate verës temperaturat mesatare do të luhaten nga 23,2°C në 24,7°C, ndërsa sasia e reshjeve do të zvogëlohet me 60%. Gjate vjeshtës ndryshimi i temperaturës pritet të jetë më i madh se at vjetor, për shkak të verës së zgjatuar, ndërkohë që sasia e reshjeve pritet të rritet me 53%.

Ngjarje të pazakonta klimatike

Nga pikëpamja hidrogeologjike, rajoni kodrinor-fushor Thumane-Mitoh këtu pritet të peligurohet e madh amezian të Ulësirës Veri-Pendimnore, i cili është përgjithësisht i pasur me ujra nëntokësore. Kjo është kushtëzuar nga përhapja e shkëmbinjve me veti të mira dhe mesazur kolektorë (zhavorre dhe konglomeratë), nga kushtet e favorshme klimatike me reshje rreth 1000mm/vit, nga një rreth i dendur hidrografik e me relief fushor me pjerrësi të vogël drejt perëndimit. Por, rruga në studim, siç e përkrahim me sipër bie kryesisht në një rajon që karakterizohet nga formacione ujëmbështetëse të depozitimeve mollasike e paramolllasike me moshë N₁h deri në N₂lh.

TE PËRGJITHSHME

2. PËRSHKRIMI UJËNDARËSË DHE MBROJTJA E ZONAVE PËRGJATE RRUGËS

Zona butërike e parkut kombëtar mund të shpalletë territori rreth parkut, me gjërësi rreth 50m nga kufiri i tij.

- Në parkun kombëtar zbatohet shkalla e dytë e mbrojtjes, ku ndalohej:
- Shtytëzimi i tokës me teknologji intensive;
- Neutralizimi i mjetëve me origjinë jashtë territorit
- Ndërtimi i murgëve, autoshradave, hekurudhave, zonave urbane;
- Mbjellja e pyjeve monokulturë;
- Nxjerja e mineraleve, gurëve dhe torfave
- Vepnimtari masive sportive, turistike, jashtë pikave të caknuara;
- Organizimi i garave me automjete e motorikletar;

b. Park Kombëtar (Kategoria II)

Zonë butërike e rezervatit strikt natyror mund të shpalletë territori rreth rezervatit, me gjërësi rreth 10km nga kufiri i tij. Vepnimtari e tjera, që kërkohen të ushtrohen në rezervat ose në zonën e tij butërike, duhet të pajisen me leje mjedisi.

- Përja e drutëve dhe e shkurreve;
- Përdorimi i kimikateve dhe plehrave kimikë;
- Nderime të gdo lloji;
- Nxjerja e mineraleve dhe e torfave;
- Gjuetia dhe peshkimi;
- Ngrija e objekteve gjuhëse, argëtuese dhe sportive;
- Kafimi nëpër shtigje, me përjashtim të përdoruesit të tokës;
- Levizja me mjete motorike të gdo lloji;
- Vozitja me barka, kanoe dhe mjete të tjera lundrimi;
- Riprodhimi intensiv i kafshëve të gjahut;

Në rezervën "strikt" të mbrojtur zbatohet shkalla më e lartë e mbrojtjes, ku ndalohej ndër të tjera:

a. Rezervë "strikt" natyrore - rezervat shkencor (Kategoria I)

➤ LEGJISLACIONI SHQIPTAR PËR ZONAT E MBROJTURA

Në Shqipëri, Zonat e Mbrojtura janë të konsideruara si pjesë/sipërfaqe e tokës dhe/ose ujër, detare/bregdetare, të destinuara kryesisht për konservimin e biodiversitetit, burimet natyrore, kulturore që shogërojnë arëvat dhe që janë të menaxhuara në mënyrë të ligjshme dhe/ose në mënyrë të tjera efektive. Rrethi i zonave të mbrojtura është bazuar në kategoritë e menaxhimit të sistemit ndërkombëtar dhe sistemi i ndërtuar për këtë qëllim është në përputhje me të. Këto kategori janë:

➤ TË PËRQJITËSHME

3. MBROJTJA E ZONAVE TË BURNMEVE UJORE NË RAJONIN E ZGJEDHUR

Veprimtari e ekonomike e shqetore, projektet qe synojne te zbatohen ne nje zone te mbrojtur, pajisen me leje mjedisi, pasi te paraqesin studimin perkates dhe rapordin e plot te vleresimit te ndikimit ne mjedis.

Ne nje zone te mbrojtur te burtmeve te menaxhuara zbatohet shkalla e kalet e mbrojtjes. Ktu perfishihen Pyjet, ujeret dhe pasuri te tjera natyrore ne zonat e mbrojtura.

f. Zone e mbrojtur e burtmeve te menaxhuara/zone e mbrojtur me perdorim te shumefishte (Kategoria VI)

Si te cille permendim Pogradecin (27323ha), megjithese pak larg zones tone te punimeve, etj.

- Mbrojtja e pyjeve monokulture;
- Neutralizimi i mbetjeve
- Ndetimi i autostradave, kanalëve lundres dhe i zonave urbane;
- Levizja me mjete transporti jashte rrugeve dhe vendeve te caktuara;
- Organizimi i garave me automjete, motokikleta e bicikletat.

Ne nje peizazh te mbrojtur zbatohet shkalla e kalet e mbrojtjes, ku ndër te tjera ndalohen:

e. Pezazh i mbrojtur (Kategoria V)

Nder rezervat natyrore mund te permendim per rajonin tone Cangonjin (250ha). Zone buferike e zones se menaxhimit te habitateve dhe llojeve mund te shpallet territori perreth saj, me gjeresi 50m nga kufiri i zones.

- Ndryshimi i gjendjes natyrore te rezervave ujore, burtmeve, liqeneve dhe sistemeve te zonave te lagura;
- Levizja dhe parkimi i automjeteve jashte rrugeve publike dhe vendeve te caktuara per parkim;
- Mbledhja e bimeve, mineraleve, gjejeve paleontologjike dhe e gureve;
- Ngritja dhe funksionimi i objekteve per qelime ushtarake
- Vendosja e stendave, tabelave te dhenave, reklamave;
- Ngjiteti alpinc, skite, kampingjet dhe ndezja e zjarreve

Ne zonën e menaxhimit te habitateve dhe llojeve zbatohet shkalla e trete e mbrojtjes, ku ndalohen:

d. Rezervat natyror i menaxhuar/zone e menaxhimit te habitateve dhe llojeve (Kategoria IV)

- Ijtersimi i vlerave per cfaredolloj qelimi te shrytezimit ekonomik;
 - Punime apo veprimtari qe ndryshojne karakterin e monumentit
- Ne nje monument natyror zbatohet shkalla e pare e mbrojtjes. Monumentet e natyres radhiten ne vlerat e trashëgimitise kombetare. Ne to jane te ndaluar:

c. Monumentet natyror (Kategoria III)

➤ MONUMENTET E NATYRËS NË RAJONIN TONË

Monumentet e natyrës në rajonin tonë, sipas gjendjes së tyre, mund t'i ndajmë në:

a. Gjeo-monumente:

- Objekte gjeomorfologjike: zhveshje apo fosile unike, struktura e formacione gjeologjike të ralla;
- Objekte gjeomorfologjike: forma dhe pezazhie të relievit të krijuara apo të modifikuara nga lumenjtë, akujt, karstik, etj;

b. Hidro-monumente:

- burime karstike,
- burime minerale;

c. Bio-monumente:

- drurë me moshë të hershme,
- habitimet me shqërtim bimorë të ralla apo të rrezikuara;

Aktualisht, në rajonin tonë ekzistojnë tërë monumete natyre të shpallura, prej të cilave ndodhen:

- Dy Gjeo-monumente;
- Dy hidro-monumente;
- Tre Bio-monumente.

Disa prej tyre e kanë humbur statusin, duke e bërë që numri i monumenteve natyrore të reduktohet. Vjen të theksohet se shkaku i pakësimit të tyre, në më të shumtën e rasteve, lidhet me veprimtarinë e intensifikuar të njeriut dhe jo me faktorë natyrorë.

d

Këto shira zakonisht bien në pas përdhëve të thara dhe jo ralle edhe në të nxehia. Për pasojë, ato shpërlajne me shpejtësi materialin e copëtuat dhe të thërrmuar nga shkëmbi rrënjësor gjatë këtyre përdhëve. Formacionet mesatarisht të qëndrueshme (ramorë e argjilat mergeleore kompakte) ndaj erozionit zënë nën 30% të rajonit dhe shtrihen nën 1000m mbi nivelin e detit. Kjo dukuri e tyre është e lidhur me përmbajtjen mesatare të humurit, kompleksin koloidal të zhvilluar mirë, përberjen mekanike mesatare ose e rëndë. Me këtë lloj lloke lidhen depozitimet kryesisht të gëmbëtuara fort.

Në këta shkëmbinj, proceset e shpallit vepronë në mënyrë të ljetërsuar, të pa gëmbëtuara ose me gëmbëtuara të dobët. Klima tipike mesdhetare me regjimin të rregullit të reshjeve, ku shirat e shpeshtë torrencial (mbi 20-100mm në 24orë) lakohen mbi 45 ditë në vit.

- në shkëmbinj tërësisht të gërryeshëm;
- në shkëmbinj mesatarisht të gërryeshëm;

Në faktin klimatik bëjnë pjesë edhe mezatimi diellor, Kashit, vërehet se në shpatet me ekspozim nga jugu dhe perëndim është prirja më e madhe për formimin e përmirësve gurorë. Relievi ynë kryesisht kodrinor-malor dallohet për mbizotërimin e lartësive mesatare, shkallën e lartë të copëtimt horizontal dhe vertikale, si dhe pjerrësinë e madhe të shpatëve. Në këto kushte shpati është elementi mbizotëruar. Ky i fundit për njësi e zona të ndryshme të zonës në studim ka ekspozim dhe gjatësi jo të njëjtë. Duke pasur parasysh shkallën e fortësisë së formacioneve në rajon, ato mund të ndahen:

Faktori gjeologjik shprehet me përberjen litologjike të territorit dhe nga ana tjetër lidhet me përshkueshmërinë e garshmitërit e shkëmbit në rrualin ku formohet përroi guror. Kjo të madh në formimin e përmirësve gurorë ka edhe faktori gjeomorfologjik, madje në disa raste atij i lakon rrolli vendimtar.

Faktorët e formimit të përmirësve gurorë

Përmirësve gurorë në rajonin tonë kanë karakteristike kryesore fazën torrenciale, regjimin e rregullit të prurjes së lëngët dhe të sasisë së bollshme dhe të materialit të ngurtë. Përmirësve gurorë dallojnë shumë nga njëdhtëjt e ljerat sipërtërgësore. Gjatesia e tyre zakonisht është 1000-1000m. Ato kanë formuar luginat të përpunuara mirë, por në shpatet e rajonit, më shpesh kanë krijuar konce depozitimi. Si ushqim për ta kanë shërbyer drejtpërdrejt reshjet atmosferike dhe kanë regjimin të rregullit e veprimit me ndërprerje, dhe aktivizohen papritur. Materiali i ngurtë e transportues zë 10-15% deri në 60-70% të vëllimit të tij dhe pjerrësia e shtratit tekundet nga 15-25%. Fillimet e përmirësve gurorë janë në lartësi maksimale të rajonit në studim.

Faza, shkakët e formimit dhe pjesët përbërëse të përmirësve gurorë

➤ DEGRADIMI I TERRENEVE NË VENDIN TONË DHE PROBLEMET SOCIALE

4. ZONAT E MBROJTJEVE SANITARE TË LUMENJVE

2

➤ ZONAT E MBROJTJEVE SANITARE

Në fakt, kontrolli i forcave të natyrës varet shumë nga raporti i lidhjes së njeriut me tokën. Shfrytëzimi intensiv i bimësisë dhe i tokës çon në rrëzimin e vlerave të erozionit dhe të materialit që transportojnë përmes ujërave. Në bazë të një studimi të kryer nga eksperti i ndryshëm shqiptar në vitin 2004, rezultoi se lumenjtë e vendit duhen shfrytëzuar apo ndaluar për zona të caktuara, megjithë ky që në mor me vendim të Qeverisë Shqiptare – VKM, në po këtë vit. Në bazë të këtij vendimi u përcaktuan segmentet, se ku duhet të shfrytëzohet apo ndalohet marrja e ujit dhe lumenjtë, duke shpallur kështu zonat e mbrojtjeve sanitare të lumenjve. Praktikisht, u përcaktua që të ndalohet shfrytëzimi i zharëve dhe rërave për një periudhë disavjeçare në shtrërit dhe segmentet e këtyre lumenjve:

- a) Në gjithë lumenjtë e Ishmit, të Tiranës, të Drogës dhe të lumenjtë të Zezë.
 - b) Në lumenjtë e Erzenit.
 - c) Në zonën 1,5km mbi urën e Peshkëtarit e deri në derdhje në det.
- Në lumenjtë Shkumbin;
 - Në zonën e Elbasanit;
 - Në zonën 500m mbi urën e vjetër të Krogoshtinës e deri 500m.

Kullimi dhe gënimti i rrugës mund të ulin nivelin e ujit në zonat përreth, ndërsa brigjet e lumenjve dhe ndërrat mund të rrisin nivelin e ujit të këtyre myra të kufizuara. Ndikimet më të mëdha përshirë demtin e bimësisë, rritet ndjeshmërisht nga ndikimi i erozionit, gjë që sjell humbjen e ujit të pijshëm, si dhe humbjen e ujit që përdoret për bujqësi. Gjithashtu kemi edhe ndryshime në mjedisin e kafshëve ujore dhe të ajrës tokësore.

Modifikimi i ujërave nëtokësore

Rrugët që takohen apo ndërprehen me sisteme kullimi, zakonisht modifikojnë sipërfaqen natyrale të rrjedhjes së ujit, duke e përqëndruar rrjedhjen në pika të caktuara, dhe në shumë raste duke rritur shpejtësinë e rrjedhjes. Në varësi të kushteve lokale, këto ndryshime mund të kontribuojnë në përmbijje, apo në erozionin e tokave, si dhe në modifikimin e kanaleve deri në ndojen e ujërave. Këto ndikime, shpesh lenë dhe pasoja të mëdha, veçanërisht kur ndodhen afër rrugëve.

Modifikimi i sipërfaqes së rrjedhjes së ujit

Nuk ka rëndësi se ku mund të shtrihet një rrugë e caktuar, por ajo duhet që të takohet pajtë me një sistem kullimi, dhe në këtë rast duhet parashikuar modifikimi i rrjetit hidrologjik. Nderimi i rrugëve na çon drejt tre tipeve të modifikimit në lidhje me mjedisin hidrologjik natyror.

Ndikimet dhe mjedisi përreth

➤ NDIKIMET NË BUKIMET UJORE

Një rrugës shumë i rëndësishëm hidrologjik i këtyre lumenjve është prurja e lëngt e tyre. Lumenjtë e zonës së dallohen për prurjet e larta dhe të lëngëta, ndonëse ato pësojnë luhajtje të mëdha stimore. Lishqimi i lumenjve tanë në pjesën më të madhe sigurohet nga reshjet, sidomos të shiut (69%) dhe pjesa tjetër nga ujërat nëtokësore (31%). Sasia e madhe e reshjeve dhe rënja e tyre teper e rregullit gjatë vitit me përqëndrimin më të madh në stinën e vjeshtës e të dimrit ka përcaktuar edhe regjimin tipik mesdhetar të lumenjve tanë. Një nga tiparet më karakteristike të regjimit hidrologjik të lumenjve tanë është luhajta shumë e theksuar e nivelëve të tyre gjatë vitit, që lidhet kryesisht me luhajten e reshjeve. Për rrjedhim, në lumenjtë tanë, dallohet një periudhë me prurje të larta dhe me zgjatje të konsiderueshme (tetor-maj) dhe një periudhë tjetër me prurje të pakta (korrik-shtator), që vjen menjëherë pas të parës. Midis tyre është mjaft qeshor, që shërben si periudhë e shkurtër kalimtare ndërmjet prurjeve më të larta dhe më të ulta.

➤ TË PËRCJITSHME

5. VEÇORITË E SHTRËTËRVE TË LUMENJVE NË ZONËN NDIKUAR

4

lëndet ushqyese (fostori dhe azoti) të pranishëm në ujrat e përrrenjve favorizojnë mëjen e algave dhe të bimëve ujore, gjë që përshpejton eutrofizimin e liqenit. Në verë, këto alga dhe bimë ujore, shkaktojnë degradimin e karakteristikave kimike dhe fizike të ujit: turbiditetin, veguesin e ngjyrës, shijen dhe ngjyrën. Madje, përqendrimi i algave dhe i bimëve ujore modifikojnë vazhdimisht përmbajtjen në ujë të oksigjenit të ucurit. Gjithashtu algat e vdekura depozitohen në fundin e liqenit, gjë që çon në zmadhimin e shtrësës së llumit.

b. Ujrat e liqeneve dhe/ose rezervuarëve

- Turbiditet i ulët, meqenëse regjimi i rrjedhjes është i qetë, ujrat transportojnë sasi jo të mëdha lëndesh në suspension.
 - Ndojë bakteriale e lartë. Ndoja e shakuar nga njeriu ose industria është praktikisht ekzistente.
 - Temperatura e lartë. Këto ujra janë larg origjinës nga burime ose nga shkretëtja e borsës ose e akullnajave.
 - Tregues ngjyrë të lartë. Këto ngjyra kanë kohë të trasha lëndët vegjetale, të cilat janë burimi kryesor i ngjyrës.
- a. Karakteristikat e përgjithshme të burimeve të ndryshme ujore
- Pjesa e poshtme e një lumi në përgjithësi është vendosur në një zonë fushore, ku dendësia e popullsisë është e lartë dhe industritë praktikisht janë të pranishme. Karakteristikat e përgjithshme të këtyre ujrave janë paraqitur këtu poshtë:

KONCEPTET BAZË PËR MBROJTJEN E UJIT TË PËSHËM

6. MASAT PËR MBROJTJEN E UJIT TË PËSHËM

Në rastet, kur hidhet pakëz gjymyr nëpër rrugë, për të mos ngritur pluhurin lart, mundësia e ndojes është ende më e lartë. Ndojë sezonale do të mund të ndodhin edhe gjatë krizës së rrugëve përfaqëse të përjashtohet kjo tip ndoje.

- nga rrëza e shkaktimeve të jeshuara nga gomat;
- nga shkakimi i produkteve të karburantëve;
- korrozioni i metaleve, që mund të shkaktohet në disa rrugë shumë të ngarkuara;

ndikime negative në cilësinë e ujit të pishëm. Ndoja kronike e ujrave sipërfaqësorë ndodhi:

Ndryshimet e sedimentimit në rymat dhe pengesat me aktivitet biologjik, aktivitetet e pa kontrolluara të ndërrimit, derdha e kimikateve dhe ndotësve të tjerë mund të kenë gjithë së bashku

Degradimi i cilësisë së ujit (për ujrat mbi dhe nën sipërfaqësorë)

> KRITERET E VLERESIMIT GLOBAL TE CILLESISE SF UJRAVE SIPERFAQSORE

Keto kritere jepen ne pasqyren përmbljedhese, e cila fikson pesë klasa cilësie sipas përdorimit që duhet të kënaqin ujtat sipërfaqësorë. Çdo klasë përmbljedh vlerat e shumtë parametraleve.

• **Klasa 1A** - Ajo karakterizon ujtat të konsideruara të paprekura nga ndotjet, të cilat të kënaqin përdorimet më ekzistjente.

• **Klasa 1B** - Të një kualiteti pak më të ulët, ku këto ujra gjithashtu mund të kënaqin të gjitha përdorimet. Ngjyra e tyre është e gjelbër.

• **Klasa 2** - Kualiteti i këtyre ujrave mund të konsiderohet i pranueshëm për ujtë, përdorime industriale, si dhe për prodhimin e ujit të pijshëm pas një trajtimi të avancuar. Pritja për katarsë në përgjithësi është e lejuar. Peshqit ary jekojnë normalisht, por riprodhimi i tyre nuk është gjithmonë i garantuar. Aktivitetet gjodhëse janë të mundura vetëm në qoftë se kontakti me ujën ndodh për arsye të jashtë zakonshme. Ngjyra e tyre është e verdhë.

• **Klasa 3** - Cilësia e këtyre ujrave është e mesme; e aftë vetëm për ujtë, për Rohje dhe për lundrim. Në këto ujra mund të ekzistojë jeta e peshqve, por ajo mund të zhduket në përfundim e prunjeve të vogla dhe të temperaturave të larta. Ngjyra e tyre është e kuqe.

• **Jashtë klase** - Këto ujra i kalojnë vlerat maksimale të lejuar në klasën 3 të aftë për një ose disa parametra. Ajo konsiderohen të papërshtatshme për pjesën më të madhe të përdorimeve dhe mund të përbëjnë një rrezik për shëndetin e njerëzve dhe për mjedisin. Ngjyra e tyre është e zezë. Rezervuarë të lirisë ndodhen pranë qendrave të banuar.

7. MASAT ZBUTËSE

> PARANDALIMI

- Masat e përdorura për të shmangur ndikime shumë të rënda në mjedisin hidrologjik mund të përfshijnë:
 - mënjanimin e grumbullimeve, të cilat janë të prekshme nga erozioni, si psh në kryqëzimet e pjerrta, duke minimizuar numrin e vend-kallimeve të ujit, sigurisht kur është e mundur;
 - përdorimi vetëm materiale mbushës të pasitër përreth kanaleve ujore, si psh materiale guri që nuk përmbljedhë dhëra të imta;
 - lëvizjen e zonave amortizuese me vëgjetacion të paprekur midis anës së rrugës dhe ujit.

Zburja

Disa masa të përbashkëta ose të zakonshme zbutëse diskutohen si më poshtë:

Kontrolli i shpejtësisë së rrjedhjes

Maja e zvogëllimit të shpejtësisë së ujit mund të jetë shumë ndikimet në mjedisin ujor. Shembujt përfshijnë barshier, gurët e thyer dhe copa të tjera të vizin nëpër kanallet ujore, si dhe strukturën e shpërndarjes së materialeve në kanallet kryesore.

Basenet stabilizues

Basenet stabilizues, zakonisht përdoren për të hequr balën, ndotësit dhe materiale të ndryshme që vijnë nga shpërfaqja e ujërave të rrugës superstrate, më pare se ato të derdhen pranë rrëqeve ose lumenjve. Kjo masë është shumë e domosdoshme, sidomos kur mjediset e ndjeshme janë në drejtimin poshtë të

rrjedhjes së tyre, por edhe atëherë kur nivelet e balës ose të ndotësve janë të larta. Për këto të fundit kërkohet një mirëmbajtje e vazhdueshme.

Sipërfaqja e shtruar

Sektorët e ndotur dhe rrugët më zhavorr janë më të prirura për erosion dhe ka të ngjarë të bëhen një burim sedimentimi, prandaj ato shtrihen për të ulur sasinë e sedimentit të prodhuar. Kjo është një e mundur dhe të mundshme të ndodhë vegantërisht atëherë rrjedhjes së lumenjve.

Kanallet kultivuese

Jo rralle mund të përdoren kanallet kultivuese për të ulur rrjedhjet fokësore, që ndryshojnë shpërfaqjet drejt e përmasa profilit të tokës. Në këtë mënyrë, volumi i rrjedhjes së rrymave në strukturat e drejtuara do të zvogëlohet, ndotësit e rrymës do të lokalizohen, dhe ujrat nënlokalizues do të rregjenerohen.

Oksidimi makrofitëve

Oksidimi makrofitëve, si për shembull përdorimi i bimëve të ndryshme në klimë të butë, mund të përdoren për të larguar disa ndotës natyral që vijnë nga basenet stabilizues.

Mbledhja, kontrolli dhe trajtimi i ujit

Kjo është një mundësi relativisht e kushtueshme për shpërfaqjet e ndotura, që vijnë nga rrugët, por mund të jetë e domosdoshme, vegantërisht për zonat e ndjeshme. Masat e zgjedhura lehtësuese krahasohen në tabelën e mëposhtme.

Kompensimi

Masat kompensuese duhet të merren, kur ato janë më efektive se ato zbutëse dhe/ose ato zbutëse janë të pamundura. Shembujt janë:

- shpërngulja e një pusi nga një zonë me ndikim negativ;
- sigurimi i lejes së shpërndarjes së ujit nën lokësor;
- shpuni i pusëve për banorët lokal, të cilët shfrytëzojnë më pare ujin sipërfaqësor për të pirë;
- krijimi i një habitati të zëvendësueshmë për jetën e egër dhe përfshirja e faktorëve mjedisorë në këtë projekt.

Si rryedhjet e krijimit të kushteve të punës normale, do të jetë e nevojshme largimi i ujë nga grupat e themeljeve. Kjo lehtësimit mund të gojë në ujë të përkohshme të nivelit të ujërave nëntokësore në afërsi të zonës gjatë. Megjithatë, sig. theksohet edhe në lart, burimet e ujë nëntokësor në këtë zonë janë të kufizuara dhe uji nëntokësor nuk duhet të përdoret për përdorim si ujë i pijshëm.

Ujta e nivelit të këtyre ujërave, për shkak të aktivitetit të drejtimt nuk pritet të ketë ndonjë ndikim të rëndësishëm. Ujta përdoret së ndërtimit, kontraktori i kompanisë do të kërkojë një plan nivelimi dhe drenazhimi për zonën e sheshit, në mënyrë që të menaxhojë rryedhjen e ujë jashtë zonës në një mënyrë të përgjegjshme. Për këtë mund dhe duhet të përdoren masa:

Ndikimet e mundshme

MASAT OPERATIVE PËR MBROJTJEN E UJIT

- në konsumin e ujë të pijshëm;
- në rregullimin e furnizimit me ujë;
- në mjedisin e jetës së çger në gjithë perimetrin e zonës së mbrojtur;
- në ndërtimet mbi zonat e përmbyturat;
- në legjimin e ndryshimit të cilësive në sipërfaqet nën dhe mbi ujorë.

d. Drejtohuni ligjeve, rregulloretve dhe udhëzuesve për sasine dhe cilësi të ujë

Legjislati dhe rregulloret duhet të merren në konsideratë pasi ato ndikojnë:

konstruktimit e urave dhe tunelave, vendosjen e sistemit të drejtimt, dhe të ndonjë plani për shesh-punim, të cilat mund të ndikojnë në rryedhjen dhe cilësinë e ujë.

c. Specifikimet e menaxhimit të kushteve të burimeve ujore në dokumentat e kontratës

Kushtet specifike mjedisorë për kontraktuesit, duhet të mbulojnë dhe projektimit e rryedhjeve,

Minimizimi kryqëzimit e mjedhëve ujore dhe shumangji zonat e ndjeshme të mundshme.

b. Informimi për zgjedhjet e parashtruar

Përaktimi i prekluzivitetit së një zone të studiuar dhe identifikimi i ndikimeve kryesore në të fuqishme, punimi me të dhënat e mbledhura në sistemin e drejtimt, natyra dhe frekuenca e përmbyljetve, cilësia e ujë, përdorimi i ujë, speciet e faunës dhe mjedisit. Vlerësimi i modifikimit të kushteve të përshatshme të hasenit që rryedhjen nga projekti.

a. Zgjedhja e të dhënave të përshatshme

Nder hapat me të rëndësishëm në procesin e vlerësimit në mjedis, që ka të bëjë me përshatjen e analizave hidrologjike në procesin e planifikimit dhe të zhvillimit të rryedhjeve, theksohen në poshtë:

VEPRIMTARISHI

MINIMIZIMI I NDIKIMEVE NË BURIMET UJORE: NJË LISTË E PLOTË

licencuar veprimtarinë dhe nga Organet e qeverisjes vendore të zonës.
organizative të trajtimit të tyre, i cili do të kontrollohet nga Inspektorati i Mjedisit, nga Organi që e ka
Për plotësimin e këtyre detyrimeve, kompania do të hartojë programin e masave teknike, teknologjike e
ndotura.

- zbatimit të normave të lejuara të shkaktimeve të lëngëta dhe të metodave e teknologjive hashkëkohore të trajtimit të ujërave të
- nga implantet e trajtimit;
- trajtimit të llumrave dhe të lëndëve të ngurta, që do të mund të dalin
- nxirjes së ripërdorimit të dobishëm të ujërave të trajtuara;
- ujërave të ndotura e të përdorura;

- ndërtimit dhe funksionimit të rrethit të kanalizimeve, për largimin e
- ndërtimit dhe funksionimit të implantit të trajtimit;
- ndërtimit dhe funksionimit të sistemit të kanalizimeve të brendshme;

- c) të administrimeve dhe të veprimtarive të ndotura nëpërmjet:
- ndotjeve me lëndë vajore e me bazë hidrokarbure;
- b) të pakësimeve shkakton e ndotjes së ujërave që shkaktojnë, sidomos të
- a) të ulin përveçur sasitë e ujërave të përdorura, që shkaktojnë në mjedis;

Masat që duhet të merren :

➤ MASAT MBROJTËSE GJATË NDËRTIMIT

Ujja e ndikimit të ndotjes së ujërave sipërfaqësore
 Ndoja e ujërave sipërfaqësore pritet të ndodhë kryesisht nga larja e ambientit përreth
 veprës ndërtuese, por këto ujëra do të derdhen në një kanal lagunazhi. Për këtë do të
 merren disa masa zbutëse për rehabilitimin e këtyre ujërave. Në këtë kanal do të maten
 nivelin e ndotjes dhe kur ato do të jenë mbi normal e lejuara do të stabilizohen, duke
 normalizuar në nivelin e ujërave industriale dhe në këtë moment ato derdhen pa problem
 në ujërat sipërfaqësore.

Uji që vjen nga aktiviteti e drenimit ka mundësi të përmbajë substancë të ngurtë, që mbi
 pezull, vaj apo graso. Masat që duhet të merren për të larguar substancat e ngurta para se
 të shkaktohet uji nga sheshi përshin përdorimin e gropave të dekantimit apo struktura të
 tjera të kontrollit të mbeturinave të ngurta. Çdo njëllë e dukshme vaji apo grasoje mund
 të largohet nga sipërfaqja, me anë të absorbenteve tension-aktiv.
 për trajtimin e mbeturinave sanitare mund të përdoren përkohezihi një kontaktor i
 jashtëm ose një sistem i vogël për trajtimin e ujërave të zezë të pa-trajtuara nuk do të
 derdhen në ujërat mjedhës lokale ose në det.

- për kontrollin e sedimenteve;
- për të minimizuar transportin e sedimenteve jashtë zonës, siç janë rrjeta mbajtëse;
- si mbullime apo gardhe për të minimizuar erozionin e grumbujve të inerteve.

- dhe rekomandimet për riparimet e vazhdueshme;
 - instalimi i nxitësve të shpejtësisë së rrymave që shpërndahen në kanalët;
 - mbjelja e zonave të zbratura;
- Planet zbutëse duhet të përfshijnë projektet për majet specifike teknike, të tilla si:

Planet e zbutjes për burimet e ndjeshme ujore

- veshitje të zbatohet implantit i trajtimit biologjik, ato i nënshtrohen trajtimit fiziko-kimik;
- **Shkarkimet në zonat malore**, ku për arsye të temperaturave të ulëta, ku është i kushti që të mos ketë rritje të ndikimeve negative në mjedisin pritës;
- **Trajtimi i ujërave të ndotura urbane në zonat më pak të ndjeshme shkarkimet e**
 - **lengëta**,
 - ndërtimin dhe funksionimin e njetit të kanalizimeve të shkarkimeve të
 - ndërtimin e infrastrukturës së nevojshme për lëvizjen e ujërave të ndotura;
- **Që shkarkimet e lengëta duhet t'i nënshtrohen trajtimit mjedisor paraparak, i cili**
 - përfshin:
 - **mbetura**
 - **Shkarkimet e lengëta** Për trajtimin e tyre, kompania duhet të ndërtojë implanete, në përputhje me kapacitetet që ajo zhvillon (implanete të precipitimit kimik dhe implanete të trajtimit biologjik, për të trajtuar mbetjet organike, të revikshme).

- **Trajtimi e ujërave të ndotura**, pra ajo duhet të trajtojë ujrat e ndotura sipas një trajtimi paraparak dhe ndalohej ripërdorimi i tyre, sikundër dhe përdorimi i llumrave të
- Ndër masat kryesore mbrojtëse. Kompania ndëtuose e rrugës duhet të marrë në konsideratë:

MASAT MBROJTËSE GJATE NDRËRTIMIT TË RRUÇËS

ndërtimi i kryqëzimeve ujore e ka të nevojshme të jetë i koordinuar me kushtet lokale ujore si psh regjimi i rrjedhjeve, lëvizja e peshqëve dhe përdorimi njerëzor. Mungesa e planifikimeve mund të ketë disa ndikime afat gjatë; për shembull, një përmase e pa saktë e një ure, ku kalon një mund të shkaktojë përmbytje ose mund të ndërprejë migrimin e peshqëve apo të ndikojë në eruzion.

Ndërtimtarja e një planifikimi dhe projektimi të kujdesshëm në kryqëzimet ujore

- Faktori që duhet të merren në konsideratë përfshijnë:
 - pozicionin horizontal dhe vertikal;
 - prerjet tërthore;
 - zonat e pjerëta;
 - drenimin nën magë në zonat më të afërta;
 - ashtu si dhe restaurimin e sipërfaqeve natyrore dhe i mjedhave nënujore
- Merren në konsideratë ndryshimet në projekt, të cilat:
 - përqendrojnë ose rrisin shpejtësinë e rrjedhjes ujore;
 - ulin nivelin e ujit;
 - ose rrisin rezikun e përmbytjeve.

Zgjedhja e ndërtimit të përshatshëm i cili kurizon erozionin

➤ **MONITORIMI**

- Kompania, veprimtaria e së cilës sharkon ujera të ndotura, organizon dhe realizon me shpenzimet e veta monitorimin e këtyre veprimtarive;
- Për realizimin e monitorimit, ajo duhet të specializojë punonjësit të tyre ose kontraktim me institut të specializuara, të cilat janë të angazhuara në realizimin e Programit Kombëtar të Monitorimit;
- Monitorimi i nënshtrimit të gjitha fazat e trajtimit të shkarkimeve të lëngjela, përfitime dhe mjediset përreth;
- Monitorimi realizohet në përputhje me kërkesat e Programit Kombëtar të Monitorimit;

Programi përftshin:

- përcaktimin e metodave bashkëkohore në përputhje me veçoritë e shkarkimeve të lëngjela;
- përcaktimin e frekuencës së matjeve dhe të pikave të matjes së mostrave, në përputhje me madhësinë e impiantit të trajtimit dhe veçoritë e mjedisit përreth.

Kontrolli i shkarkimeve ujore

- Inspektorati i Mjedisit, organi që ka hincencuar veprimtarinë, inspektorati sanitar dhe inspektorati bashkëkohorë kontrollojnë për respektimin e normave të shkarkimeve të lëngjela.
- Inspektorati i Mjedisit kontrollon zbatimin e rregullave dhe të kërkesave për trajtimin mjedisor të ujërave të ndotura dhe kushtet e vendosura në lëng mjedisor.

4. PËRCAKTIMI I NATYRËS DHE SHKALLËS SË NDIKIMEVE

3. NDIKIMET NË KOMUNITET

2. KARAKTERISTIKAT EKONOMIKE TË RAJONIT

1. TË DHËNA RRETH POPULLSISË

➤ HYRJE

➤ PËRMBLEDHJE

PËRMBAJTJA:

**VLËRESIMI I NDIKIMIT NË MJEDIS
NE DEMOGRAFI**

Gjatë dhjetëvjeçarit të fundit, veçoria që në Shqipëri terhoqi më shumë vëmendjen për vëzhguesit e huaj, ka qenë rryma e pandërprerë e emigrimit, që lirin vendin e tyre për të shkuar në Itali, Greqi e gjëkë. Shumë njerëz kanë praktikuar krijimin e kompanive të mëdha dhe në veçanti Tiranë. Pavarësisht nga forma, këto lëvizje nuk vendosur në qytet e mëdha dhe në veçanti Tiranë. Pavarësisht nga forma, këto lëvizje nuk hamendjeje të caktuar.

Hyrje

Gjatë fazës së ndërtimit, është parashikuar që do të ketë një përfitim socio-ekonomik të vogël në shkallë lokale, rajonale dhe kombëtare, për shkak të rritjes direkte të punësimit. Për më tepër, të ardhurat informale dhe brezi i të punësuarve do të rezultojë nga hartimi i të ardhurave përgjatë procesit të ndërtimit. Të ardhura në rritje dhe punësimi do të gjenerohen edhe në ekonominë lokale nga një proces i shumëfishimit. Kjo ndodh, sepse përfituesit e këtyre të ardhurave lokale formale dhe jo formale, që janë gjithnjë në rritje, sjellin efektive pozitive në ekonomi nga shpenzimi i një pjese të këtyre të ardhurave në mallra dhe shërbime të tjera.

Është shumë e rëndësishme të përfillohen të dhëna të sakta në lidhje me popullsinë që banojnë në zonën në ndikim, duke nënkuptuar këtu: a, njerëzit e organizimit social në këtë popullsi, b, përmasat e grupeve në komunitet, c, bazat e përfitjes së tyre, si dhe hapësirat ku shtrihen territoret i tyre.

Rëpara konsultimeve është e nevojshme të njihen përfaqësuesit (zëdhënësit) e banorëve lokal, Normalisht, janë drejtuesit lokal, por këtë rol mund ta marrin edhe organizatat apo individë ndërmjetësues. Mënyrat se si mbahen këto konsulta janë të ndryshme. Nganjëherë përfaqësuesit e kompanive tregtare në kontakt të drejtpërdrejtë me popullsinë e zotës. Në rastet e tjera, është e preferueshme të ecet sipas një procesi me ndërmjetësues, me të cilët kompania ka njëohje të mëparmshme dhe që në të njëjtën kohë këto ndërmjetësues janë të njohur dhe për banorët e zonës, si për shembull, organizatat jo qeveritare apo individë ekspert, që kanë punuar në zonë për një kohë relativisht të gjatë.

rëndësia e së cilës është më e madhe se përfitimet e rrugës. Zona Thumane-Fushëkryje shtrihet brenda rajonit perëndimor të Shqipërisë. Aktiviteti ekonomik i këtij rajoni është i lumtishëm. Shumë njerëz që jetojnë atje kësaj rruge nuk punojnë brenda kufijve të vendit dhe për rrjedhojë as nuk kontribuojnë në prodhimin e vendit.

Popullsia e qytetit dhe ajo e fshatit karakterizohen nga të njëjtat vektor, me të njëjtin ngushtim të moshave shumë të reja në piramidën e popullsisë, mjedhim ky i rënies së lindjeve gjatë vitit 1990 dhe nga një boshllëk në moshat e rritura, pas një e emigrimit gjatë dekadës së fundit. Megjithatë, konstatohen dy dallime të ndjeshme midis popullsisë që banon në qytete dhe asaj që banon në fshata. Piramida e moshave është më e gjërë në bazën e saj, kur kemi të bëjmë me fshatrat, pasi lindshtetria ka qenë më e lartë për një kohë të gjatë, kjo gjell në strukturë moshore "më të re". Në vitin 2001, pesha e popullsisë së moshës 0-14 është 31.4% në territorin e fshatrave dhe 26.4 në atë të qyteteve pesha e popullsisë së moshës 65 vjeç e lart është përkatesisht 7.1 dhe 8.1%. Raporti i të rinjve kundrejt të moshave, thellesisht i përkur nga largimi i emigrantëve, është ende 1.1 me 1 për fshatin dhe vetëm 0.8 me 1 për qytetin. Për të njëjtat arsye shpërpjesëtimi midis meshkujve dhe femrave në moshat e rritura

Ndryshimet qytet-fshat

Në vitin 2001, del se sa më të reja janë moshat nën 10 vjeç, aq më të pakta ato janë. Konstatohet se në tërë vitet e dhjetëvjeçarit 1990, përkësimi i vazhdueshëm i numrit të lindjeve, ka agushuar piramidën e popullsisë që në bazën e saj. Brenda moshave 25 dhe 30 vjeç, nga njëra anë, popullsia paraqitet më pak në numër sesa ajo në moshat rreth 40 vjeç, dhe po kështu ndaj asaj të moshës më të re (rreth 20 vjeç), nga ana tjetër. Mungesa nga emigrimi, ka krijuar një boshllëk në piramidën e moshave, nga të dyja krahet, si midis meshkujve ashtu dhe femrave, ndonjëse është më i dukshëm në të parët sesa në të dytën.

Ndryshimet në përbërjen moshore

emigruar jashtë shtetit. Shumica e emigrantëve shkojnë në Itali ose Gjermani. qytetin e Durrësit se atë të Tiranës. Gjatë 70% e familjeve në trevën tonë kanë të paktën një anëtar që ka rrethin e kryeqytetit sesa në atë fqinje (+41 kundrejt -10%), kjo sepse emigrimi i jashtëm goditi më fort Tiranën dhe Durrësin kanë pasur ndryshime të dukshme në rritjen e popullsisë, katër herë më shpejt në dhe më i ulët në rrethet e zonave të brendshme. Me gjithë këtë forcë lthihëse të përbashkët, qytetet lëndëku që vërehet me pjesën tjetër të vendit është i konsiderueshëm; për rrethet në zonat bregdetare më shumë se 40%, ndërsa atë të Tiranës me më shumë se 30%.

vendosur në njërin prej këtyre rrethëve. Të ardhurit në qytetin e Durrësit e kanë situar popullsinë me hyrë në rrethin e Tiranës, ndërsa atë të Durrësit ka ulitur 15% të (tj). Kështu 6 persona në dhjetë janë rrethet që kanë tërhequr më shumë të ardhur kanë qenë dy: Tirana dhe Durrësi. (45% e këtij lloksi ka është 300-400 banorë/km². Lëvizjet migruuese brenda vendit paraqiten në përpjesëtime të ndryshme, më shumë se gjysma e popullsisë së Shqipërisë, por edhe në dendësinë e popullimit, që në këtë rajon e popullimit duken si në numrin e përgjithshëm të popullsisë, që arrin deri parti 2 milionë banorë, pra toka e mirë, por edhe i zhvillimit me të mirë ekonomik të këtij në krashim me rajone të tjera. Vëçoritë Kjo dukuri është rezultuar i kushteve të mira natyrore të këtij rajoni, ku mbizotëron relievi iushor dhe Rajoni Perëndimor i Shqipërisë është më i populluar në krashim me të gjitha rajonet e tjera shqiptare. elementit mashkull. Në qdo 100 femra ka 55 meshkuj.

vazhdojë të rritet shpejt. Në dallim nga popullsia e tjera të Evropës, tek popullsia shqiptare mbizotëron përbërje e popullsisë tregon për vitalitetin e vendit dhe se në të ardhmen popullsia shqiptare do të reja, ku ato 0-14 vjeç zënë 34-40% të saj, ndërsa moshat më të re në Evropë. Në këtë popullsi mbizotërojnë moshat e mesatare 27 vjeç, kjo popullsi ka moshën më të re në Evropë. Në këtë popullsi mbizotërojnë moshat e Popullsia në trevën tonë, sikundër dhe në trevat shqiptare dallohet për moshën e saj të re. Me moshën

Ndryshimet e popullsisë dhe dendësisë

1. TË DHËNA RRETH POPULLTISË

ështënjat më i dukshëm në popullsi dhe gjatë se në atë të tsharr, treën moshës 27 vjeç, ka vjetër
 8 meshkuj për 10 femra në gjat, në një kohë që për popullsinë e tsharr kemi ende raportin 10 meshkuj
 për 10 femra. Raporti femijë për femër të moshës 20-49 vjeç, i prekur shumë nga niveli i lindshmërisë,
 është 0.48 në tsharr dhe 0.35 në gjat, Pasqat e emigrimit duket të jenë më pak të ndjeshme në
 tsharr sa e atij gjat. Rënia e numrit të lindjeve në shkallë vendi ka mbajtur ende më të lartë nivelin e
 lindshmërisë në tsharr se gjatë.

Lëvizjet Migratore

Pakësimet kanë qenë të ndjeshme kudo; mjaft njëzëz emigruan jashtë, të gjatë u shpërngulën në mënyrë
 të ljer, disa persona vdiqën (vlerësohet se vdiqet e kanë pakësuar popullsinë jo më shumë se 7%). Në
 zonat më veriore dhe jugore të Shqipërisë, më shumë se 45% e popullsisë së regjistruar në vitin 1989
 nuk gjendet më e pranishme në të njëjtin nivel 12 vjeç më pas. Kërkesat që kanë numrin më të ulët
 pakësimeve, më pak se 30%, gjenden përse në qendër të Shqipërisë, nga Tirana në kurrin lindor.
 Pakësimet në veri dhe jug të Shqipërisë, megjithëse në masë të barabart, kanë shpjegime krejt të
 ndryshme: një migracion i brendshëm për kategoritë e parë të rrethëve dhe një migracion i jashtëm për
 të dytën. Pakësimi minimal i popullsisë në qendër të Shqipërisë nuk përjashton rrymat e ndjeshme të
 emigrantëve të larguar nga Shqipëria. Lëvizjet migruese brenda vendit paraqiten në përpjesëtime të
 ndryshme, dy kanë qenë më të rritura që kanë tërhequr më shumë: Tirana dhe Durrësi.
 Krahasuar me regjistrimin e mëparshëm, përqindja e popullsisë së moshuar në popullsinë gjithsej
 paraqet një përmirësim të përmbytur: ka një prani të pakët të personave të moshës 65 vjeç e lart, në një kohë
 kur paraqiten më shumë të rinj dhe anasjelltas.
 Popullsia e kryeqytetit është më e moshuara se tërë pjesa tjetër e vendit, në një mësuarie më rrethet
 jugore që paraqesin përqindje të ulët të femijëve nën moshën 15 vjeç, atëherë me pozicionin mesatar të
 përqindjes të popullsisë e moshuar 65 vjeç e lart.
 Të dhënat mbi strukturën e popullsisë (shpërndarja gjinore e moshore dhe shtrirja gjeografike) treguan
 se ato kanë ndryshuar më me ngadalësi sesa rritja e popullsisë. Kërkesat kohë që regjimet e reja
 demografike të arrijnë të bëhen të qëndrueshëm, dhe të lillojnë të kenë ndikimin e tyre të plotë
 demografik. Kjo behet edhe më e dukshme për karakteristikat e familjes, duke pasqyruar mënyrën e
 rënjosur të njëzëz për të organizuar jetën e tyre në bazë kolektive. Megjithatë transformimi i
 heqësishëm i shqetësive shqiptare, ka filluar të shfaqë dozat e ndryshimit rëndësor në evolucionin e
 ngadalë të shtjells, 726,895 familje.
 Familja me katër persona është ajo më shumë tipike në realitetin Shqiptar. Familjet gjyretare janë më të
 vogla sesa ato tsharrë: 3.9 ndaj 4.5 persona për një familje. Hendeku më i dukshëm është me familjet
 me numrin më të madh të pjesëtarëve, në ato me 7 persona e lart: këtu zënë vetëm 4.8% në gjatë dhe
 gendru bantim, kundrejt ende 12.7% në tsharrë e vogla.

Në shumë tradita të popullore të ndryshme, toka është e shenjtë, një pjesë e pandashme e tyre, e mënyrës së tyre të jetesës. Ndërsa flora dhe fauna praktikisht konsiderohen të njëjta, të cilat janë pjesë integrale e hapësirës. Hapja drejt zhvillimit dhe prurjet e reja në zonat e banuara nga popullsi tradicionale, zhvillimet e ndryshme në lidhje me këtë rrugë nxisin një proces që përshihet në veçori jo

Humbja e identitetit tradicional

vendos mund të vijahe nga këto ndikime. jentë në gjendje t'i kontrollonin. Si rezultat i një planifikimi të dobët të projektit të rrugës, banorët përpiqen që të bëjnë të mundur që banorët lokal të përshtrihen pakësisht dhe sipas mënyrëve që ata të rrugës, duke punuar së bashku me përfaqësuesit e komunitetit lokal dhe me sociologët duhet të tek individit, dhe do ketë një ndikim negativ në mënyrën e perceptimit të veç-veçësimit. Projektuesit e tyre. Kjo situatë do të ketë efektet e veta në kohëzotimin social, do të prodhojë efektë psikologjike

apo hapja kundrejt botës së jashtme e së njëjtës zone, do të ketë një ndikim shumë të dukshëm në jetën e jashtë. Pavarësisht nga fakti, nëse është një rrugë që projektohet të kalojë përjetë një zonë të banuar, ekonomik, që karakterizon banorët lokal, i bën jetën e tyre shumë të ndryshme kundrejt ndërrimeve nga nuk është më evidente sesa në zonat e banuara në periferi. Integriteti kulturor, social, politik dhe

Ndikimet dhe regjimi

Ndikimet në popullsinë lokale

Shumica e krashur të punës në terren tonë ka përfunduar shkollën tërësisht dhe mjaft prej tyre edhe shkollën e mesme. Duke qenë nga rajonet më të populluara të vendit dhe i dalluar për natyrën arsimdashëse të banorëve të tij, mjaft të rinj ndjekin shkollat e larta në Tiranë, duke shfrytëzuar tarifën e ulët të abonimit të udhëtimit me tren. Në qytet ka shumë shkollat, ku pjesa dërmuese e të cilave janë shkollat publike. Mirëpo vitet e fundit, një dukuri që ka përfshirë gjithë vendin, edhe në këto rajone, janë hapur edhe shumë shkollat private, kryesisht fillore dhe nënëvjeçare.

Arsimi dhe punësimi

Industria e shërbimeve, përshirë shërbimet e ndërtimit, transportit dhe telekomunikacionit janë gjithashtu një komponent i rëndësishëm i ekonomisë së zonës. Ndermarjet e sektorit publik dhe shërbimet për shërbime kryesore të tilla si mirëmbajtja e rrugëve, shpërndarja e ujit dhe energjisë elektrike, fasilitetet hekurudhore dhe portuale, transportin publik dhe shpërndarjen e nënprodukteve të natës, transporti i mallrave dhe pasagjerëve është një sektor i zgjeruar kombëtar, veçanërisht në Qarkun të Durrësit dhe të Lezhës pjesë përshirëse është dhe autobusada jonë. Ka disa firma të mëdha të transportit udhëtarësh dhe transporti tokësor dhe agjencitë decare të përmendura. Dy të tjerat e të gjithë punonjësit janë të punësuar në sektorin e bujqësisë, megjithëse industria e ndërtimit dhe të shërbimeve janë zgjeruar shumë kohët e fundit. Industria e shërbimeve ka lulëzuar ndjeshëm nga turizmi shqiptarë emik nga pjesë të tjera të Ballkanit.

Të përgjithshme

2. KARAKTERISTIKAT EKONOMIKE TË RAJONIT

Storimet dhe sres, si në aspektin fizik ashtu edhe në atë kulturor, që shfaqet tek popullsia vendase, për shkak të zhvillimeve gjatë ndërtimit të muqës, mund të sjellë çrregullime të ndjeshme në kulturën e tyre, mënyrën e jetesës, dhe në mbarë vajtjen e jetës në përgjithësi.

Dhuni i të drejtave për të qenë pjesëmarrës në zhvillim

Prurjet e reja në njëri, si dhe pjesëtarët e startit të ndërtimit të muqës, shpesh herë ndodh që sjellin me vete probleme sociale dhe shëndetësore, përshirë këtu sëmundje të ndryshme, abuzime me alkoolin dhe papunësi. Këto probleme sjellin çrregullime në mënyrën e jetesës tradicionale vendase dhe që shpesh mund të bëhen edhe barrë për popullsinë vendase relativisht e izoluar, që zë një pjesë të madhe të muqës sone. Megjithatë, shumë sëmundje mund të shfaqen për shkak të shkrirjes nga mënyrat e standarde tradicionale të kultivimit, apo dhe nga ushqimet tradicionale vendase, dhe burimet e ushqimeve.

Problemet shëndetësore dhe sociale

Në rastet ekstreme, një konflikt fizik mund të ndodhë mes vendaseve dhe të ardhurave, kur me vone ata mund të kërkojnë pronësi e tokave të tyre të trashëguara. Si kundër përgjigje të dhunimeve të drejtës së tokës të popullsisë vendase dhe të drejtës për të qenë pjesëmarrës në këtë lloj zhvillimi, konventa të ndryshme figjore ndërkombehtarë, deklaratat, dhe instrumente të tjera liqjore kanë vënë theksin në këto të drejta.

Në rastet ekstreme, një konflikt fizik mund të ndodhë mes vendaseve dhe të ardhurave, kur me vone ata mund të kërkojnë pronësi e tokave të tyre të trashëguara. Si kundër përgjigje të dhunimeve të drejtës së tokës të popullsisë vendase dhe të drejtës për të qenë pjesëmarrës në këtë lloj zhvillimi, konventa të ndryshme figjore ndërkombehtarë, deklaratat, dhe instrumente të tjera liqjore kanë vënë theksin në këto të drejta.

- Një vendosje e afër pranë territoreve tashmë në zotërim nga vendësit dhe pranë burimeve natyrore në këto zona;
- Vetë identifikimi dhe identifikimi nga të tjerët si pjesëtarë tipik të një grupi kulturor;
- Dialekti tradicional i përdorur nga vendësit dhe shpesh herë e ndryshme nga ajo letrare;
- Prania e institucioneve politik dhe social;
- Dhe mbi të gjitha prodhimi i produkteve jetësore.

Rruga e re sigurisht që do të sjellë kontakte të reja me njëri që do të jetojnë jashtë kësaj zone, të cilat do marrin në përdorim tokën, gojë për punë bujqësore apo për shfrytëzimin e burimeve të tjera si mineral, pyje, për gjueti, etj. Krijë e konkurrencës për burimet ekzistuese mund të vendosë popullsinë e zonës në një stad inferior, veçanërisht kur të ardhurit prezantojnë sisteme prodhimi të reja, por që janë ekologjikisht të pa përshtatshëm dhe të pa qëndrueshëm. Këto karakteristika, të cilat mund të paraqiten në shkallë të ndryshme janë:

Humja e mënyrës së jetës dhe dhuni i të drejtës së tokës, tradicionalisht të përcaktuara me parë

Veçim një humbje të ekuilibrit ekologjik midis njëri dhe tokës, por dhe humbjen e identitetit të popullsisë në zonë, përta i përket aspektit të traditës.

Me rrijen e fluksit te trafikut ne te ardhmen, do te rriten gjithashtu edhe konfliktet mes ketyre aktiviteve lokale dhe efikasitetit dhe sigurise ne trafikun e ketyre rrugëve. Ndikimet ekonomike mund te përfshijnë humbjen e bizneseve apo dhe humbjen e klientëve, apo detyrimin për investime kapitale, si dhe humbje te larta te kostove ditore.

Humbja e biznesit dhe aktiviteve sociale ne komunitetet afer rrugëve

Rrugët e reja, sikurse është rruga ne fjalë, mund te krijone ndarje (veçime) mes komunitetit, Prezantimi i një trafiku me te shpejte, kontrollimi i aksesave dhe barrierat e mesme, normalisht i ndërpresin meynrat tradicionale te udhëtimit dhe komunitetit. Rrugët alternative ne lëvizjet ne zonat lokale dhjet qe jane me te gjata, dhe ndikojne drejtpërdrejt tek biznesi. Ne zonat tona rurale, lidhjet normale midis fshatrave dhe lokave te tyre (hapësira e tyre ekonomike) mund te ndërpren nga një rrugë e re si ne rastin tone apo nga një trafikut i zgjerimit. Ky fenomen ndodh edhe brenda një ferme te veune, ku kemi ndërpertje midis parcelave te ndryshme te se njëjte ferme. Ne te ardhmen ose kur rruga do te jete ne shfrytëzim, një ndikim i mundshem ne aktivitetin ekonomik, mund te jene humbjet ne prodhimin bujqësor apo tija e kosos se udhëtimit. Si ne zonat urbane, ashtu dhe ne ato rurale, duhet bere qdo përpjete ne ndihme te mirembajtjes te skemave ekzistuese te lëvizjes, dhe ne vazhdimësinë e perdorimit i tyre eshte i veshtire, duhet te behen propozime shise për përmirësimin e tyre me vlera për komunitetin, duke gjetur gjera qe te thjeshtu si ura për këmbësoret, nëkalim, etj.

Ndarja e komunitetit

Nje pjesë te mire te vitalitetit te tyre, komunitetet e zotërojne për shkak te lehtësisë me te cilën ata ndërtharin, si një simbioze, aktivitetet sociale dhe ekonomike. Njohja dhe planifikimi për menaxhimin e ketyre ndikimeve është një aspekt i rëndësishëm ne vlerësimet (diskutimet) mjedisorë edhe për rrugët. Për ironi, ndërsa rrugët janë pika kyçe e kësaj simbioze te vazhdueshme, prezantimi i një rrugë te re apo zgjerimi i një rrugë ekzistuese, mund te shkaktojë jo pak përgarje ne këtë simbioze, rëndësia e se ciles është me e madhe se përthimet e rrugës. Me një planifikim te duhet, ky problem mund te behet po qe real ne përmirësimin e rrugëve lokale, po qe sa është dhe për një rrugë te kategorisë se parë (autorstradë). Ndërsa me një planifikim i saktë, duhet te sjelle si përthime për komunitetin, si ne uljen e kosos se transportit, lehtësia ne lëvizjen për te shkuar ne një super-market, ne punë apo lehtësia ne shërbime te tjera, si shëndetësi apo arsim. Padyshim, qe ne rastin e rrugëve kryesore si zona ne studim, përthimet me te mëdha janë për udhëtarët e distancave te largëta, për kompanitë e transportit, si edhe për klienticën e tyre; ndërsa përthimet për komunitetin lokal mund te jene minimale. Nje planifikim i saktë, ndër te tjera, kërkon qe te jemi te vetëdijshëm qe projektet e rrugëve mund te sjellin ndryshime ne mjedisin e komunitetit qe jetojne afer ketyre rrugëve, duke influencuar ne aspekte te ndryshme ne mjedisin e jetesës, meynren e udhëtimit, si dhe ne aktivitetet ekonomike dhe sociale.

Ndikimet dhe Regjimi

➤ **Ndikimet ne komunitet dhe aktiviteti i tyre ekonomik**

3. NDIKIMET NE KOMUNITET

Përfundimet ekonomike vartojnë nga të vogla, modeste deri në të rëndësishme. Lidhje me këtë rrugë, si ndikime në tërësi dhe përfundime në përmirësimin e konkurrencës. Gjate fazës operationale, kjo rrugë do të sjellë përfundime gjatë punës dhe një rrugë të përfundimeve indirekte të ardhurave në mallra dhe shërbime të tjera.

forma, që janë gjithnjë në rrugë të shtyllave efektive pozitive në ekonomi nga shpenzimi i një pjese të këtyre nga një proces i shumëfishit. Kjo ndodh, sepse përfundimi i këtyre të ardhurave lokale formale dhe jo procesit të ndërtimit. Të ardhura në rrugë dhe përfundimi do të gjenerohen edhe në të ardhurave përgjate ardhurat informale dhe brezi i të përfunduarve do të rezultojnë nga harrimi i të ardhurave përgjate shkathtësi lokale, rajonale dhe kombëtare, për shkak të rrugës direkte të përfundimit. Për më tepër, të Gjate fazës së ndërtimit, është parashikuar që do të ketë një përfundim socio-ekonomik të vogël në

Aspektet socio-ekonomike

Mosha e popullsisë e vritet për punë (afërsisht 71,800 ose 53% popullsisë)

Konteksti ekonomik lokal

Superstrada Thumane-Fushëkrujë shërben brenda rajonit vertikal-përfundimor të Shqipërisë. Aktiviteti ekonomik i këtyre rajonit është i lamshëm. Shumë njerëz që jetojnë atëherë kësaj rrugë nuk punojnë brenda kufijve të vendit dhe për rrjedhojë as nuk kontribuojnë në prodhimin e vendit.

Konteksti ekonomik nën-rajonal

➤ Konteksti socio-ekonomik

Mënyrat e transportit tradicional mund të huatbasin nga ndryshimet që vijnë nga një projekt i një rrugë. Masat, të cilat ndalojnë kalimin tërthor të rrugëve, dhe kufizimet në parkimin e makinave të udhëtarëve informale atëherë rregullojnë të mëdha, apo në ndërtimet rrugë, mund të zvogëlojnë përdorimin e këtyre mënyrave transporti. Përgjithësisht për shkak të një rrugë të re mund të rrisë kohën e udhëtimit, dhe distancat për një udhëtim të shkurtër lokal, veçanërisht në rastet e lëvizjes në këmbë, me biçikletë, apo me mjete të tjera jo të motorizuara.

Zvogëlimi i lëvizësive në mënyrat e transportit tradicional

Ndërsa rrugët anësore mund të jenë zgjidhje për disa probleme në lidhje me konfliktin mes përdorimit të rrugës dhe mbartësve të komunitetit, në anën tjetër ato krijojnë probleme të tjera. Ana pozitive e tyre është se shumë rrugë dytësore në fshatra të mëdhenj dhe në zonat urbane do të zvogëlojnë ndikimin e menjëhershëm të trafikut tek komuniteti, dhe si pasojë e secilit disa aktivitete regjare lokale mund të lulëzojnë. Ndërsa ana negative e tyre është se, komuniteti mund t'i trembet një humbje të biznesit, për shkak të shmanjës së trafikut dhe disa aktivitete mund të migrojnë, duke u zhvendosur në rrugë të reja. Rrugët anësore, si shumë projekte rrugë, mundet gjithashtu që të shkaktojnë ndryshime të fuksit të makinave në rrjetet dytësore, dhe mundësisht duke krijuar edhe probleme, nëse trafiku rritet në disa zona të caktuara.

Komuniteti në rrugët dytësore

Pavarësisht nga personi që drejton konsultimet, në të duhet përdorur një gjuhë e thjeshtë, gjithashtu materiale ilustrative janë të nevojshëm, që gjithëkoha thuhet të jetë sa më e kapërcueshme, dhe duhet të vijet në dispozicion një kohë e mjaftueshme, në mënyrë që mos të mbetet asgjë pa u diskutuar me banorët.

Përpara konsultimeve është e nevojshme të njihen përfaqësuesit (zëdhënësit) e banorëve lokal. Normalisht, janë drejtuesit lokal, por këtë rol mund ta marrin edhe organizata apo individë ndërmjetësues. Mënyrat se si mbahen këto konsulta janë të ndryshme. Nganjëherë përfaqësuesit e kompanive tujen në kontakt të drejtpërdrejtë me popullsinë e zonës. Në raste të tjera, është e preferueshme të ecet sipas një procesi me ndërmjetësues, me të cilët kompania ka njëohje të mëparshme dhe që në të njëjtin kohë këto ndërmjetësues janë të njohur dhe për banorët e zonës, si për shembull, organizata jo qeveritare apo individë ekspert, që kanë punuar në zonë për një kohë relativisht të gjatë.

➤ **Konsultimet dhe pjesëmarrja**

- njohjen e organizimit social në këtë popullsi,
- përmasat e grupeve në komunitet,
- bazat e përberjes së tyre,
- dhe hapësirat ku shtrihet territori i tyre.

Nën ndikim, duke nënkuptuar këtu:
Eshitë shumë e rëndësishme të përfshihen të dhëna të sakta në lidhje me popullsinë që banon në zonën

➤ **Identifikimi i popullsisë dhe zonës nën ndikim**

- përdorimi i gjuhës tradicionale vendase;
- identifikimi dhe bashkëpunimi me udhëheqësit dhe përfaqësuesit e tyre që në fillim; nëse ndërmerrtet një veprim relativisht jo në përputhje me kulturën e tyre duhet të sigurohemi që përfaqëson interesat më të gjera në komunitet;
- përshirja e antropologëve, sociologëve lokalë dhe personave të tjerë që shqujnë besimin tek përfaqësuesit e popullsisë vendase;
- vegandërisht një kujdes i veçantë ndaj mënyrave të përfshirjes së gruas në procesin e studimit dhe në planifikimin e projektit;
- dhe ndërthurje të shurtimeve social dhe biotizik.

Vlerësimi i madhësisë së ndikimit të rrugës tek popullsitë tradicionale kërkon një kujdes të jashtëzakonshëm kundrejt kulturës dhe mënyrës së jetesës së këtyre njerëzve. Ndërmarrja e një vlerësimi (studimi) të plotë social në pjesën më të madhe të rasteve karakterizohet nga nevoja për të përveçuar në përgjithësi partimet e mëposhtme:

- një vlerësim i plotë social (vetëm nëse është i garantuar).
- një vlerësim paraprak; dhe

Në një kuptim të gjerë, vlerësimi i potencialit të ndikimeve, që një projekt rrugë mund të ketë në komunitet është një proces që shtrihet në dy etapa:

➤ **Te Përgjithshme**

4.PERCAKTIMI I NATYRËS DHE SHKALLËS SË NDIKIMEVE

Vlerësimi fillestar i aktiviteteve ekzistuese në afërsi të rrugës Këtu, pyejet kyçe që duhen bërë për aktivitetet në afërsi të rrugës dhe mbarëvajtjen e projekteve në rrugë, aty ku vlerësimi paraprak ka përcaktuar që ndikimet do të jenë minimale, dhe që vlerësimet të tjera nuk janë të nevojshme.

➤ Vlerësimi fillestar i aktiviteteve (proceseve) të projektit
Në këtë vlerësim, pyetja kyçe që duhet bërë është se si aktivitetet e projektit do ndikojnë në mjedisin rrethues social dhe ekonomik. Apo se si do të prodhojë në mënyrë të konsiderueshme një lloks ndërtimesh apo rregullime të përkohshme të trafikut të ndikuar nga ndërvëprimet me komunitetet e tjera në rrethinë.

Qëllimi i kësaj është të përcaktohet çfarë është e nevojshme, dhe çfarë kërkime të mëtejshme duhen bërë. Në këtë kupim, ne mund të themi se jemi të fashë e përcaktimi të terreneit.

➤ Vlerësimi paraprak

Mekanizmat e vënies në zbatim dhe tregja e organizatave vendase të zonës
Është gjithashtu e rëndësishme të dihet se pavarësisht se sa e mirë mund të jetë legjislacioni, ai nuk mund të zbatohet gjithnjë në mënyrë efektive. Sikurse ndodh edhe në të shumtën e rasteve, ka dobësi në zbatimin e këtij legjislacioni, popullsiat fshatare ka lidhje shumë të pakta me strukturat politike kombëtare dhe rajonale, kështu që të drejtat e njeriut dhe të drejtat që ata kanë mbi tokën mund të jenë zbatueshme. Prandaj, këto kapacitete, gjithashtu kërkohen një vëmendje të veçantë në studim, jete zbatueshme. Popullsitë fshatare kanë një përgjithësi rregullat e tyre në lidhje me përdorimin e burimeve dhe menaxhimin e mbetjeve. Këto rregulla mund të jenë shumë të dobishme në krijimin e mekanizmave të vënies në zbatim dhe për një drejtim më të mirë në kontrollimin e ndikimit që ka rruga.

Dispozitat ligjore
Studimi social do të kërkojë diskutime me zyrtarët përkatës të qeverisjes qendrore mbi natyrën e dispozitave ligjore, që ekzistojnë në njohjen e të drejtave të këtyre njerëzve. Përkufizimet legjale, përcaktojnë statusin e banorëve lokal, natyrën e pronësive të tokës është një pikë referimi kyq. Legjislacioni problemat me këta banorë. Ligji mbi pronësinë e tokës është një pikë referimi kyq. Legjislacioni kombëtar përcakton edhe se si do të kompensohen banorët e zonës për humbjet, që mund të kenë në tokat e trashëguara. Ky është një informacion i rëndësishëm në vlerësimin mbi ndikimin.

Ndërhyrjet në ekuilibrin ekologjik ekzistues janë ndikime të rëndësishme, të cilat seriozisht duhet të merren parasysh. Banorët vendas zakonisht e shtrijëzohen tokën dhe pasuritë e saj në një mënyrë të qëndrueshme. Humbja e burimeve dhe ndërhyrjet e të ardhurave mund t'i krijojnë dëme serioze këtij ekuilibri delikat. Ndërsa flora dhe fauna në një zonë të caktuar formojnë një pjesë përbërëse të identitetit dhe të traditës së jetës të banorëve në atë zonë. E' ndodh aty do të do të ketë një ndikim jo të vogël në vazhdueshmërinë e këtyre kulturave tradicionale, sikurse edhe në mjedisin natyror të rajonit

Regjimi biofizik

- Mekanizmat e përmbljes dhe pushtetin rëndësishëm që kanë organizatat vendase.
- Dispozitat ligjore;
- Regjimi biofizik;

Veganërisht është rëndësishme që studimi social të ketë informacion mbi vlerësimet të tilla si

Vezhimet

g

Ndajta e një komuniteti mund të minimizohet, duke marrë parasysh rregullat dhe lidhjet lokale ekzistuese, që në fazën e projektimit të rregullave dhe duke marrë masa për përmirësimin e ndërprerjeve të rregullave apo duke krijuar rregullat dytësore (alternativë). Qëllimi është që të siguroheni që të përmirësoni interesat e të dy palëve, si të përdoruesve të rregullave, ashtu dhe të komunitetit lokal. Në këtë mënyrë, do të keni shumë më pak shqetësime nga aktiviteti lokal në rregullat publike. Por, kjo kërkon një personel pune më të shumtë në numër nga sa është i gjindshëm. Kur një rregullë e re kërkon shpërnguljen e disa aktivitetëve lokale, masa zbutëse duhet të sigurojë hapësira alternative, që këto aktivitete të zhvillohen në zonat të tjerë.

Lehtësimet (Zbutjet)

Përqarjet në ndërprerjet sociale dhe ekonomike, që janë vitale për komunitetin mund të shmangen, nëse një projekt rregullor shtrihet larg nga zonat e banuara apo nëse ndryshimet e bëra në rregullat ekzistuese janë minimale. Një parandallim i plotë është i mundur vetëm nëse të gjithë rregullat e reja do të shtrihen në përfit të zonave të banuara lokale, jo kjo nuk është teknikisht dhe ekonomikisht e mundur. Çdo përpjekje duhet të bëhet që rregullat e ardhshme të mos shtrihen mbi burime jetësore, në zona të shenjta, në varrezat e popullsisë lokale. Në rastin tjetër, këto aspekte janë mënjantuan me kujdes.

Parandallimi

➤ Masat zbutëse

Ndërsa hartat mund të jenë shumë të dobishme në identifikimin aktivitetëve kyç, dhe zonave ku zhvillohen, kultivimet, natyra lineare e projekteve të rregullave, farkëqësish do të thotë që burimet dytësore të informacionit (si për shembull, studimet në komunitet) janë të pamundshme. Prandaj kërkoher që të merret informacion nëpërmjet anketave të plotësuar.

- Faktorët social, si për shembull, laksa, sistemet e vlerësimit të gjimnive të tyre, klasat sociale, marrëdhëniet hierarkike, strukturat familjare, organizatat, strukturat e udhëheqjes, proceset e vendimmarrjes, aktivitetet sociale si shëndetësia, artsimi, burtimet e energjisë; faktorët antropologjik, si për shembull, grupet e ndryshme etnike, që përkëmben në mënyrë të drejtpërdrejtë nga projekti, si dhe mënyrat e tyre të jetesës; popullsitë të cilat janë të ndjeshme nga ndonjë konflikt i mundshëm me kulturën e tyre; siguria e tyre në transport, potenciali i tyre për rrugë;
- Faktorët në lidhje me transportin, për shembull, rregullat dhe mënyrat e komunikimit ekzistuese, mënyrat e udhëtimit, duke përfshirë transportin në këmbë dhe në mjete jo të motorizuara, të dhëna mbi trafikun dhe ndryshimet e tij ditore dhe sezonale.

Për projekte të këtij lloji, nevojiten studime të gjera në mënyrë që të krijohen të dhëna bazë që na japin mundësinë të parashikojmë efektet e mundshme të secilës alternative. Në varësi të gëshjeve të identifikuar në këtë vlerësim paraprak, studime të tjera mund të nevojiten në lidhje me:

➤ Studimet sociale

- Identifikimi i të gjithë aksionarëve;
- Procesi i konsultimit; dhe
- Anketat sociale.

Ekzistojnë tre komponente të vlerësimit mbi ndikimet në jetën e mjeteve, kërkime vëmendje:

Diskutimet mbi vlerësimin social

d

Shpërnguljet dhe kompensimi i tyre duhet të merren në konsideratë për ata persona tek të cilët, shpërnguljet lokal, mirdqenia dhe jesa e tyre është prekur në mënyrë të drejtpërdrejtë nga projekti. Kompensimi mund të sigurohet nëpërmjet risrukurimit të pronave dhe krijimit i linjave të reja udhëtimi për zvendësimin e mënyrave të ekzistuese të transportit të ndërprera nga ndërtimi i rrugës publike. Një kompensim në gjithëpërfshirës, për humbjen e komoditeteve që ofron komunitet, shpesh mund të sigurohet nëpërmjet masave në përmirësimin e ambienteve buze rrugë, në sigurtimin e hapësirave alternative dhe në ngritjen e ndërtimeve e mjediseve të ndryshme; Rrugë shërbimi, merkato (dyqan) buze rrugë, janë shembuj të ndërrësive, që shpesh përfshihen në projektimin e rrugëve, në mënyrë që të sigurojnë aktivitetet sociale dhe ekonomike, që janë të rëndësishme për jetesën në komunitet. Kompensimi në para mund të mos ketë një domethënie të madhe për popullsinë lokale, dhe ofrimi i një sigurojë aktivitetet sociale dhe ekonomike, që janë të rëndësishme për jetesën në komunitet. Kulturës së tyre. Zvendësimi i burimeve dhe tokës së humbur është një element i rëndësishëm në pakëtim lokal të kompensimeve, por në përgjithësi është praktikisht e vështirë arritja si të cilësishë ashtu dhe e sasishë e asaj që është humbur. Në disa raste, banorët vendas konsiderohen shpeshherë në të njëjtin stad me minoritetet legjale, dhe kështu ata përjashtohen nga mbajtja e tokës.

Kompensimi

shfrytëzim e zonave përreth. Mbulimi i humbjeve demografike dhe tregtare (sociale dhe ekonomike) ose marrja e tokave shpese në buze të rrugës, për shembull, mund të lejojë vazhdimësinë e aktivitetit të stendave buze-rrugë parkingjet për klientelën, apo zonat e stacioneve informale të transportit publik. Efektet e anashkallimit (shmangjes) së bizneseve lokale mund të zihen, duke siguruar hapësira për shërbimet e tyre afër rrugëve të reja, dhe duke inkurajuar komunitetin lokal për të shfrytëzuar këto mundësi të reja, që u sigurohen. Mëgjithatë, duhet të bëhen përpjekje për të ndaluar migrimin e bizneseve, që nuk janë të rëndësishëm për udhëtarët, meqë lëvizje të tilla mund t'i zvogëlojnë komunitet në anë të rrugës një pjesë të mirë të gjallërisë që kishin më parë. Zonat e banuara dhe tregtare duhet të përcaktohen që në fillim, që herët në planifikimin e projektit dhe të merren në konsideratë si kusht i detyrueshëm në përzgjedhjen e alternativave, në planifikimin e devijimeve të perkoshme të rratikut, dhe në lokalizimin e kampave të punëtorëve.

Konsultimet lokale dhe përcaktimi i zonave të ndihmimit për të kuptuar dhe marrë në konsideratë fyer mund ta kundërshtojnë atë. Por, në rastin tonë, të gjithë e duan dhe kanë nevojë për këtë rrugë. Popullsia fshatare është shumë e ndryshme, disa mund ta mirëpresin hapjen e një rruge të re, ndërsa të tjerë të përmbyshur këtë është formullimi i një plani zhvillimi lokal për çdo projekt, që ndikon tek ata. Mënyrë formale në arësimin e kompania që merret me ndërtimin e rrugës, duhet të paktën, të ndërmarre veprimet në mbrojtje të rrugës tradicionale të këtyre njerëzve në mënyrë formale në arësimin e kompania që merret me ndërtimin e rrugës, duhet të paktën, të ndërmarre veprimet në mbrojtje të rrugës tradicionale të këtyre njerëzve në informacioni apo roje në mënyrë që të sigurohet që çdo i ardhur të mos bëjë një mbi-shfrytëzim të zonës. Kurse, përsa i përket rastit tjetër, autoritetet mund të ndihmojnë këto grupe gjatë shpërnguljes. Në të dy raste duhet të merret në konsideratë ndihma ndaj këtyre njerëzve, që të marrin formalisht dhe legjalisht ermin e territorit të tyre. Kur një rrugë përgjatë zonës së banuar të fshatit që është gjithashtu dhe zonë e mbrojtur rezervat lokal, park kombëtar, rezervat ekologjik, apo pyje të mbrojtur, popullsia lokale mund të punësohet jo vetëm në krijimin, por edhe në zbatimin e planave të menaxhimit. Në varësi të dëshirës së popullsisë lokale, banorët mund të përfshihen si pjesë e startit të punëtorëve. Në fund, projektimi i inxhinierik i rrugës mund të ndihmojë në kufizimin e hyrjeve në zonat me probleme. Nderimi i rrugës me karatë mbështetës të ashpër, kanale të gjera kuillimi, dhe zonat e mos-ndalimit ndikojnë në mënyrë të ndjeshme në dekurajimin në ndalesat përgjatë rrugës, apo për hyrjen dhe shfrytëzim të zonave përreth.

Konsultimet lokale dhe përcaktimi i zonave të ndihmimit për të kuptuar dhe marrë në konsideratë pikëpamjet dhe opinionet e tyre. Konsultimet lokale dhe përcaktimi i zonave të ndihmimit për të kuptuar dhe marrë në konsideratë fyer mund ta kundërshtojnë atë. Por, në rastin tonë, të gjithë e duan dhe kanë nevojë për këtë rrugë. Popullsia fshatare është shumë e ndryshme, disa mund ta mirëpresin hapjen e një rruge të re, ndërsa të tjerë të përmbyshur këtë është formullimi i një plani zhvillimi lokal për çdo projekt, që ndikon tek ata. Mënyrë formale në arësimin e kompania që merret me ndërtimin e rrugës, duhet të paktën, të ndërmarre veprimet në mbrojtje të rrugës tradicionale të këtyre njerëzve në mënyrë formale në arësimin e kompania që merret me ndërtimin e rrugës, duhet të paktën, të ndërmarre veprimet në mbrojtje të rrugës tradicionale të këtyre njerëzve në informacioni apo roje në mënyrë që të sigurohet që çdo i ardhur të mos bëjë një mbi-shfrytëzim të zonës. Kurse, përsa i përket rastit tjetër, autoritetet mund të ndihmojnë këto grupe gjatë shpërnguljes. Në të dy raste duhet të merret në konsideratë ndihma ndaj këtyre njerëzve, që të marrin formalisht dhe legjalisht ermin e territorit të tyre. Kur një rrugë përgjatë zonës së banuar të fshatit që është gjithashtu dhe zonë e mbrojtur rezervat lokal, park kombëtar, rezervat ekologjik, apo pyje të mbrojtur, popullsia lokale mund të punësohet jo vetëm në krijimin, por edhe në zbatimin e planave të menaxhimit. Në varësi të dëshirës së popullsisë lokale, banorët mund të përfshihen si pjesë e startit të punëtorëve. Në fund, projektimi i inxhinierik i rrugës mund të ndihmojë në kufizimin e hyrjeve në zonat me probleme. Nderimi i rrugës me karatë mbështetës të ashpër, kanale të gjera kuillimi, dhe zonat e mos-ndalimit ndikojnë në mënyrë të ndjeshme në dekurajimin në ndalesat përgjatë rrugës, apo për hyrjen dhe shfrytëzim të zonave përreth.

Kur sistemi legat nuk është në favorin e tyre, autorit e projektit duhet të marrin masa të jashtëzakonshme për të siguruar integritetin kulturor të këtyre popullsisve, dhe mbrojtjen e tyre nga diferenca që mund të bëhet nga të ardhurit.

Monitorimi nga përfaqësuesit e organizatave të popullsisve lokale mund të jenë një mënyrë efektive për drejtimin e projektit për të njohur perspektivat (pikëpamjet) e vendaseve, që janë edhe përfitues. Arritja e pjestmarjes së banorëve të zonës nën ndikim në monitorimin e procesit duhet të jetë një qëllim kryesor.

➤ **Minimizimi i ndikimeve në komunitete dhe në aktivitetet e tyre ekonomike: një ndërmarrje që ndjek një listë të caktuar**

Projektet e rrugeve duhet të planifikohen që të ruajnë ndërveprimet sociale dhe ekonomike, të cilat janë vitale për jetën e komunitetit. Kjo pjesë e projektit vë theksin në hapat më të rëndësishëm në procesin vlerësimit mjedisor dhe që ka lidhje me përfshirjen e këtyre principit në procesin e zhvillimit social.

Projektet e rrugeve duhet të hartohen dhe zhvillohen në atë mënyrë, që të mbrojnë mënyrën e jetesës së banorëve lokal nga ndikimet negative, po ashtu dhe të ofrojnë mundësi për pjestmarjen në zhvillim, ashtu sikurse e duan dhe ata vetë. Këtu e tufje do të tregojnë hapat më të rëndësishëm në procesin e vlerësimit në mjedis në lidhje me këtë bashkëpunim vendimtar në procesin e ndërtimit të rrugës.

Të dhënat bazë dhe ndikimet e mundshme mjedisore

Informacioni bazë në lidhje me natyrën e projektit dhe aktivitetet buze-rruge do të na tregojë se sa të rëndësishëm dhe se sa të mundshëm janë këto ndikime. Nganjëherë mund të kërkoher një vlerësim i plotë social, ku të dhënat sasore duhet të përfshijnë përdorimin e lokës, aspektin demografik, aktivitetet ekonomike, vlerësimin mbi praktikun dhe mënyrat e udhëtimit (lëvizjes). Ky studim duhet të plotësohet me të dhëna sociologjike mbi kulturat e komuniteteve, organizimet dhe aktivitetet sociale; kjo kërkon ankjetim, pyetësorë dhe takime (mbledhje). Ky studim mbi ndikimet mund të përfshijë hartu të kurtizimeve apo ndjeshmërisë ndaj ndryshimeve, parashikime të ndryshimeve të kushteve bazë, me dhe pa projekt. Një informacion bazë mbi praninë e popullsisë vendase, mbi natyrën e projektit dhe për aktivitetet buze-rruge do të ndihmonë për përcaktimin e rëndësisë së ndikimeve të mundshme. Aty, ku ka të dhëna për një gjë të tillë, kërkoher të bëhet një studim i plotë social dhe biologjik. Ekspertë dhe njohuritë e zonës mund të sigurojnë:

- Informacionin bazë mbi strukturën e komunitetit, numrin, mënyrat e jetesës dhe përdorimin e burimeve;
- Një proces konsultimesh dhe pjestmarje në të duhet të organizohet me kujdes, dhe duhet të merren parasysh edhe strukturat udhëheqëse në komunitetet nën ndikim, sikurse dhe diferenca e mundshme në kënd vështrimet brenda komunitetit, ndërmjetësuesit me njohuri në këto gjuhë dhe gjithashtu të besueshëm duhet t'i vlerësojnë këto këndvështrime në ato raste, ku këto diferencime shfaqen;

A

Legjislacioni

Legjislacioni mbi të drejtat e pronës, procedurat e shpronësimit, kushtet e kompensimit duhet të merren gjithashtu në konsideratë. Në hartimin e tij duhet përfshirë pjesëmarrja e publikut dhe procesi i apelit. Moshohja ose një njohje jo e plotë e të drejtave të popullsisë autoktone në pajisjen e konvullit të plotë në jetë e tyre dhe në zhvillimin e mjedistit të tyre, duhet të jetë një gëshje në verë në menaxhimin e projektit të rrugës për të siguruar, që këto të drejta respektohen dhe të jenë pranueshme për njohje legale. Kjo njohje e të drejtës duhet të bëhet frydhenëse nëpërmjet forcimit të arctëve të bamorëve vendas për të kërkuar të drejtat e tyre.

A

**VLRESIMI I NDIKIMIT NË MJEDIS
NE ZHURMAT DHE DRIDHJET**

PËRMBAJTJA

➤ PËRMBLEDHJE

1. NDIKIMET NGA ZHURMAT NË MJEDIS

2. ZHURMAT DHE DRIDHJET

3. MASAT MBROJTËSE KUNDËR ZHURMËS

4. MASAT LEHTËSE

d

Në KE me th 40% e popullsisë është e ekspozuar ndaj zhurmave të trafikut rrugor, që kapin vlerën e një niveli me presion akustik mbi 55dB gjatë ditës dhe 20% janë të ekspozuar në nivelin 65dB. Kur të gjithë zhurmat e transportit mbliidhen, vlerësohet që mbi gjysma e popullsisë së qytetarëve të KE jetojnë në zona ku nuk sigurojnë një minimum të ballafaqimit akustik. Gjatë natës, mbi 30% janë të ekspozuar në nivele akustike që l ballafaqimit akustik. Ndojta akustike është vegëanerishi e theksuar në vendet në zhvillim. Ajo l kalonë 55dB. Ndojta akustike është vegëanerishi e theksuar në vendet në zhvillim. Ajo l deyrohet kryesisht trafiku rrugor dhe në zonat e dendura të trafikut rrugor nivelet e presionit akustik gjatë 24 orëve mund të arrijnë 75-80dB. Ndojta akustike varet në radhë të parë nga lloji i vendit (hapësirës). Kështu p.sh. në Shqipëri llogaritet se zhurmat në zonat industriale, tregtare apo parkullimi janë të rendit 80dB, në brendësi të banesave arrijnë në 52dB, ndërsa në zonat e mbrojtura 30dB. Pjesa më e madhe e njerëzve dhe kafshëve, që vuanë nga ekspozimi ndaj ndojeve të forta akustike, janë shumë të ndërgjegjshëm për prandaj është e rëndësishme të kuptohet se nga se vijnë zhurmat, që të j kalonë normat e lejvura, dhe gjatë mund të bëhet për të parandaluar këtë apo kompensimin për efektet e saj.

Burimet kryesore të zhurmës në mjedis përshijnë: trafiku ajror, trafiku rrugor, trafiku burimet kryesore të zhurmës në mjedis përshijnë: trafiku ajror, trafiku rrugor, trafiku shtëpiakë, aktivitetet private në zonat rezidenciale. Zhurma nga trafikimi, për shkak të kontaktit të gomave me asfaltin kontribuon në mënyrë të ndjeshme në zhurmën e përgjithshme në trafik. Niveli i saj varet nga tipi dhe kushtet e gomave, si dhe nga cilësia e veshjes së rrugës. Zhurma nga trafikimi është përgjithësisht në nivelin e saj me të larta kur makina lëviz me shpejtësi të madhe dhe gjatë themnieve të forta. Ndikimi nga nivelet dhe llojet e ndryshme të zhurmave mund të reflektohet në shëndetin dhe/ose në vlerësimin estetik të një zone. Zhurmat mund të kenë efektet fiziologjike, psikologjike, komunikuese, estetike dhe sociale jo vetëm tek njerëzit, por gjithashtu dhe tek kafshët e zogjtë. Në çdo lokallitet, disa individë janë më të ndjeshëm nga zhurmat se sa të tjerët. Qeveria Shqiptare është vegëanerishi e përqendruar për të reduktuar përpjasjen e zhurmave të dyfishta në rrugët ekzistuese dhe në ato të reja.

Zhurma, zakonisht përkufizohet si një tingull i padëshirueshëm. Tingulli mater me shkallë presionit të tingullit dhe kohën, dhe shpesh edhe elemente të tjerë, që ndihojnë në reagimin e njerëzve. Disa aktivitete në rrugë mund të zgjasin pak, sic janë gërmimet nën tokë dhe mbi tokë gjatë fazës përgatitore. Fishet konsistuar se bagëtia shfaq reflekts të menjëhershëm, kur ekspozohet ndaj zhurmave, megjithatë ato duken se mësohen me zhurmat. Trembja e zogjve vjen nga shpërthimi i amëve, të cilat vëmbin pulsetbardhat dhe sorm, duhet të ketë një efekt shqetësues për folcë e zogjve të tjerë. Në të njëjtin mënyrë, përhapja e rastësishme e gazrave nga ndonjë djegie e mundshme ose pakujdesi mund të

PËRMBLEDTJE

d

ndryshojnë në varësi të fazës së punimeve dhe detyrës specifike që po kryhet. Të gjitha periudhë të kufizuar kohë. Niveli e tyre të shkakutara nga aktivitetet e ndërtimit mund të Dridhjet nga aktivitetet e shtrëztimit të projektit mund të jenë të rëndësishme për një të ndarë burimet e ndryshme të zhumave nga njëri tjetri.

kufizuar, si për kohën e marrë si shembull ashtu dhe për shkak të pamundësisë së tyre për bazë të dhënash, por përdorni i tyre në raste të mëvonshme është në një farë mënyre. I dhe regjistruhet. Matjet e sigurancës nga këto instrumente mund të merren për të krijuar një kthejnë energjinë e vales së tingullit në sinjal elektrik, shkalla e së cilës shtiget në ekran Niveli i zhumës ekzistuese matet duke përdorur pajisje të kualiteta son-meter, të cilat 12 orësh.

që rregon nivelin e zhumës, që është mbi 10 përqind të zhumës në total gjatë periudhës shkruhet si Leq(gam-gpm), ose ndryshe Leq (12hr), 110 (12hr) është një matje e alternuar, bazavlerëshëm akustik i zhumës gjatë periudhës nga 8 e mëngjesit deri në 8 të mbrëmjes përfaqëson mesazhin e energjisë akustike të perceptuar gjatë kohës së degjimit. Niveli i përban të njëjtin energji sikurse pëmban çdo zhurmë tjetër po për të njëjtin kohë. Ajo akustik, quajmë atë nivel të një zhumë të pandryshueshme, e cila

në 50dB(A), dhe ato përtej nivelit 70dB bëhen shumë shqetësuese. Niveli të bazavlerëshëm e niveleve të zhumave rregon që tek mjedisi e qeta niveli i zhumës varion nga 30 deri zhumës (tingulli), në ato raste kur presioni akustik shumëzohet me një sasi fikse. Shkalla shprehur në dB(A). Një njëri është në gjendje të perceptojë një rritje konstante të nivelit të presionit akustik, i shprehur në decibel (dB). Shkalla e degjueshmërisë e presionit akustik Treguesi që përdoret për të matur nivelin e zhumës është një funksion logaritmik i përcaktuar zhumën.

zhurmën, e cila garkullohet vazhdimisht dhe do të vërehen kriertet dhe normal, që duhet të naës për 8-orëshin gjatë ndërtimeve. Gjithashtu, do të shihen, se cilat pjesë përcaktojnë Njëhësi do të çlirohet gjatë procesit të punës. Zhurmat do të monitorohet sipas ditës e numër dhe me fuqi të lartë, por me konstruksione që garantojnë punë në ekuilibër të plotë,

janë jo të pakta në së plasjes, ndërsa për banket do të vijë si oshimë dhe në nivele normale. Pajisjet levizëse punësuar. Vibracione do të ketë gjithashtu, por punonjësit do të përdorin kufje gjatë kohës gjatë procesit të punës së vapës do të jenë në nivelin të përtillshme për personelin e

parashkuar të jenë modeste, duke pasur parasysh rëndësinë dhe volumin e punës. Zhurmat minimale kundrejt rëndësishme në përgjithësi. Megjithatë, zhurmat nga shpimit janë menduar, që me zbatimin e masave zhutëse, ato (zhurmat dhe dridhjet) do të jenë Gjithashtu do të instalohen sensorë në vinga për të minimizuar efektin e zhumave. Është zhurmat, masa në impiantet, masa në pajisje, në manovrimet me konteneret, etj. Gjatë fazës së punës në terren, merren masa zbutëse përfaqëse (reduktuesit) e praktikohen në secilin zone.

mundur që të pranohen rritjet e ndryshme në nivelin mesazhin të zhumave që mund të të zhumave gjatë naës dhe hartuan tashmë rritjet e këtyre niveleve. Atyherë është e zhumave nga një rregull e plotë operative u logaritmuar dhe iu shman niveleve ekzistuese këtë një efekt shqetësues në ushqimin dhe folët e zogjve. Niveli e propozuara të

A

- Mangësia e dëgjimit shkaktuar nga zhurma;
- Interferencat me transmetimin e ljaës;
- Prishja e gjumit dhe gjendje të pushimit;
- Efektet psikofiziologjike;
- Efektet mbi shëndetin mendor;
- Efektet mbi sjelljen me tijnjet dhe reagime patologjike;
- Interferenca me aktivitetet e tjera.

30dB, Efektet e ndojes akustike mbi shëndetin janë të shumta:
 janë të rendit 80dB, në brendësi të banesave arrijnë në 52dB, ndërsa në zonat e mbrojtura
 Kështu p.sh. në Shqipëri llogaritet se zhurmat në zonat industriale, tregtare apo qarkullimi
 arrijnë 75-80dB. Ndoja akustike varet në radhë të parë nga lloji i vendit (hapësirës),
 në zonat e dendura të trafikut rrugor niveljet e presionit akustik gjatë 24 orëve mund të
 vegantërisht e theksuar në vendet në zhvillim. Ajo i detyrohet kryesisht trafikut rrugor dhe
 30% janë të ekspozuar në nivele akustike që i kalojnë 55dB. Ndoja akustike është
 jetojnë në zona ku nuk sigurojnë një minimum të ballafaqimit akustik. Gjatë natës, mbi
 zhurmat e transportit mbidhen, vlerësohet që mbi gjysma e popullsisë së qytetarëve të KT
 akustik mbi 55dB gjatë ditës dhe 20% janë të ekspozuar në nivelin 65dB. Kur të gjithë
 e ekspozuar ndaj zhurmeve të trafikut rrugor, që kapin vlerën e një niveli me presion
 shpërndarje, aktivitetet private në zonat rezidenciale, etj. Në KT, rreth 40% e popullsisë është
 zhurmës së brendshme janë sistemet e ventillimit, aparatat (makinat e zyrave), aparatet
 hekurudhor, industriale, ndërtimin dhe punët publike si dhe rrethinat. Burimet kryesore të
 Burimet kryesore të zhurmës në mjedis përshijnë: trafikun ajror, trafikun rrugor, trafikun
 Ndikimet në rritjen e nivelit të zhurmës

➤ **Ndikimet më të rëndësishme të mundshme të projektit në mjedis**

1. NDIKIMET NGA ZHURMAT NË MJEDIS

pajisjet që krijojnë dritë do të mirëmbahen ashtu siç duhet për të minimizuar ndikimin e
 këtre dritë në zonë. Pajisjet që krijojnë dritë do të jenë sipas standardeve të BE.
 Gjatë periudhës së shpërndarjes së shpërndarjes së trafikut rrugor, dritëja që do të krijohet do të jetë
 brenda normave të lejuara. Do të merren masa që burimet e dritës të vendosen në
 vende sa më të izoluarat. Dridhjet janë një fenomen që lidhen me zhurmat. Ndërkohë
 burime dhe reagimi strukturor i ndërtimit në zonat e ndërtimit të amplifikuara, rekuençës
 dhe karakteristikave ngacmuese të dritës. Dridhjet ekzistojnë në dy forma
 pakënaqësi: a. mëzëzime personale, shpërndarje, dhe b. demtim i ndërtimit.

D

Sjella e shofert
 Shofert janë një lloj faktor burimi të zhurmave në rrugë, gjatë përdorimit të borbive, degjimi i muzikës me zë të lartë, nga grindjet mes tyre, dhe duke rëshqitur gomat e makinës në një të shpejtë apo frenime të forta.

Zhurma e rrugës.
 Zhurma nga tërkimi, për shkak të kontaktit të gomave me asfaltin kontribuon në mënyrë të ndjeshme në zhurmën e përgjithshme në trafik. Niveli i saj varë nga tipi dhe kushtet e gomave, si dhe nga cilësia e veshjes së rrugës. Zhurma nga tërkimi është përgjithësisht në nivelin e saj në të larta kur makina lëviz me shpejtësi të madhe dhe gjatë frenimeve të forta.

Zhurmat nga makinat
 Zhurmat e makinës vijnë nga motori, transmisioni, merrtia dhe nga ndalesat e përkohshme, dhe ajo rritet shumë gjatë përpjekimit të makinës, rritet në malore, gjatë ndërrimit të marshëve, në rrugë jo të mira dhe në trafik të madh, ku makina shpesh herë fremon dhe miser. Një mirëmbajtje jo e rregullt e makinës është një faktor, që kontribuon në burimin e kësaj zhurme.

- Zhurmat në rruge kanë katër burime kryesore:
- a) Makinat;
 - b) rezistenca e tërkimit që shfaqet mes makinës dhe sipërfaqes së rrugës;
 - c) sjelljet e shofertëve; dhe
 - d) procesi i ndërrimit dhe i mirëmbajtjes.

Ndikimet dhe regjimi
 Në shumë zona, zhurma është një nga ndikimet më të dukshme gjatë përdorimit të rrugëve. Gjithsesi, efektet e saj shpeshherë janë nënvlefshuar në krablastim me aspektet ekonomike apo me ndikimet e tjera mjedisore, kryesisht sepse ato janë rralëherë të dukshme dhe shumë të vështira për t'i llogaritur në vlerë monetare. Përfaqësimi, pjesa më e madhe e njerëzve dhe kafshëve, që vuanë nga ekspozimi ndaj ndajve të forta akustike, janë shumë të ndërgjegjshëm për pranimin e saj, dhe mund të përjetojnë një sërë problemesh si rezultat i këtyre ekspozimeve. Prandaj është e rëndësishme të kuptohet se nga se vijnë zhurmat, që të jehet kalonjë normal e lejuara, dhe gjatë mund të bëhet për të parandaluar këto apo kompensimin për efektet e saj.

➤ **Ndikimet nga zhurmat në mjedis**

T mund të jetë aq e shkurtër sa 1 sekondë, kur përdoret për të treguar një ngjarje të veçantë ose e gjatë 24 orësh, kur duhet të përkrahur zhumra e mjedistit për zonën e specifikuar. Midis zhurmave dhe perceptimit të ngatërruar të njerezëve u vendos fillimisht në temën të L A10 (18 orë), L A10 do të jetë akoma i lidhur me përkrahimin e zhurmave të trafikut si L A90. Mafjet e zhurmës dhe vlerësimet duhet të shqyrtohen nga specialistët e zhurmave, jo vetëm për të siguruar një përdorim korrekt të aparatave dhe përqimit me standardet, por edhe sepse janë tërhequr një numër i madh i vlerësuesve profesional.

Infatsbëm mbi një periudhë matje specifike.

mund të ndryshojnë mbi periudhën e matjes së zhurmës. Kjo matje siguron nivelin e tingullit nga një tingull i qëndrueshëm, duke parur të njëjtin energji si një tingull zhurmave

- L Aeq, T: vazhdon baraz vlerësimin e nivelit të tingullit, sepse niveli e rregullon.
- L A10, T: niveli i zhurmës kalon 10% të periudhës së matjeve (T). Kjo jep një të dhënë për një kufi të lartë të luhajës së zhurmës e ngjashme me atë të trafikut
- L A90, T: niveli i zhurmës kalon 90% të periudhës së matjeve (T). Shpesh ky indeks përdoret për të dhënë një shprehje të nivelit të përhapjes së zhurmës.

indeksi "L":
Zhumra, zakonisht përdoret duke përdorur një indeks. Përdorimet më të shpeshta janë tingulli dhe kohen, dhe shpesh edhe elemente të tjera, që ndihojnë në reagimin e njerezëve. Zhumrat zakonisht maten me një shkallë, që kombinon njëherësh nivelin e presionit të marrë i referohen madhësi të dB (A).

normale e përdoret për zhumrat e mjedistit është e përcaktuar me pesha "A". Vlerat e prej 1-5 kHz dhe shumë me pak i ndjeshëm për frekuencat e larta dhe të ulta. Pësha (Hz) deri në 20kHz. Veshi është më i ndjeshëm për një tingull me një frezë veprimi të njërës është në gjendje t'i përgjigjet presionit të frekuencës nga një amplitudë prej 20 here nga 0 në 140 dB. Tingulli gjithashtu karakterizohet nga frekuenca e dridhjes së tij. Veshi i detyruar në vesh. Krezja e degjimit të tingullit për një person me shëndet normal është përkrahuan amplitudën e presionit ose dridhjet e tingullit në ajër dhe lidhet me tensionin e decibel (dB). Kjo është një përmasë objektive e nivelit të tingullit të presionit, që Zhumra, zakonisht përkufizohet si një tingull i padëshirueshëm. Tingulli matet me shkallë zhurmave të dyfishta në rregull ekzistuese dhe në ato të reja.

të tjerët. Qeveria Shqiptare është vegantërisht e përqendruar për të reduktuar përplasjen e tek karshet e zogjës. Në çdo lokallitet, disa individë janë më të ndjeshëm nga zhumrat se sa psikologjike, komunikuese, estetike dhe sociale jo vetëm tek njerezit, por gjithashtu dhe dhe/ose në vlerësimin estetik të një zone. Zhumrat mund të kenë efekte fiziologjike, ndikimi nga nivelet dhe llojet e ndryshme të zhurmave mund të reflektohet në shëndetin

➤ Parathënie dhe përcaktime

2. ZHURMAT DHE DRIDHJET

Paragjija e raporteve mbi zhurma e perdorura nga Teknologjia Akustike ne Vleresimet mbi Zhurmat dhe Dridhjet perzhurime dhe jane diskutuar ne shume artikuj te meparshem. Keto raporte tregojne se cilat burime zhurmash jane perzhurime ne llogaritjet per cdo "grup burimesh". Ky kapitull perfishin gjithashtu kurrimin 18 oresh LA10, ne te cilin traktu i zhurmes pergjate rruges mund te rritet me 0.5dBA, i cili konsiderohet i pallogaritshem. Cjate perudhes se pikut te traktit ne mengjes dhe mbrëmje, mija per i orë LA10 e nivelit te zhurmes se traktit mund te jete 1dB, por edhe kjo mendohet gjithashtu e pallogaritshme.

Vleresime te detajuara te ndikimeve te zhurmave ne fazen ndertuese

➤ Zhurma dhe dridhjet

Disa aktivite ne rreze mund te zgjasin pak, sic jane gërmimet nen tokë dhe mbi tokë gjate fazes perzhurime. Eshite konsultuar se bagëttia shfaq refleks te menjehershëm, kur ekspozohet ndaj zhurmave, megjithate ato duken se mesohen me zhurmat. Trembja e zogjve vjen nga shperthimi i armëve, te cilat trembin guëbardhat dhe serrat, duhet te ketë një efekt shqetesues per folere e zogjve te tjere. Ne te njejten menyre, perhapja e rastesishme e gazrave nga ndonje djegje e mundshme ose pakujdesi mund te ketë një efekt shqetesues per folere e zogjve te tjere. Ne te njejten menyre, perhapja e zogjve vjen nga shperthimi i armëve, te cilat trembin guëbardhat dhe serrat, duhet te ketë një efekt shqetesues ne ushqimin dhe folere e zogjve.

ndertoret ne rreze mund te jene dhe trembja e zogjve nga keto zhurma. Karakteristikat e agra te ndeshme tregojne force te shqetesimeve. Burime te tjera perzhurime per te gjurmuar mbi sistemet teknologjike alarmesh shpesh, nese zhurma e matur nga automjetet mund te perzhurime edhe alarmet, dhe ajo duhet te jete e marre, nese largësia midis burimit dhe vendit te marresit eshte 30m ose me shume). vegantërisht drejtimi i erës (ndryshimi i kushteve mund te ndikojë ne nivelin e zhurmes se ambientit dhe shfaqja e burimeve te reja lokale te zones, kushtet meteorologjike te zones. Faktorët lokalizues lidhen ngushte me receptorët ndesoret, niveli ekzistues i zhurmes se

- masen dhe llojin e mekanizmit dhe pajisjeve te perdorura kunder ndertoret se vazdueshme te burimeve te zhurmave;
- numri i garkullimeve te mjeteve te rëndat;
- orti operativ;
- kohezgjatja e operacionit;
- fusha e tokës ne te cilen do te kryhet operacioni; dhe
- peshat mbi nivelin e tokës e operimeve.

Faktorët operative mund te perzhurime: ndodhesh te faktorëve specifike lidhur me vendodhjen operative dhe gendën e lokalizuar. Efektet e zhurmes mbi receptorët mjedisore do te influencohen nga një numër vend

- mbeturinave dhe largimi i tepriave;
 - Traktit, vegantërisht makinat e vjerra dhe te rëndat, shperndarja dhe shkarimi i janë;
- Burimet e para te efektive te zhurmes nga garkullimi ne rreze dhe trajtimet lehtësuese

➤ Perhapja e zhurmave dhe dridhjeve

d

gëndrave të banimit në një zonë prej 200m² dhe duke pretenduar se kemi një densitet popullsisë prej 4 persona për çdo shtëpi u arriti një përafërtim i numrit të njëqetëzve të prekur nga çdo kategori e vlerësuar. Rezultatet paraprake janë rreguar si më poshtë. Megjithatë, duke u bazuar në studimet tona, popullsia totale përgjatë kësaj rruge është arëveshtr 40,100. Qysh nga 1991, popullsia e kësaj zone u rrit me 5-6%. Duke pranuar se popullsia totale e kësaj zone mund të ndikojë në një rritje të nivelit të zhurmave

shembull në Cilem. Konturet dhe mesatarja atë gjatë ekzistuese e niveleve të zhurmave L_{Aeq} kohë-nate u përptuan në një hartë. Nivellet e propozuara të zhurmave nga një rrugë e plotë operative u logaritmuuan dhe u shuan niveleve ekzistuese të zhurmave gjatë nates dhe hartuan rasmë rritjet e këtyre niveleve. Atyherë është e mundur që të pranohen rritjet e ndryshme në nivellet mesatare të zhurmave që mund të praktikohen në secilën zone. U vlerësua numri i

shembull në Cilem. Përmasat e niveleve të zhurmave të mjedistit në rajonin Pjepa-Krogozhina, të cilat morën për Institutin e Shëndetit Publik, u përdorën për të përcaktuar mesataren atë gjatë ekzistuese të niveleve të zhurmave L_{Aeq} kohë-nate në zonat, ku ishin kryer matjet si për

origjinale. zhurmave rezultojnë si një rritje, por të gjitha këto janë jo më larg se 2dB nga vlera modelim për zhurmën. Disa diferencat të vogla në bashkimin e parashikuar për nivelin e gjitha zonat në Pjepa-Krogozhinë mund të themi, që për më tepër është ndërmarrë një

- a) Rritje me 0-4 dB në L_{nate} Kupumi minimal i kundërt
- b) Rritje me 5-9 dB në L_{nate} Kupumi mesatar i kundërt
- c) Rritje me 10 dB në L_{nate} Kupumi maksimal i kundërt

mëposhtur: Një nga mënyrat e vlerësimit të zhurmës në mënyrë të garantuar bazohet në shkallët e ambientit që ndodhet në afër për një zonë të gjërë.

e nates. Arsyetja për ta konsideruar një term mesatar i drejtohet nivelit të zhurmës së përdorur nga 00.00 deri në 04.00, normalisht mund të konsiderohet si periudha më e qetë atëri me vlerat e L_{Aeq} midis 23.00 dhe 07.00. Megjithatë, periudha e modifikuar e drejtpërdrejtja. Parametri L_i përcaktuar në Direktivat EC 2002/49/EC është mesatarisht i

zonave të përdorur si një negues i ndryshimit në mesatarizimin e zhurmës së mjedistit në afërsi të

nates janë ose "aspak". Në mungesë të këtyre shkallëve, një version i modifikuar i parametrit L_i të periudhë 1.10 lidhet me një shkallë përkufizuese si "shumë", "mjaftueshëm", "jo shumë" shqetësimi të njëqetëzve nga këto zhurma, sepse niveli i zhurmave i shprehur për një zhurmash është bërë një analizë e gjërë sociale në Shqipëri për identifikimin e nivelit të të cilat janë shfaqur në këtë zonë si zhurma rruge dhe hekurudhe. Për këto lloje burime industriale, ashtu si nuk ka një shtetje të veprime mbi kërkimet për "qëshijet dhe efektet" përkufizim të veprimet se gjatë do të thotë të jesh "i prekur" nga zhurma me natyrë cilët dukeshin të "prekur" nga zhurma e vazhdueshme në atë vendndodhje. Nuk ka një informacioni është marrë nga një numër i caktuar banorësh në zonën Humane-Milot, të

Vlerësimi i numrit të receptorëve prekës

4

Zhurmat gjate procesit te punes se veprës do te jene ne nivele te perflishme per personelin e punësuar. Vibracione do te ketë gjithashtu, por punonjësit do te perdorin kurtye gjate kohës së plasjes, ndërsa për banorët do të vijë si oshumtë dhe në nivele normale. Pajisjet levizëse janë jo të pakta në numër dhe me fuqi të lartë, por me konstruksione që garantojnë punë në ekuitet të plotë. Nxehtësi do të çlirohet gjate procesit të punës. Zhurmat do të monitorohet sipas dritës e nalet për 8-orëshin gjate ndërtimitve. Gjithashtu, do të shihen, se cilat pjesë përcaktojnë zhurmën, e cila garkullohet vazhdimisht dhe do të vërehen kriteret dhe normal, që duhet të përcaktojnë zhurmën. Menaxheri i vendit të ndërtimit duhet të mbajë dokumentacion për çdo zhurmë gjate procesit të ndërtimit. Zhurmat do të marcn për një periudhë një vjeçare, kur parku të jetë në aktivitet të plotë.

Zhurmat

Gjate fazës së punës në terren, merrcn masa zbutëse për tshirë zvogëluesit (reduktuesit) e zhurmave, masa në impiantet, masa në pajisje, në manovrimet me konteinerët, etj. Gjithashtu do të instalohecn sensorë në vinça për të minimizuar efektin e zhurmave. Eshë menduar, që me zbatimin e masave zbutëse, ato (zhurmat dhe dritdhjet) do të jenë minimale kundrejt rëndësise në përgjithësi. Megjithatë, zhurmat nga shpimet janë parashikuar të jenë modeste, duke pasur parasysh rëndësinë dhe volumin e punës. Gjate fazës së punës në terren, ndikimi për banorët është parashikuar që të jetë e një madhësie modeste, për shkak edhe të numrit të promave përgjate mugës Pjupa-Rrogozhinë, dhe rritja e zhurmave dhe e dritdhjeve nga rritja e aktivitetit mugor mendohet të jetë minimal në krahasim me përmasat e volumit të punës. Zhurmat nga rritja e trafikut të makinave të rënda është parashikuar të jetë gjithashtu minimal në krahasim me volumin e punës.

- Zhurmat e transportimeve (psh: nga rritja e numrit të mjeteve të rënda); dhe,
- Dritdhjet nga transportimi (psh; dritdhjet e trenave të mallrave).
- Zhurmat dhe dritdhjet gjate punës (psh: zhurmat gjate levizjes së konteinerëve);
- Dritdhjet gjate ndërtimit (psh, dritdhjet që vijnë nga thellësitë, për shkak të shpimeve); dhe të zhavorrit);
- Zhurmat nga ndërtimet (psh: nga gërryerjet, nga shpimet, bonifikimet e brezit të rërës

mund të shkaktohen nga projekti i propozuar. Ato ndahen sipas këtyre kategorive: janë identifikuar dhe për llogaritje burimet e zhurmave dhe të lekundjeve mjedisore që rasit nëse do të zbatohet varianti me tunel.

Një studim tjetër siguron një informacion më tepër të kërkuar mbi standardet në vlerësimin e dritdhjeve. Ky studim i adresohet problemeve të heqjes së dherave, të alyre që hyjnë si materiale të nevojshme për ndërtimin e ndërtesave dhe ngjeshjen e sheshit. Shpërthimet nuk do të perdoren për gjate procesit të ndërtimit ose heqjes së dherave me përjashtim të

Sqarimi i disa aspekteve në vlerësimin e dritdhjeve

përfundimet për tre kategoritë e pranuarra. nga një faktor rreth 20%, në mënyrë që të mos tejkalohet popullsisia totale. Tabela jep rritje populiste prej 5% që nga 1991, modellet e njëhësuarra më sipër duhet të zvogëllohen në kufijt më minimal të kundërt, por gjithashtu dhe zona mund të jetë ndikuar nga një përfundimet për tre kategoritë e pranuarra.

Dridhjet janë të lidhura ngushtë me aktivitetin strukturor, siç është çfarë ose dridhjet e dendura. Megjithatë, është dhe një shqetësim tjetër, që vjen nga dridhjet e trafikur. Është llogaritur, që dridhjet, të cilat vijnë nga një trafik i detryrueshëm ndikojnë në dëmtimin e ndërtesave apo në sipërtaget e dëmtuara, siç janë plasat dhe e suvasë. Reagimet e njerëzve mbi nivelin e ndryshme të dridhjeve nga trafiku kanë qenë të lidhura me nivelin e zhurmës me 18 orë 1. Aeq. Parashikimi i niveleve të dridhjeve nga trafiku i vazhdueshëm është i vështirë dhe kërkon shumë kujdes, si dhe lidhet me zvoqimin e burimeve të dridhjeve. Në të kundërt nga zhurma, dridhja pranohet nga studiuesit mjedisorë dhe nuk është gjithmonë e dukshme për t'u analizuar, kur efektet e dridhjeve janë të pa llogaritshme.

- dëmtim i ndërtesave
- mërzitje personale, shqetësim, dhe

dridhjeve. Dridhjet ekzistojnë në dy forma pakënaqëse:

varen nga kombinimi i amplitudës, frekuencës dhe karakteristrikave ngacmuese të fenomenit që lidhen me zhurmat. Ndjeshmëria humane dhe reagimi strukturor i ndërtesave zhurma, dridhjet dhe jehona e tyre do të jenë nën limitet standard. Dridhjet janë një largësi nga zona më e afërt e banuar, por edhe teknologjia e aplikuar do të jetë e tillë, që vende sa më të izoluar. Sigurisht, që do të ketë plasje e shpime në zonë, të cilat kanë brenda normave të lejuara. Do të merren masa që burimet e dridhjeve të vendosen në gjatë peritidhës së shtrirëzimit të parkut për projektin, dridhja që do të krijohet do të jetë këtyre dridhjeve në zonë. Pajisjet që krijojnë dridhje do të jenë sipas standardeve të BIL pajisjet që krijojnë dridhje do të mirëmbahen ashtu siç duhet për të minimizuar ndikimin e ndryshojnë në varësi të fazës së punimeve dhe detyreve specifike që po kryhet. Të gjitha peritidhë të kufizuar kohë. Niveli i tyre të shkaktojnë nga aktivitetet e ndërtimit mund të Dridhjet nga aktivitetet e shtrirëzimit të projektit mund të jenë të rëndësishme për një

➤ Dridhjet

niveli të stresit, sikurse edhe ndikim në sjellje apo shëndet tek njerëzit.

bëbet burim i mërzitjes, i krijuar të problemeve në komunikim dhe shkak për rritjen e fiziologjikisht, ashtu dhe psikikisht. Ekspozimi i vazhdueshëm ndaj kësaj zhurme mund të ndikojnë negativisht në mbartësit e jetës njerëzore në shkallë të ndryshme, si edhe në ato raste, kur nuk jemi të vëmendshëm kundrejt saj, zhurmat e rrugës mund të shqetësimin e jetës së egër.

mbartësit e jetës aly nga dridhjet e strukturave, që shohërohen me tingull dhe në Zhurmat që krijojnë gjatë ndërtimit të rrugës ndikojnë tek mjedisi, duke q' rregulluar

Efektet e zhurmave në rrugë

gjatë përdorimit të këtyre pajisjeve.

hapësitë, përseri ato japin një kontribut në sasi jo të vogël në zhurmën e vazhdueshme rënda, megjithëse këto procese mund të jenë jo të vazhdueshëm dhe të kufizuar në Ndërtimi dhe mirëmbajtja e një rruge përgjithësisht kërkon përdorimin e makinerive të **Zhurmat gjatë fazës së ndërtimit dhe mirëmbajtjes**

1

Gjeometria e rruges
 Pozicioni vertikal i rruges mund te ndikojte ne lehtësimë me të cilën zhurma u transmetohet apo platformat e ngritura mund të shërbejnë si zvogëlues të ndjeshëm të zonës nën ndikim. Gjithashtu, ekzistenca e barrierave përfaqësojnë një kontroll të zhumave, ato nëse ato janë natyrale apo ndërtuar për mbajtjen nën kontroll të zhumave, ato mund të jenë zvogëlues të ndikimit të zhumës në rrugë. Makinat, zhurmën me të madhe e

Sipërfaqet e shtresave të sipërme të rrugës
 Karakteristikat fizike të sipërfaqeve të rrugëve dhe mjedisi përreth luajnë një rol të rëndësishëm në sasinë e zhumës së prodhuar. Rrugët e mbledhura me sipërfaqe jo të ashpër janë më pak të zhurmshme sesa ato me sipërfaqe të plasaritura, të demtuara dhe të rishtruara në pjesë të ndryshme. Vegjetiviteti, urat me hapje dhe mbyllje janë shume të zhurmshme, por që në rastin tonë nuk mendohet se do të ketë. Pjesët anësore të rrugës, sidomos ato me himbësi mbi to, i zvogëltojnë pak këto zhurma, ndërsa sipërfaqet përthyesë, si betoni apo asfalti nuk ruajnë ndonjë rol eliminues.

Faktorët në varësi të mjeteve të transportit
 Mjete të ndryshme prodhojnë nivele të ndryshme zhurmash. Në përgjithësi, mjetet e rënda si kamionët bëjnë më shumë zhurmë sesa makinat e vogla; ato kanë më shumë mota në kontakt me rrugën, dhe shpesh përdorin frenat gjatë uljes së shpejtësisë. Makinat e mbajtura jo merrë, si për shembull ato me sistem skapament jo të rregullt, apo sistemet e frenimit të demtuara, janë më të zhurmshme se makinat e mbajtura në gjendje të mirë. Gjithashtu, vegjetiviteti disa lloj gomash, ato për terren jashë-rrugë apo gomat për debore janë shumë të zhurmshme.

Vlerësimi i natyrës dhe shkallës së ndikimeve
 Mjete e transportit të motorizuara janë shumë të zhurmshme dhe ndikimet nga zhurma faktorët që kontribuojnë tek këto ndikime variojnë në një rreze të gjerë, mjedhimisht dhe janë të pa evitueshme në qdo ndërtim rrugë, pavarësisht shkallës apo karakterit të saj. Mjete e transportit të motorizuara janë shumë të zhurmshme dhe ndikimet nga zhurma ndikimet nga zhurma janë të rregullt, apo sistemet e mbajtura jo merrë, si për shembull ato me sistem skapament jo të rregullt, apo sistemet e frenimit të demtuara, janë më të zhurmshme se makinat e mbajtura në gjendje të mirë.

➤ **Vlerësimi i masave për zbutjen e ndikimeve negative**

- Ndikimi i zhumave të rrugëve në jetën e njerëzve
- Kriteri maksimal i lejimit të zhumave

Ndikimi i zhumave tek njerëzit dhe vlerësimi i kriterëve

Shpëtimet tek jeta e egër
 Zhumat mund të mbajnë larg rrugës shumë lloje kafshë. Si rezultat, korridorët rrugore bëhen barrierat për lëvizjet e gjata, që janë të zakonshme për boshnjë dhe në mënyrë efektive mbajnë të tyre larg zonave të banuara. Një gjë a lillë zvogëlon mbartë vajfjen e jetës në boshnjë e egër dhe mjedhimisht kontribuon në ndryshimet ekologjike.

81

(çjithashu është e rëndësishme edhe marrëdhënia midis zhurmës nga fluksi trafiku dhe zhurmës mjedisore (nga mjedisi); zhurmat arrin pikun gjatë natës ndikimi i saj do jetë i natës, dhe nëse fluksi i trafikut arrin pikun gjatë natës ndikimi i saj do jetë i konsiderueshëm. Dhe anasjelltas, fluksi i trafikut arrin pikun gjatë ditës, kur dhe zhurmat mjedisore janë në nivelet maksimale, atëherë ndikimi i zhurmës nga rruga do jetë më pak i dallueshëm (ndjeshëm).

- Lloji i makinave në qarkullim dhe cilësia e mirëmbajtjes së tyre;
- Numri i makinave që kalojnë për njësinë e kohës;
- Fluksi i makinave në një trafik me ndalesa është më i zhurmshëm;
- Shpejtësia në trafik – sa më madhe aq më i zhurmshëm trafiku.

Problemi i zhurmës nga një fluks trafiku i caktuar varet nga një numër faktorësh si:

Fluksi i Trafikut

Ndoshia përcaqtesi kryesore në ndikimet nga zhurmat është marrëdhënia hapësinore midis rrugës dhe perceptuesit të zhurmës. Sa më afër të jetë rruga tek perceptuesit, aqoma më i lartë do jetë ndikimi. Sa më i madh të jetë popullimi në zonat përreth rrugës, aq më i madh do jetë numri i perceptuesve të kësaj zhurme, dhe rrjedhimisht më i madh do jetë dhe ndikimi nga kjo zhurmë.

➤ Marrëdhëniet hapësinore

perceptimin e shkallës së zhurmave nga rrugët. Në hapësira me nivele të ulëta të zhurmave mjedisore, zhurmat që prodhohen nga ndërtimi i një rrugë janë më të ndjeshme (dukshme) se sa i njëjti nivel zhurme rrugë, që do të ishte në një ambient me një nivel më të lartë të zhurmave mjedisore. Rrugët e reja në zona të qeta apo zhurmat e kamionëve gjatë natës perceptohen lehtësisht dhe dukën më të forta se sa zhurmat me nivel më të lartë, por që janë në mjedis me aktivitet të shumta sociale gjatë një dite pune. Nga ana tjetër, nivellet e matura të zhurmave dhe ndikimet e mundshme të saj në shëndet janë në nivelin më të lartë, aty ku zhurma nga trafiku bashkohet me zhurma që vijnë nga burime të tjera, dhe shpesh herë densiteti i saj arrin nivele të pa pranueshme.

Kushet klimatike si temperatura, lagështia, shpejtësia e erës dhe drejtimi saj mund të luajnë një rol në përcaqtesinë se si ndërtesa (zona) të caktuara ndikohen nga zhurmat e rrugës. Temperatura dhe lagështia janë përcaqtes në dendësinë e ajrit, ku vetë ai ndikon në përhapjen a valëve zanore. Zonat në drejtimin e erës janë të ekspozuara në nivelin më të lartë zhurme se sa ato në drejtim të kundërt të erës. Nivellet e zhurmave mjedisore, për shkak të aktivitetëve njerëzore dhe industrial, ndikojnë në

Faktorët mjedisore

bejnë gjatë ngjites dhe në zbritje të një lartësie dhe në këmbesat e forta, kjo do të thotë që rrugët me cilësi të larta janë më të zhurmshme në këto pika.

Masat mbi zhurat
 Kushtet teknike dhe masat mbi zhurat kerkojne qe te jene te percaktuara koha e majtes, parametar e zhurmes te jene te regjistruara, vendndodhja e instrumentit regjistrues dhe pajisje te tjera.

Duhet te dihet qe ekzistojne disa zona (si kryqezimet urbane me trafik te madh) ku mund te jete shume e veshtire te zbatohen masa mbi kufizimin e zhurmes.

➤ **Ndikimet nga zhurat ne mjedis**

Ndikimet negative te parashikuara nga vepra mund te minimizohen. Ky seksion diskuton masat zvogeluese per ndikimet negative nga ndertimi neper mjet operimil. Nje kosto paraprake rekomandohet gjithashtu ne kete seksion. Te gjithë aspektet e planit zbutës pershihen ne praktiket e mira te inxhinjerise dhe praktikat me te mira te menaxhimit dhe si rezultat eshte e perftshme ne koston aktuale te projektit.

➤ **Plani i zbutjes se ndikimeve negative dhe rehabilitimet**

3. MASAT MBROJTJSE KUNDER ZHURMES

- Vleresimi sasior i ndikimeve te zhurmes**
 Ne vleresimin e ndikimit te zhurmes gjate ndertimit te rruges, do ishte mire te merreshin parasysh:
- Ndikimet e zhurmes nga rrugët do jene ne nivele maksimale, kur keto rrugë kalojne permes zoneve te banuara, dhe ne rastin tone, ne asnje nga kryqezimet nuk ndodh kjo gjë.
 - Nese ka rruges, qe shfaqen qe ne fillim, per ndertikime ne ndikimet nga zhurat, atehere do ishte shume e dobishme nje konsultim me nje inxhinjer per zhurat.
 - Disa njerëz jane me te ndjeshem sesa te tjeret, ndaj ekspozimit te zhurmeve. Zhurmet nga rruga ne zonat industriale dhe ne zonat e pa-populluara dhe te pashkelura nga katshet e egra , nuk mund te jene dhe aq problematike, ndersa periferite e banuara dhe zona te veganta si shkollat apo spitale, mund te perballen me ndikime te konsiderueshme.

A

Parashikimi i nivele të zhurmave
 Metodat e parashikimit përfshijnë ekuacione, modele kompjuterike dhe metoda fizike. Me
 thjeshta është metoda me ekuacione, e cila përllogarit zhurmën në bazë të informacionit
 mbi lloqsin e trafikut, përberjes së tij dhe shpejtësisë në të. Modellet kompjuterike janë më
 të përdorura dhe parashikojnë ndryshimet në të ardhmen, duke u nisur nga kushtet
 fillestare dhe ndikimet e mundshme për çdo projekt dhe alternativat mbi masat lehtësuese.

Instrumentet matës
 Niveli i zhurmës ekzistuese matet duke përdorur pajisje të quajtura son-meter, të cilat
 kthejnë energjinë e valës së tingullit në sinjal elektrik, shkallë e së cilës shfaqet në ekran
 dhe regjistrohet. Matjet e siguruar nga këto instrumente mund të merren për të krijuar një
 bazë të dhënash, por përdorni i tyre në rastet e mëvonshme është në një farë mënyre i
 kufizuar, si për kohën e marrë si shembull ashtu dhe
 për shkak të pamundësisë së tyre për të ndarë burimet e ndryshme të zhurmave nga njëri
 tjetri.

Njësitë matëse
 Treguesi që përdoret për të matur nivelin e zhurmës është një funksion logaritmik i
 presionit akustik, i shprehur në decibel (dB). Shkalla e deqjueshmërisë e presionit akustik
 shprehet në dB(A). Një njëri është në gjendje të perceptojë një riye konstante të nivelit të
 zhurmës (tingullit), në ato raste kur presioni akustik shumëzohet me një sasi fikse. Shkalla
 e niveleve të zhurmave bëgon që tëk mjediset e gëta nivelit i zhurmës variojnë nga 30 deri
 në 50dB(A), dhe ato përcjellin nivelin 70dB bëhen shumë shqetësuese (skica-6). Mëqenëse
 njësitë decibel jepen nga një funksion logaritmik i presionit akustik, niveli e zhurmës nga
 një ose më shumë tinguj nuk mbidhen si në konceptet e thjeshta matematike, por ato
 shumëzohen. Mëqë zhurma është një variabël në funksion të kohës, matjet dhe
 parashikimet shprehen në vlera mesatare sikundër edhe treguesi e tjerë me të dhënë për
 një periudhë të caktuar kohë. Nivelin e barasvlerëshëm akustik, quajmë atë nivelin të një
 zhurme të pandryshueshme, e cila përmban të njëjtin energji sikurse përmban çdo zhurme
 tjetër po për të njëjtin kohë. Ajo përfaqëson mesataren e energjisë akustike të perceptuar
 gjatë kohës së degjimit. Niveli i barasvlerëshëm akustik i zhurmës gjatë periudhës nga 8 e
 mëngjesit deri në 8 të mërkurës shkruhet si Leq(8am-8pm), ose ndryshe Leq (12hr). Llo
 (12hr) është një matje e alternuar, që tregon nivelin e zhurmës, që është mbi 10 përqind të
 zhurmës në total gjatë periudhës 12 orësh.
 Për një periudhë 18 orësh nga 6 e mëngjesit deri në 12:00 në mesnatë, L10 (18 hr) është
 mesatarisht 3dB(A) më i lartë se Leq për të njëjtin periudhë kohë. Niveli e zhurmave të
 natës janë përgjithësisht më të ulët se sa ato ditore. Për shembull, gjatë natës Leq (12:00-
 6:00) është praktikisht 10dB më poshtë se Leq (8 a.m.-8 p.m.), përveç në raste kur trafiku
 natën është i lartë dhe përfshin lëvizjen e kamionëve të rëndë.
 Niveli i barasvlerëshëm akustik përballë (pënjashu) fasadës së një ndërtese anës rruge
 përcakton ekspozimin e ndërtesës ndaj zhurmës. Ky është treguesi më i qartë për shkallën
 e shqetësimit të shkakuar tek banorët e saj.

Eshtë e arsyeshme të parashkohet, që punët e reja dhe zhvillimet ekonomike të zonës do të kenë një ndikim pozitiv mbi shëndetin e popullsisë lokale, duke ditur që ky zhvillim do të ketë një ndikim domethënës në mjedisin e zonës. Duke kapur këtë përhim ekonomik, duke u siguruar që punët e reja do të jenë të sigura dhe që zhvillimet nuk ndikojnë shumë në shëndetin ekzistues dhe pabarazimin social, atëherë duhet të ketë një shprehje të veçantë për të realizuar përfundimisht atë.

- Ndikimet mbi zonat e gjëra rurale dhe vizuale/peizazhe (duke përfshirë ndërtimin e qellett);
- Ndikime mbi cilësinë e jetës, duke përfshirë ato të grumbulluara nga efektet e ndara mbi komoditetet në banesat, humbja e mundshme e gjumit, etj;
- Ndikimet mbi "psikologjinë" dhe "kuptimin e të jetuarit" të zonës;
- Ndikimet mbi shëndetin publik dhe mosbarazimin lokal (humbje sociale, varëri dhe rregues përfaqësues).

Vlerësimet teknike duhet të marrin në shqyrtim ndikimet mjedisore të skemave dhe të zbulojnë të propozuara, aje ku është e nevojshme. Duhet të trajtohen edhe ndikimet e veçanta, si dhe ato të grumbulluara të skemës. Këto përfshijnë:

Efektet mbi kënaqësinë shqetërore

Friket për kohshëm (ndërtim) dhe të gënjeshmë, fizike, ekonomike dhe socio ekonomike, të zhvillimeve të propozuara të rrugës tona vlerësohen krahas efekteve në kuadër të vendit dhe pamjes së zonës.

➤ Socio-ekonomike

Paradallimi e zhurmës mund të shmanget, duke ndryshuar vendndodhjen e rrugëve apo duke e shmanjur trafikun larg zonave të ndjeshme ndaj zhurmës nëpërmjet rrugëve dytësore. Zgjedhja e hapësirave, ku minimizohen pjerësitë, kthesat e forta, vegantërisht në zona të ndjeshme, mund të jetë gjithashtu një masë parandaluese e problemeve nga zhurma.

Paradallimi

➤ Masat rregulluese

Standardet kombëtare mund të përcaktojnë nivelet e zhurmës, që nuk të duhet të tejkalohen për të gjitha tipet e zonave (si p.sh. për Leg (1Zhr) jo më shumë se 70 dB(A)) apo, më praktikisht, nivelet e ndryshme zhurme për zona të ndryshme, si për shembull për zonat industriale, urbane e të banuara apo ato rurale. Ndërsa, për zhurmën e natës nivelet janë përgjithësisht më të ulta. Në Shqipëri ekzistojnë standardet kombëtare, por shpesh është e nevojshme që të krijohen shitesa të reja në këto standarde për projekte të tjera rrugësh. Sipas standardeve të përcaktuara në Evropën Perëndimore, Leg(8 a.m. - 6 p.m.) nuk duhet të tejkalohet 65 dB(A) për hapësirat rezidenciale në zonat urbane dhe jo më shumë se 60dB (A) për zonat rurale.

Standardet për nivelet e zhurmave

- Puntësimi i njerezëve brenda një treze prej 30km sq sa mund të jetë i zbatueshëm;
- Puntësimi me puntëtorë të ligërë të qendrës brenda zonës, për të përfshuar aftësi të që tërëqohen për zhvillimin e murgës tonë;

referuar Departamentit të Bujmeve Njerezore kërkohet që:
 skema e propozuar të arrijë maksimumin për të mirën e banuesëve të zonës. Duke ju Kompania nën angazhimin e saj për të siguruar që mundësitë e puntëtorëve që vijnë nga

Rekrutimi

angazhimin standart dhe procedurë zgjedhje.
 aftësi të ndryshme kualifikimesh dhe nivelesh. Të gjithë puntëtorët kalojnë në një Kompania angazhon një numër të madh njerezish, që mbulojnë një spektër të gjerë me

Politika dhe praktika

politika dhe praktika të angazhimit mund të përfshijë:
 aftësi të ndryshme kualifikimesh dhe nivelesh. Të gjithë puntëtorët kalojnë në një Kompania angazhon një numër të madh njerezish, që mbulojnë një spektër të gjerë me

Me gjithat edhe me puntësimin operativ, koha e punës dhe kërkuesit e aftësive njihen në vazhdimësi. Prandaj është e mundur që të punohet me Qeverinë lokale dhe agjencitë lokale që të dergojnë trajnues të aftë për të trajnuar puntëtorët lokal, në mënyrë që të jenë të aftë të pranojnë mundësitë në treg.
 Bazar në eksperiencën e proçesit të ndërtimit për superstada është vlerësuar se duhet të ketë rreth 40 persona udhëzues dhe 150 persona me detyrë operative në vendodhje gjatë fazës së ndërtimit. Kjo fazë ndëruese përfshijë për dy vitet e fundit. Vlerësohet se 70% e këtyre puntëtorëve do të vijnë nga zonal përmth, 20% do të vijnë nga diku tjetër nga rajoni dhe 10% nga pjesa tjetër e Shqipërisë. Një pjesë e forcës puntëtorë do të varret nga gjendja ciklike e industrisë së ndërtimit në të njëjtin kohë dhe nga pjesa më e madhe e projektëve që janë në ndërtim e sipër.

Struktura e puntësimi

Ndërtimi i Thumane-Vllor do të shpohet grumbullit të madh të shansëve të punës, brenda dhe jashtë forcës puntëtorë, si hyrjet e reja ose largimi i puntëtorëve ekzistues, boshllëk në punët e tyre aktuale, e cila do të duhet të mbushet. Për më tepër ka lëvizje privatshpirt dhe dy puntësuar. Vetëm në rastin e dy puntësimit, këta puntëtorë do të krijojnë duke përfshirë pagën më të mirë, perspektivën e karrierës, deshtim për të punuar puntë ekzistuese. Puntëtorët do të detyrohen të ndryshojnë punët nga një numër faktorësh. Njëzati duhet të angazhohen nga një llojshëmtri kualifikimesh, ku shumë prej tyre në funksionon në të vërtetë në një mënyrë kaq të thjeshtë. Kjo është dinamike dhe jo statike. Papunëve dhe propozimeve të reja të punëve në murgën tonë, fuqia puntëtorë në treg nuk Ndërtimi mund të ketë një hallaqim të mirë në dukje midis profilit të aftësive të Kërkesa për puntësim dhe rekrutim

Gjeometria e rruges
çajare projektimit të rrugës duhet të shmanget pjerresitë e mëdha dhe kthesat e forta, në

Vendosja e shtrësive bituminoze në sipërfaqet e demuara të rrugëve është efektive në zvogëlimin e zhurmave gjatë lëvizimit. Përdorimi i asfaltit open-graded në vend të regullimeve të tjera mbi sipërfaqe mund të jetë gjithashtu i dobishëm në zvogëlimin e zhurmave të lëvizimit në zonat e ndjeshme ndaj zhurmave.

➤ **Projektimi i sipërfaqes së jashtme dhe mirëmbajtja**

Zhurma nga motorët e makinave mund të zvogëlohen që në fazat fillestare, për shembull gjatë procesit të prodhimit të tyre, zgjedhja e gomave, sistemet e skapamentës, si dhe mirëmbajtja e makinave. Për kontrollimin e emetimeve të zhurmave nga makinat mund të bëhen përpjekje në:

- aplikimin e regullave të projektimit të makinave,
- në rregullimet për zhurma gjatë proces-përdorimit dhe për zbatimin e tyre.

➤ **Masat në lidhje me mjeket e transportit**

4. MASAT LEHTËSË

Zhvillimi dhe trajtimi të ndërmarta nga kompania përfshijnë:

- Një qender trajnimi inxhinierik për të angazhuar dhe trajnuar të rinjtë në fusha e Shqipërisë, inxhinierisë elektrike të mirëmbajtjes. Kjo do të krijojë mundësi të mira për rininë dhe trajnimi për zhvillimin e punëtorëve ekzistues, jo vetëm në arësitë ekzistuese. Kjo do të lejojë që punëtorët të kenë shunë lehtësira në punën e tyre.

Trajnimi dhe zhvillimi
Procedurat e trajnimeve të kompanive njihen si më të mirat e industrisë, me studentët të cilët vijnë për t'u trajnuar dhe për t'u specializuar në mjaft drejtime dhe në përmirësimin e arësive. Iniciativat e

Kompania lejonet të krijojë, të mirëmbajë dhe të monitorojë mundësi të barabarta për të gjithë të punësuarit në perspektivë dhe ekzistues të rekrutuar, për transferatë reklamash dhe për çdo çështje tjetër punësimi, pavarësisht seksit, ngjyrës, racës, kombit, origjinës etnike, gjendjes civile, klasës sociale, moshë.

- Trajtimi dhe zhvillimi i stafit profesional;
- Trajtimi dhe zhvillimi i inxhinierisë elektrike, mekanike dhe shërbimit.

d

zhvillohet sipas një liste të caktuar

Shmangia e ndikimeve nga zhurmat mjedisore: një ndërmarrje (veprim) që

Blerja nga shteti e pronave, ku shtrihet rruga, mund të jetë në shumë raste më I suksesshëm se aplikimi i masave të tjera shpesh, që mbrojnë një numër të caktuar të popullsisë. Kompensimi në para për ndikimet nga zhurma do të jetë pjesë e projektit.

➤ Kompensimi

Ndërtimi i fasadave me izolim, si dritaret me dopio xham, është një nga alternativat më të fundit të parashikueshme për izolimin e ndërtesave nga zhurma. Kjo alternative është e nevojshme në pjesën më të madhe të rasteve, aty ku ndikimet nga zhurmat vijnë si rezultat i shtimit të pa parashikuar i trafikut për gjatë rrugëve ekzistuese. Një rrugë me trafik të rëndë, që shtrihet afër ndërtesave të larta për shembull, kërkon një zhvillim të veçantë pune, një barriera ose një parer ndarës për të zvogëluar (ulur) nivelin e ndikimit të zhurmës nga trafiku dhe izolues fasadash për kate e larta të ndërtesave.

➤ Izolimi

Barriera për zhurmat janë masat lehtësuese ndër më të përhapurat. Ato janë masat më të efektive në mbrojtjen kundër zhurmës, kur thyjnë vijën ajrore mes burimit të zhurmës dhe perceptuesit, dhe nëse ato janë një rrugë për të përthithur apo reflektuar zhurmën. Gjenden materiale dhe struktura të ndryshme për fasada, të cilat janë testuar për të siguruar një reflektim, absorbim (përthithje) dhe shpërndarjen maksimale të zhurmës. Ato janë prodhuar madje edhe me një estetikë të përshatshme.

- Ndër llojet e barrierave më të përhapura për zhurmat, përbëhen nga gurë të ndryshëm, mure prej dërrase, metale apo lloj betonësh, të cilat krijojnë një pengesë të konsiderueshme mes rrugës dhe komunitetit përreth saj;
- Dy ose më shumë lloje barriera kombinohen për të maksimizuar efikasitetin;
- Hapësirat e mëdha me bimësi si pemë dhe shkurre, për shembull nuk kontribuojnë shumë në zvogëlimin e zhurmave, por nga ato më tepër kemi një përfitim psikologjik në zvogëlimin e shqetësimeve të përituara nga zhurmat e trafikut, dhe shpesh përdoren për të zburuar sadopak pamjen e vrazhde të krijuar nga barriera dhe muret e ndërtesave.

4.3. Barriera për zhurmat

mënyrë që të zvogëlohen zhurmat, që vijnë nga rruga c fuqisë me të cilën makina ecën, nga frenat, ndërtimi i marsheve nga kamionët e rëndë në zona kritike.

per mirëmbajtjen e mëvonshme të rrugës. Gjate fazës së ndërtimit, si p.sh. hapjes së rrësë dhe aktiviteteve të tjera në zonat e ndjeshme ndaj zhurmave, duhet të negohet një kujdes i veçantë në standardet me zhurmë e makinerive, në kohën e zhvillimit të punës, në rrugët e zgjedhura për transportimin e materialeve dhe në aspektet të tjera gjate drejtim të kamionit të ndërtimit.

Kushnet e përcaktuara për pajisjet për mbrojtjen nga zhurma e ndërtimit duhet të negojnë partë hapësirën e punës, projektin, materialet dhe metodat e ndërtimit, dhe duhet të përshijnë edhe nevojat

➤ Përcaktimi i kushteve mjedisore për kontraktorët

- Masat në mbrojtjen nga zhurma normalisht ndërrhuren bashkë me projektimin e rrugës dhe gjate ndërtimit të saj;
- Procese të vazhdueshme të mirëmbajtjes janë të nevojshëm, për shembull, për të siguruar një rezultat të mirë gjate shtrimit të asfaltit në rrugë;
- Një monitorim afat gjatë i zhurmës mund të jetë gjithashtu i përshtatshëm;

➤ Plani lehtësues

Në zonat e përzgjedhura përshihen, pozicioni i rrugës, bariertat, trotuarit e projektuar, ndonësat dhe modifikime të tjera. Në disa zona urbane apo industriale, zhurma mjedisore (nga mjedisi) ekzistojnë në nivele të larta dhe zhurma nga ndërtimi i një rrugë të re mund të jenë brenda këtyre niveleve. Në raste të tjera, mund të ketë shkamblime midis mbrojtjeve nga zhurma dhe zgjerimeve të tokës së përdorur, të cilat do jenë jo të pranueshme për arsye të tjera mjedisore apo të komunitetit. Konsultimi me komunitetet dhe individët nën ndikim mund të ndihmojnë në përcaktimin (identifikimin) e zgjidhjeve të tjera të pranueshme, si për komunitetin ashtu dhe në aspektin financiar, dhe gjidimone brenda kornizave të projektit.

➤ Analizimi i alternativave

Ndërtimi i një rruge ka mundësi të një cilësie e jetës të kënaqësive të zonave afër rrugës, nëse shqetesimet nga zhurma e rrugës nuk merren parasysh që në fillim. Kjo pjesë nxjerr bashkëngjijtë për gatitjet në parandalimin e zhurmës në planin e ndërtimit të rrugës dhe gjate zhvillimit të këtij procesi. Pas identifikimit të zonave me probleme, duhet të merren masa në kontrollimin e nivelit të zhurmës, gjithashtu duhet të përdoren dhe modelet kompjuterike për të parashikuar nivelet e zhurmës në të ardhmen, ku të përshihen vlerësime për periudha edhe në afatgjatë. Analizat e studimit duhet të nxjerrin në pah veçanërisht ato zona me nivel aktual të ulët të zhurmave dhe që në të ardhmen këto nivele mund të pësojnë ndryshime të mëdha, sikurse dhe zonat që mund të përcjtojnë probleme nga zhurma gjate ndërtimit.

R

➤ Legjislacioni

Ligjet dhe masat rregulluese mund të jenë të dobishme në përputhjet për zvogëllimin e ndikimeve nga zhurmat, për shembull, mos lejimi i ndërtimit të zonave të banuara afër rrugëve kryesore (kombëtare), duke vënë si kusht kërkesën për murgë të veganta dytësore për kamionet në të zhmurshëm, vegantërisht gjatë natës; dhe duke vënë kufizime në shpejtësi dhe në veprim të ndryshme gjatë ndërtimit, sidomos në zonat e ndjeshme si në afërsi të shkollave, spitaleve, vegantërisht gjatë orëve, kur dhe zhurmat mjedisorë janë të ulëta.

3. NDIKIMET NEGATIVE NE RELIEV DHE VLRESIMI I MASAVE

2. NDIKIMET NE TOKAT BUQESORE TE KULTIVARA

1. NDIKIMET DHE INFLUENCA E PROJEKTTI NE MJEDIS

PËRMBAJTJA

**VLRESIMI I NDIKIMIT NE MJEDIS
I TOKAVE DHE AGRONOMISE**

Ndikimi në tokat pyjore
 Fakti që vija e projektimit të rrugës kalon në rreth qindra metra larg nga tokat pyjore, kryesisht me shkurrrë dhe kullota, nuk ka ndonjë ndikim të madh në dëmtimin e tyre. Shpesh punimet në rrugë fillimisht do të bëhen faktor nxites për erozionin e tokës në afërsi të rrugës, më pas në një periudhë të mëvonshme pas ndërtimit të saj, muga do të shërbejë si një pengesë për ecimin e mëtejshme të erozionit.

➤ **Ndikimet e mundshme të projektit në mjedis**

Ndikimet pozitive janë :

- Krijohen kushte për shtrimin e trafikut të mjeteve që përdoren në bujqësi dhe në banorë;
- Krijon kushte për transportin e produkteve bujqësore dhe blegorale drejt qendrave të

dhe shembjen e tokës, shkarje

- Ndikon në levizshmërinë e tokës duke krijuar kushte për një erozion masiv në blegorinë;
- Kufizimin e shfrytëzimit të kullotës dhe krijimin e vështirësive në lëvizjen e transportit;
- Ndojnë e tokave nga mbajtjet tokëske të krijuara nga gazrat e nxehtë nga mjeteve e parcelave që përdoren në bujqësi;
- Çregullimin e mjeteve të sistemit kullues dhe ujës dhe infrastrukturën rrugore të

• Në përdorimin e tokës bujqësore;

• Fragmentimin e tokës bujqësore;

Në bujqësi ndikimet **negative** janë në këto drejtime:

Projekti ka rëndësi dhe kontribuon në ekonominë e vendit dhe jetein shqiptar dhe sociale. Jo vetëm të zonës ku kalon por edhe më gjërë. Efektet dhe ndikimet në mjedis kanë rol dhe karakter të ndryshëm. Ndikimet pozitive dhe negative janë direkt dhe indirekt.

➤ **Të Përgjithshme**

1. NDIKIMET DHE INFLUENCA E PROJEKTIT NË MJEDIS

Gjithmonë, gjatë një studimi, në rastet kur shfaqen që në fillim probleme në dheun e tokës, atëherë një vlerësim fillestar mbi ngjohjen e terrenit, duhet të bëhet nga inxhinierë të infrastrukturës rrugore së bashku me specialistë tokash. Vëzhgimet e terrenit nga

➤ Përçaktimi i natyrës dhe shkallës së ndikimeve

Kur dhjetë sec për formimin e një shuense toke prodhuese prej 10-15cm duhen 1000-1500 vjet. Pra formohet ajo trashësi toke, që gjëryhet brenda një viti (rreth 7mm në disa rajone) duhen 70 vjet. Relievi i rajonit tonë dallohet për vlera të larta të copëzimit horizontal e vertikal, për pjerrësi të madhe të shpatëve, për veshje të varfër bimore. Në to reshjet e burimet janë të shumta, si dhe shkalla e ndërhyrjes së njeriut është e madhe. Lidhur me energjinë e madhe të proceseve zhvendosëse në këtë rajon, më të përhapur janë setet, që shpesh marrin përmasa të mëdha, duke u shqyrtuar me dime kolosale. Më të shpeshtë, ato janë në shpatet perëndimore. Kjo lidhet me materialin më të shumtë copëzator të lyrë, i shkakuar nga shpërbërjet tektonike, që kanë prekur këto shpate, me shkallën më të madhe të degradimit të himësisë së lyrë, me reshjet më të rëndësishëm, me pjerrësinë dhe energjinë më të madhe të lyrë, etj.

- Territore me shkallë të madhe degradimi nga (1200-9000ton/km²/vit ose 0,4-0,4mm/vit);
- Territore me vlera mesatare degradimi nga (300-1200ton/km²/vit ose nga 0,1-0,1mm/vit); që zënë rreth 20% të rajonit;
- Territore me shkallë të vogël degradimi (deri 300ton/km²/vit ose deri në 0,1mm/vit); që
- Territore të pa degraduara ose me shkallë shumë të vogël degradimi;

maksimum këto të fundit. Nga studimet e kryera ka rezultuar se në rajon dallohen:

shoqëruar me gjëryrje. Hapja e tokave të shumta të reja në zonat e kultivave i kultivori në është e sipërfaqësore, që sig dhjetë shodërohet me degradimin e tokave. Jo malitë, gjitha tej mase punëshume. Për pasojë, u pakësua infilitimi i ujit në thellësi dhe u shua rrjedhja përdorimit të mekanikës bujqësore të rëndë u shodërua me ngjeshjen e tokës së gjatë shrytëzimit, por edhe me pas, në përdudhën e rehabilitimit e pas saj. Shitimi i të gjërë për zbuljen e ndikimeve negative dhe rrëjen e alyre pozitive, jo vetëm në fazat sheshti është plotësisht i përdorshëm për çdo qëllim tjetër. Ky aktivitet kërkon një fokusim edhe në rast se ky aktivitet në një të ardhme, për arsye të ndryshme ndërpretet, i gjithë demuense, që të shkarrohen në të, si në sipërfaqen në dispozicion, ashtu edhe përreth. konstruktimit të objektit nuk do të krijohej demuense të tokës, pasi nuk krijohej mbetje gjatë procesit të ndërimit, pasi do të merren masat për objektin në ndërtim. Gjatë kohës së Nderimi i kësaj veprë ndërtime nuk do të krijojë shqetësime për terrenet rreth e rroull

Përdorimi i tokës

mundshime të erozionit të tokës,
 probleme të
 parafijes së pozicionimit të rrugës së projektuar, dhe duke vënë theksin në zonat me
 lyre, dhe kultivë e haseneve kultives, të gjitha këto mund të shirohen së bashku gjatë
 shpateve malore dhe pjerrtësive të
 ndryshme të lokave (dherave), mbi reshjet, mbi shpërndarjen e bimësisë, shpërndarjen e
 shumë zona të ndryshme. Për shembull, hartat me temarë mbi shpërndarjen e llojeve të
 mund të jenë jashtëzakonisht të dobishme në mbledhjen së bashku të informacionit për

informacioni gjeologjik
 e varieteteve të bimëve me të përshajshme në kontrollimin e erozionit në zonë. Sistemet e
 agrikulturë (bujqësi) mund të jenë të dobishme për kompaninë e rrugës, sikurse dhe njoftja
 mundshëm. Përshajshja e teknikave lokale në kontrollimin e erozionit, të përdorura në
 një pjesë e rëndësishme e procesit të vlerësimit të problemeve të erozionit ekzistues apo të
 probleme të ndodhës përfaqë të ujërave. Konsultimet me popullsinë lokale janë
 mbetjet minierare apo të industrisë së rëndë, të cilat nëse janë shpërndarë, mund të krijojnë
 nevojë (identifikojnë) zonat e veganta ku hasen këto probleme, si ndofta e tokës nga
 parasysh. Të dhëna nga përdorimet e mëparshme të tokës, ku shtrihet rruga, mund të
 dhe shtrijet e erozioneve të mëparshëm janë faktorë të rëndësishëm, që duhet të merren
 dobishëm për të bërë një punë më shpejtë në lidhje me ndikimet e projektit në fjalë. Llojet
 të dhëna të problemeve të tilla të hasura më parë në punime të njëjta janë vegues të

- Rrjedhat e ujit janë më të përqendruara se sa ishin para projektit të rrugës;
- Kur rruga ndërpret rrjedhat e ujit;
- Kur prerjet e shpateve apo mbushjet arrijnë një pjerrësi më të fort se sa ishin më
 para;
- Ku zonat e pastuara nuk pyllëzohen përsëri.

Një rëndësi të vegantë duhet t'i kushtohet hapësirave ujëndarëse dhe studimin e saj si një
 të tjerë. Lëvizjet (dinamikë) shkepuesë ndikohen nga faktorë të tilla si në çfarë cilësie
 shpyllëzim, nga sasia e ujit të depozituar që përdoret për vaditje. Duhet të bëhen
 përpjekje të parashikohen gdo lloj zhvillimesh që mund të ndodhin në të ardhmen dhe që
 ndikojnë në lëvizjet shkepuesë të dherave. Problemet të mundshme të erozionit mund të
 parashikohen nga studimi i rrjedhave ujore lokale gjatë dhe pas stuhive. Rrjetet e
 menjshërsime në volum dhe turbulltar mund të ndihmojnë në identifikimin e zonave të
 dobëta, që shërbejnë si hapësira ujëndarëse. Problemet më të mundshëm ndodhin aty ku:
 përmbajtja argjilore, dhe strukturat kimike të saj;
 përberja dhe përmasat kokritzore të saj, struktura, qëndrueshmëria, përmbajtja organike,
 erozive të zonës, të cilat në veçitë janë të varura nga cilësitë e dhurë-tokës së janë
 pikëpamja e njoftjes së përberjes së dhurë, janë shumë të dobishëm në vlerësimin arifëve

- Krijimin e mundësisë për tujn e ujit në thellësi të tokës, në këte mënyrë e tij në ajër nëpërmjet transpirimit (avullimit);
- shpërndarjen
- Tharjen e profilit të tokës nga nxjerja jashtë e ujit nëpërmjet mënyrëve dhe (rënjët);
- Performimi i profilit të tokës nëpërmjet rrëzës të rezistencës kundër shkretëtirës së
- Mbeshtetjes shpati duke nxjerrë nga baza (përmes shkurtit dhe rënjët);
- shuit (gjetet);
- te
- Arsimin e sipërfaqes, kundër erozionit dhe konsumimit nëpërmjet kapjes së pikave
- Kapjen dhe mbajtjen e materialeve që lëvizin mbi sipërfaqe (kercellit, trangu);

inxhinierike të bimezsisë përfaqësojnë aftësi të tyre për:

strukturës. Funksionet bashku me bimezsinë dhe me kalimin e kohës mund të marrin për sipër funksionin e inxhinierike të zbatueshme për një kohë të shkurtër, si mbajtëset e tokës, vendosin së shpejti me të miri funksionit inxhinierike të përcaktuar. Në disa raste, strukturat mirë, duhet të bëhet direkt pas ndërhyrjes në zonë. Bimezia duhet të përzgjidhet që të përpunohet në mënyrë të shpejtë dhe të sigurt, pas përfundimit të procesit të ndërtimit, dhe ndërmerr të zvogëlimin e erozionit dhe problemeve të qëndrueshmërisë. Ky veprim duhet të bëhet sa më shpejtë të jetë e mundur, pas përfundimit të ndërtimit, dhe Përzgjedhimi i zonave dhe shpateve të zhveshura është veprimi më me rezultat që duhet të

Ripyllëzimi

ndërtimkuara, si p.sh. muret mbajtës janë përdorur vetëm në rastet më të vështira. Teknika të tilla si ripyllëzimi janë efektive në shumë situata, ndërsa teknika më të tokës, dhe për të përshatuar projektin e rregullimit të tokës, me ndikime minimale negative. Të kësaj rreze variation i gjatë në teknikat e projektimit për të ulur rrezikun e dëmtimit të

Masat lehtësuese

- Dhe ripyllëzimi i zonave të dëmtuara menjëherë pas mbartimit të punës dhe përfundimit të plotë të ndërtimit të rregullimit.
- te madhe se sa këndi natyral i pushimit të llojit të dheut lokal.
- me
- shmanjja e krijimit të shpateve të prerë dhe argjimtarëve, të cilat kanë një pjerrësi
- shmanjja e zonave të ndotura me parë;
- grapave;
- mbajtjet e dherave të shpërngulur dhe në zvogëlimin e nevojës për hapjen e një ekuilibrit midis zonave të prerë dhe të mbushura, në mënyrë që të shmanjen
- shmanjja e pozicionimit të rregullimit të rregullimit me pjerrësi të mëdha;
- minimizimi i zonës që duhet pastuar;

zvogëlohen nga:

Shfaqet serioze të ndikimeve mjedisore në tokë, si rezultat i projektit të rregullimit, mund të

Parandalimi

➤ Masat rregulluese

Kjo dukuri është e lidhur me menaxhimin e ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore. Në tokës.

Projekti në përgjithësi në tokat pyjore nuk ka ndonjë ndikim negativ në fragmentimin e

Fragmentimi i tokës

gërmimeve dhe zhvendosjes së dheut.
Ndrshimi do të konstatohet në të dy pjesët anësore sipër dhe poshtë saj, si rezultat i dukshëm veçim ajetërë kur taseja e rrugës kalon në toka të pjerrtë dhe shume të pjerrtë, vijën e projektit nuk ka pyje të larta por veçim shkurre dhe kullota. Ndikimi do të jetë i Ndrshimit e përdorimit të tokës në tokat pyjore nuk do të jenë të ndjeshme. Fakti që në

Ndrshimet e përdorimit të tokës

ato me mbi 30-40%.
(fortë), kontrollojnë erozionin në sipatë dhe që janë përgjithësisht të thepisur, për shembull mbules, përzierës dhe stabilizues dhetrash. Shkurret dhe permet (bimësi me kërcell të e rritjes së farave. Keto mund të përshijnë metoden e mulcerimit për mbrojtjen e farave, Produkte (pajisje) të tjera mund të rhatohen për të kompensuar tokat sterile dhe në nxitjen dhe si një praktikë për kursimin e kraharit të punës aly ku ai është me kosto të lartë, cilet përdorn vetes të ujit, pich, përzierës dhe farëra) janë me interes për zonat e izoluar, Mjellja mund të bëhet me krahar ose me makineritë përkatëse. Mjellësi bimëve ujore (të

reshje.)

me

- Zgjedhja e kohës së përshatashme gjatë vitit (për shembull, shfrytëzimi i sezonave mbrojtjen kundër erozionit të tokës;

të përdoren varietetet lokale. Bari "veçive" është një varietet shumë frytshëm në mundshme

mirëmbajtjes së saj dhe sipas funksionit inxhinierik të dëshruar. Në rastet e lehtësime e

- Zgjedhja e varieteteve bimore të përshatishëm për llojin e dheut, klimën, për bimësi;

- Rregullimi i sipërfaqes së shpatit që të ketë një prodhueshmëri maksimale të shtrësavë sipërfaqësore, aq më e lehtë do jetë njëjencertimi bimësi në vend;

Sa më shumë dhe tokë pjejllore të rivendoset mbi shpatet e gërmuar, në formën e gërmimeve.

që dheu sipërfaqësor të ndahet nga pjesët e shtrësavë të tjera që në fillim të

kërkon

- Të vendoset përseri në vend dhe të ripërdoret dheu i sipërfaqësor i tokës. Kjo mjellja e bimësi të jetë e suksesshme, është e nevojshme që të:

Barërat (bimët barshiore) mund të kultivojnë mirë erozionin në sipërfaqe, në mënyrë që

mjedhjes së ujit në sipërfaqe (mënjë).

shmangjen e

4

Ndikimi i menjehershëm dhe i dukshëm gjatë ndërtimit të një murgë është eliminimi i tokës me kapacitet prodhues që mbulohet nga murgu. Fatkeqësisht, hapësirat në të mira për ndërtimin e një rrugë (normal e sheshta dhe të qëndrueshme) gjithashtu janë ideale dhe për agrikulturë. Karakteri linear dhe i ngushtë i murgës e bën ndikimin e humbjes së tokës të duket minimal, por kur gjërat e saj shumëzohen me gjatësinë, hapësira totale e tokës së

➤ Humbja e tokës së punueshme

Përmirë, tek lumenjtë dhe tek digat në një farë largësie nga ndikimi fillestar. Bashkimi i strategjive riparuese të mbjelljes së bimëve buze murgë, bën që të kontrollohen problemet e ndodhjes së tokës. Disa lloje bimësh kanë të njëjtin murgë të prejarthjes së ndotësve të padëmshëm, ndërsa ka lloje të tjera që i grumbullojnë ato në inder e tyre. Në këtë rast duhet bërë përja e bimëve dhe largimi i pjesëve të papërshtatshme dhe duhet gjetur një murgë e dobishme për t'u gliturat nga ndotësit e tokës.

do të jenë masa mbrojtëse shumë të mira kundër erozionit. Kur kushtet natyrore ndryshohen për shkak të ndërtimit të një rrugë, kjo shënon fillimin e një gare mes shfaqjes së erozionit dhe murgës së bimësisë. Procesi i ndërtimit mund të sjellë shqetësime në ekuilibrin, që shpesh është e thatë, mes faktorëve stabilizues si bimësia dhe faktorëve të tjerë që punojnë në kah të kundërt, d.m.th. në destabilizim sic është uji i rrethësimit. Në disa raste erozioni mund të shkaktojë zhvillime negative, gjithnjë e një shpallje, tek

ndikohen nga erozioni ujor. Devijimi i rrymave ujore gjatë procesit të ndërtimit të rrësosje do të kenë ndikime në shimin e vlerave të erozionit ujor të thelluar. Fakti që një pjesë e mirë e segmentit ujor kaon në shtrëtitë e lumenjve apo në atësi të përmirësve dhe lumenjtë, fillimisht do të nxisin aktivitetin e rrymave ujore dhe për pasojë do të krijojnë shumë probleme në brigjet e tyre. Në një fazë të mëvonshme vepri e ndërhuara në këto shtrëtitë apo në atësi të tyre do të jenë masa mbrojtëse shumë të mira kundër erozionit.

Erozioni i tokës
Punimet fillestare që do të kryhen në murgë do të jenë burim i rëndësishëm i shfaqje dhe zhvillimit të erozionit në këto toka. Format e mundshme të shfaqje dhe zhvillimit të erozionit ujor do të jenë në formë shkarje dhe shembje. Këto forma erozioni fillimisht do të jenë shumë të ndjeshme kryesisht në tokat e pjerrta dhe që kanë formacione që

Roli i substancave të dëmshme në tokë
Me përfashim të ndodhës që janë produkt i konsumimit të karburantëve nga mjedeti e transportit, rreziku kryesor potencial është hedhja nga persona të papërgjegjshëm e mbeturinave të ndryshme anës murgës. Roli i substancave të dëmshme dhe rreziqshmëria ndaj tyre është e lidhur me aksidentet e mundshme që mund të ndodhin në këtë segment rrugor.

rastin e një menaxhimi të mirë të ujërave, fragmentimi i tokave pyjore përjashtohet plotësisht.

15

Ndoja e tokës mund të rritet nga trafiku i përditshëm në rrugët me shumë qarkullim (praktikisht, kur numri i makinave gjatë ditës arrijnë mbi 20,000). Metajet si kromi, plumbi dhe zinku mbeten mbi sipërfaqe për gjindra vite. Ndojëet në loket anës rrugës, përkëqesojnë dhe dobësojnë rrëzën e bimësisë, si dhe mbatëvaqjen e jeteve të organizmat e tyre në të, në këtë mënyrë rritet dhe mundësia për erozion. Këto ndikime shfaqen normalisht në terronc shumë të kultivuar, dhe përgjithësisht përgjatë anës së rrugës. Fatmirësisht, rruga jonë nuk ndodhet në kushte klimatike të ftohta, ku hedhjet e kripës në rrugë janë të nevojshme, që do të rezultojnë në ndojet e tokës dhe ulje të pjellorisë së saj.

Ndoja (kontaminimi) i tokave

Ndikimet e njëpasnjëshme që shfaqen gjatë ditëve të dhuratë të tokës mund të rezultojnë në shume aspekte tek mjedisin. Për shembull, ndërtimi i një rrugë mund të jetë faktor i rëndësishëm në rritjen e zjarreve në shkurrë, dhe në shpyllëzimin e terronit, si pasojë e të cilave mund të shfaqen erozione në sipërfaqe dhe rëzime të vogla të tokës. dhe përmirësimi, dhe rëzime të vogla të tokës.

Ndikime të njëpasnjëshme

Devijimi i rrjedhës natyrale të ujërave sipërfaqësore është shpesh i pashmangshëm në projektet rrugore. Rezultatet e këtyre devijimeve, në zona ku në kushte natyrore nuk mund të ndodhin si p.sh. mbi loka ndjeshme, si dhe përqendrimet (bashkimet) e disa rrjedhave, në të dy rastet rriten mundësia e shfaqjes së erozionit. Rrjedhat erozive rriten në volum, kur takojnë në kanale të bllokuar, në struktura të dëmtuara apo të papërshtatshme për kontrollimin e ujit.

Devijimet e rrjedhave ujore

Dhuratë dhe materialit e hequra gjatë hapjes së rrugës mund të mbysin bimësinë dhe ndikojnë tek erozioni dhe tek problemet e qëndrueshmërisë së sipërfaqes. Nganjëherë është i vështirë projektimi në arrijnë e një ekuilibri mes dherave që duhen hequr dhe dherave që duhen për mbushje në vende të ndryshme, si dhe transportimi i tyre në zonën e ndërtimit mund të jetë i kushtueshëm. Kjo krijon nevojën për një kontroll mjedisor të materialëve të hequra.

Kontrolli i dherave të shpërngulur

Qëndrueshmëria e një sipërfaqe mund të rrezikohet nga hapja e rrugës dhe shtrirja e argjaturës së rrugës. Prcyct e tyre në masë të madhe dhe me pjerresë të forta, mungesa e kulturave, ndryshimet në rrjedhën e ujërave dhe largimet e mëdha të dheut; të gjitha këto mund të shkaktojnë një rëzime të mundshme të tokës (dheu) . Disa toka të ndjeshme, si p.sh. tokat argjurore, njihen si toka të vështira për drenazhim (kullim) dhe vegëtarisht si të paqëndrueshme.

Humbja e qëndrueshmërisë tek sipërfaqet me pjerresë

puneshime të zënë, del të jetë në përmasa të mëdha. Mungesa e kësaj toke të puneshime mund të sjellë ndikime socio-ekonomike në ekonominë lokale, si edhe ndërtikime të tjera në mjedisin, ku zhvillohet flora dhe fauna. Cifihashu, edhe prodhueshmëria e tokës mund të ulët, për shkak të ngjeshjes së saj nga makineritë e rënda gjatë ndërtimit.

A

➤ **Masat inxhinierike**

Në shumë raste, bënësia nuk është e mjaftueshme në përcaktimin e deminimeve të shpatëve nga erozioni, masa të ndryshme inxhinierike mund të jenë të nevojshme si plotësues apo përcaktues të masave të mëparshme. Përdorimi i teknikave mbrojtëse në shpatë mund të jenë të nevojshme, kur këto shpatë janë të pagëndrueshëm, për shkak të lartësisë apo pjerrtësisë së tyre; apo kur kushtet klimatike janë të tilla që e bëjnë rigjenerimin e blmësisë të ngadaltë apo të pamundur; atëherë kur ekziston një mezik i një erozionin nën-sipërfaqësor, për shkak të vështirësive në kullim; atëherë kur është e nevojshme të paktësohet volumi i punës në lidhje me dheun, aty ky gjërësia e murgës është e kulluar.

Masat të njohura inxhinierike në mbrojtjen e shpatëve përfshijnë:

- Kanale ndarës në majë dhe në fund të shpatëve. Këto kanale përdoren për të kontrolluar
- rjedhat e reshjeve në shpatë;
- Krijimi i terracave dhe sipave për të ulur theprijën e shpatëve.
- Gurë të thyer apo materiale shkëmbore të vendosura në faqen e shpatit, nganjëherë të kombinuara dhe me blmësi.
- Struktura mbajtëse (mbrojtëse), si gabions (murë me gurë i vendosur brenda rrethave
- metalike). (Skatë ku ndërthuren binarë prej drurësh apo betoni, të mbushura me dhe ose gurë), apo lloje të tjera barrikadash prej druri, të cilat përgjithësisht mbështeten pas shpatit;
- Rruge për këmbësorët që kanë edhe funksion mbajtës, struktura inxhinierike akoma më të qëndrueshme të tilla si u qëndrojnë përkuljeve dhe të projektuar për të cur mbli lo,
- duke ushtruar shtypje mbi bazën e shpatit;
- Toke e përfornuar, mure si argjinaure të ndërtuara, pasi është bërë mbushja e tokës, me
- ankoret të ngjeshur në materialin mbushës; dhe
- Geotekstiler, që përgjithësisht janë alternativa më të kushitueshme dhe me zbatueshmëri

me raste plotësisht të përcaktuara .

A

stuhishme të ujit në kanale, kështu që zvogethjet foreën gjeryesc në drejtim të rrymës;

- Materialat natyrore në lidhje me shpërndarjen energjike në kanale kultivuese, përfshijnë
- lloje të ndryshme shkopijsih, bar të tharë, shkëmbinj dhe bimë. Shumë prej këtyre kërkujnë veprime riparuese;
- Grupe basenesh (pçlligesh ujore), lejojnë baktën, ndotësit dhe mbeturina të rrugës të vendosen aty gjatë kullimit të ujit, përpara se uji të rrjedhë në drejtim të rrymës nëpër kanale të rrjedhës.

Nje faktor i rëndësishëm në parandalimin e erozionit të tokës dhe balkosjen e kanaleve rrjedhese të ujit është kontrolli i vëllimit, vendit dhe shpejtësisë së rrjedhjes së ujit në afërsi të tokave me natyrë të hapur dhe shpatave të pjerrët. Disa sisteme kullimit të rëndësishme me përmasa zvogethuese përfshijnë:

- Nderprerja e kullimit për të ndaluar ujën, shmanj përqendrimin e tepër të rrjedhjes, përpara se ai të arrijë zonën kritike dhe të devijojë kullimin.
- Ndërtimet e betonuara të shpërndara, paracaktojnë zvogethimin e rrjedhjes së shpejtë të

➤ **Përmirësimi i sistemeve të kullimit**

Njëkohësisht ndikimet shkaktojnë gregullime në bilancin ujor të ujitjve, ndikojnë në ujën e afërsisë ujtrëse si dhe pakësimin e mekanizimit të punimeve.

- *E para* - humbja fizike e sipërfaqes;
- *E dyta* - rjetërimi i destinacionit dhe përdorimit të saj; dhe
- *E treta* - ujja e pjellorise dhe mundësia e ndoqjes.

Kjo rrugë kalon në toka bujqësore me cilësi dhe kapacitet të ndryshëm në prodhimin bujqësor. Ndikimet e rrugës në tokën bujqësore janë të shumta. Format se si ndikojnë, kur ndikojnë dhe sa ndikojnë varen nga relievi, cilësia e tokës dhe përdorimi i saj. Ndikimet më të mëdha janë:

➤ **Sipërfaqja e tokës bujqësore brenda zonës së ndikuar**

2. NDIKIMET NË TOKAT BUJQËSORE TË KULTIVUARA

D

a. **Grimcometria e tokës** - Sipërfaqet kultivuese të rrases së rrugës do të ndikohen vazhdimisht nga ndryshimi i grimcometrisë së tokës. Në të shumtën e rasteve lokat do të humbin përherë grimcometrike të tyre. Një fakt i tillë shpjegohet me ndërhyrjet e pashmangshme që do të bëhen në tokë me mjete të rënda të punës. Faktor tjetër që do të ndikojë në grimcometrike e tokës do të jenë hedhja ose zhvendosja e dhecrave me përthjerrje të ndryshme grimcometrike.

➤ **Roli i substancave të rrezikshme në tokë**

higen artificial ose mjedis banimi për kafshët e egër,

- Transformimi i gurorëve, ku do të mund të merret material bazë, në higjene për pajisje të rënda;
- Riparimi i tokave, aftësia për hyrje dhe zotërimi i tokës në zonat pikniku buze rrugë dhe pamjesch piktoreske;
- Shëndetimi i grupave të thella të huazara dhe vendqëndrimëve të grumbujve të bërë ato me prodhese për një atar të gjatë;
- Duke bërë lamca (brezare), nga loka bujqësore në rrethinat kultivare të atara, për higen artificial ose mjedis banimi për kafshët e egër;
- Transformimi i gurorëve, ku do të mund të merret material bazë, në higjene për shembuj janë:

➤ **Fragmentimi i tokës bujqësore**

Fakti që toka ku kalon vija e projektit sot ka një përdorim të caktuar do të thotë se kjo tokë të ndryshojë përdorimin e saj. Nga toka bujqësore, pylli, shkurre, kullotat apo shtat lumi do të kalojë në rrugë. Ndryshimi i përdorimit të tokës do të ndodhë dhe në arësi të rrases së rrugës. Në tokat e pjerrta dhe shume të pjerrta, krahas rrases toka në të dy anët kultivohet përson ndryshime përdorimin e saj. Ndryshime të përdorimit të tokës mund të ndodhin edhe në lokat fushore, kryesisht në ato zona ku kemi depressione të nivelit sipërfaqësor. Si rezultat i kërkesave për një lokat që sot janë në përdorim për bujqësi mund të transformohen në toka me përdorim pyllin apo kullotat. Lokat që kultivohen rrases mund të planifikuar për tu mbjellë me pemë, pas ndërtimit të veprës nuk mund të mbillen me këto bimë.

➤ **Ndryshimet e vazhdueshme në përdorimin e tokës**

A

- Te hartohet një material, ku të pasqyrojë hartën e ndojes së tokës, sipas sektorëve dhe sipas shkallës së ndojes (në funksion të analizave).
- Në bazë të kësaj harte të krytëhen punimet e rehabilitimit të zonës sipas sektorëve.
- Rehabilitimi i lokave të ndotura pas aktivitetit do të jetë i vështirë e në vullm të madh

Për sistemin e tokës

- erozioni dhe kushteve klimatike dhe tokësore.
- Veshja e skarpaveve nëpërmjet veshjes bimore, të cilat për ti rezistuar në maksimum përqendurara ujore (Përcnj).
- Nderimi i veprave mbrojtëse para fillimit të ndërtimit të veprës kryesishtr në rrethet
- Menaxhimi i rrethave ujore sipërfaqësore dhe ajre të thelluar;
- menaxhohen zhvillimet e mëtejshme të erozioni në këtë segment rrugor;
- Format dhe përmasat e skarpaveve të gjërmimit dhe mbushjes të jetë i tillë që të dhe gurëve, sidomos në lokal e pjerrtë dhe shume të pjerrtë;
- dhe gurëve, sidomos në lokal e pjerrtë dhe shume të pjerrtë;
- Parandalimi i demtimeve të druveve dhe shkurreve si rezultat i zhvendosjes së nga zbatimi i këty projekti, ndër masat më të shpejta për lokal pyjorë do të jenë;
- Te synohet që demtimi i sipërfaqeve pyjore të jetë sa më i vogël;
- Parandalimi i demtimeve të druveve dhe shkurreve si rezultat i zhvendosjes së

Për menaxhimin, minimizimin dhe parandalimin e efektiveve negative që do të shkaktohen

Propozimet dhe alternativat imediate në tokat pyjore

➤ Propozime dhe alternativat imediate

Ndërkohë që proceset teknologjike, konsistojnë në format dhe drejtimin e punimit të tokës, shkaktohen e mekanizimin, sistemin e ujërës dhe kullimit të tokës si dhe në formën e parcelave.

Ndikimet në proceset teknologjike bujqësore

c. Rreziku nga erozioni ujor - Do të jetë prezent në lokal e pjerrta dhe shume të pjerrta. Formimet e skarpaveve jo velem që do të ndryshojnë formën e përdorimit por dhe do të ndikojnë edhe në erozionin e tokës. Format më të shpejta të erozioni do të jenë shkarjet dhe shernjehet por pa mënjannuar edhe erozionin e thelluar.

b. Pluhurizimi i sipërfaqes së tokës - Po kështu ndryshime do të shfaqen edhe në pluhurizimin e sipërfaqes së tokës si rezultat i lëvizjes së mjeteve. Pluhuri i shkakton në loket përth trashesë së rrugës nga origjina e formimit dhe përmbytja kumike e tij do të ndikojë në shume raste negativisht. Depozitimi i elementeve dhe substancave të tregueshme të cilat do të jenë produkt i garaveve të mjeteve që do të garkullojnë në rrugë, do të jenë prezent në lokal bujqësore dhe jo bujqësore . Ndikimi i tyre në cilësinë e prodhimit është i pashmangshëm.

- Te synohet që kallimi i segmentit të rrugës të ketë sa më pak ndikime negative në tokat bujqësore;
 - Rrjetja në gjendjen më të mirë të demtimiteve që shkaktohen nga kallimi i rrugës;
 - Rrjetja në gjendje punë e rrjetit kultues dhe ujëtar në ato segmente ku demtohen nga projekti;
 - Nderimi i veprave të mbi kallimit dhe nën kallimit, me qëllim që të evitohet parkullimi e mjerave dhe kafshëve të punës dhe prodhimt nga ujërat dhe rrugës në anën tjetër; Nderimi i veprave të kultimit dhe ujëtar në raste kur demtimi është shkakuar nga projekti.
- Alternativat më të mundshme për rrugën dhe mbrojtjen e tokave bujqësore si rezultat i ndërtimit të rrugës janë:

Propozimet dhe alternativat imediat në tokat bujqësore

- Te ndërmerrtet urgent një studim, ku të trajtohen parametrat dhe frekuentat e sistemeve gjegjëtor dhe ekologjik, në shërbim të infrastrukturës mjedisorë dhe të turizmit.
- rehabilituar
- Te mbledhjet e bimëve dhe sheshëve të gjelbërues në të gjithë territorin e rrugës
- Nënmerret labçllojë sensibilizuese, të krijuar opionit i shëndoshtë për kulturimin në infrastrukturës, ku të përshihet dhe një specialist për agrikulturë bimorë.
- mirëmbajtjes
- Te ngrihet një sektor i vogël komunal, që të kryejë punimet e mbajtjes dhe harten klimatike.
- pyllezimi dhe zhdukimi i territorit të rehabilituar me pemë dekorative në përshatje me harten
- gjenden me shumicë kudo dhe mbasi të bëhet nivelimi i territorëve, të fillojt sipas që
- Mbasi të ketë mbaruar kjo fazë, bëhet zëvendësimi i dheut të ndotur me dhe të pastër ku do të transportohen, përputhen dhe asgjësohen.
- se
- Të krijuar një shesh i izoluar për grumbullimin e dherave të ndotur, pastaj të vendoset kampioneve për përmbajtjen e clementëve ndotës.
- ndotur deri sa të arrihet në tabanin e pa ndotur, duke u orientuar nga analizat dhe punë, duke drenazuar zonën sipas shkallës së ndotjes, duke punuar dhe hequr dheun e

3. NDIKIMET NEGATIVE NE RELIEV DHE VLERESIMI I MASAVE

➤ Ndikimet reduktuese mbi token: një listë e plotë veprimesh

hapi me i rëndësishëm i procesit të vlerësimit mjedisor, drejt përmbledhjes së mendimeve mbi token për zhvillimin rrugës Humane-Mriloj jepen si më poshtë:

Percakto kushtet bazë- Mbiudh të dhënat e përshatashme për të identifikuar ndjeshmëritë e veprave të rrugës dhe zonave përreth në lidhje me erozionin, paqëndrueshmëritë dhe ndoqjen. Lloji i dheur, bimësia dhe përdorimi i tokës janë pikat veganërisht të rëndësishme për t'u marrë në shqyrtim.

Shqyrto rrugët alternative- Informoju për mundësitë e zgjedhjeve të rrugës, duke evituar kështu zonat me rrezik të lartë erozioni ose paqëndrueshmëri e shpallt të pjerrti ose zonave veganërisht të ndjeshme nga ndoqja.

Përzgjidh projektin e saktë- Zgjidh projektin, e cila kurizon më mirë ndikimet dhe i jep përparësi masave zbutëse, që janë të thjeshta për t'u zbatuar dhe kërkojnë vetëm materiale lokale. Merr parasysh formën dhe pjerresinë e shpatëve, projektin e rrjetit të kullimit, metodat dhe afatet e rimbojjes, si edhe lehtësirat për mbajtjen e mëvonshme.

Përgatit planet zbutëse- Planet zbutëse të ndjeshmërisë së tokës duhet të përfshijnë, masa për të mbajtur dhe riparuar mbjelljen mbrojtëse të tokës, si edhe ndërtimet e kanaleve kulluese dhe mbajtëse të shpatëve.

Specifiko problemet mjedimore për kontraktuesit - Përgjegjësia e kontraktuesve lidhur me ndërtimin dhe mirëmbajtjen e aktivitetëve mbulon diskutime të tilla si, kontrolli i erozionit, parandalimi i derdhjes së karburantit gjatë ndërtimit si dhe, mbjelljen dhe vadijen në kohë të bimeve të mbyella.

Shqyrto legjislacionin- Legjislacioni në lidhje me mbrojtjen e tokës duhet të merret në shqyrtim. Kjo duhet të përfshijë kufijtë mbi token e përdorur për gjatë rrugës (për shembull, frentimi mbi shpresën dhe korja e bimësive) dhe kërkesat për kontrollin e erozionit.

• Vendosija e zmadhimit te ndaluar per perdorime ripertituese ne zonat me ndoje te larte
 mbi normat e rekomanduara nga Ministria e Shendetesis dhe Organizata Boterore

➤ Rehabilitimi

- Me karakter teknik;
- Me karakter organizativ;
- Kontrolli dhe monitorimi ne kohe.

Masat per uljen e efektive negative jane:

preparacionet dhe ngratimet, hidroteknike per kalimin e ujit duhet te jene ne plan te dyte duke iu dhene prioritet, shpesh jane me te medha sesa kosto e masave parandaluese. Masat argjaturave apo te strukturave se rrugete ne pergjithesi. Kosat e rregullimi te ketyre perdoruesit e rrugete qe kane humbje ne kohe, per shkak te vonesave nga prishjet e humbim te ardhurave te tyre per shkak te sedimentimeve ne humbjet dhe ligene apo keto humbje pertshtjne fermeret qe humbin tokat dhe te mbjellat e tyre, peshkallat qe agjensit e rrugete dhe per shume te tjere. pergjate humbjeve dhe perrenjve, eji. Humbjet mund te jene te konsidereshme per ku mund te ndodhim demtime te ndryshme, si brenda vete rrugete, gropa, hapura, e saj gjate ndertimit te rrugete meriton nje vemendje te vecante. Jant te shumta hapstar, shume aktivite biologjike dhe njerzore, pertshtjne dhe agrikulturen (buqesit), Mbrojta Toka eshte nje pertshtet e rendesishem i mjedisit natyror, dhe eshte nje mjedis kryesor per parandalimi i pertshtetve. Ndersa ne lokat fshore masat me te efektive jane disiplinimi i mjedhave dhe pjerra do te vleresojm masat biologjike si masat me te efektive per ruajtjen e tokes. pengimin e erozionit te tokes jane masat agronomike, ndertimore dhe biologjike. Ne tokat e Per mbrojtjen e tokes buqesore nder masat me te rendesishme per minimumin dhe

B. Ne tokat buqesore

- Nderimi i veprave mbrojtese ndertimore ne pjeset e fillesave te mjedhes ujore, dhe kushteve klimatike dhe tokesore. (mundesit me bime natyrale te zones) ; erozionit
- Parashikimi ne projekt i veshjes se skarpave me bimesti te qendrushme ndaj pjertesit madhe;
- Krijimi i brezave pyjore ne menyre te tille qe te evitohet ndertimi e skarpave me Nder masat me te rendesishme per menjanimin e erozionit te tokes ne lokat pyjore jane:

A. Ne tokat pyjore

EROZIONI duhet te jene:

Nder masat me te rendesishme qe duhet te ndertohen per ruajtjen dhe mbrojtjen e tokes nga

➤ Masat per mbrojtjen e tokes

D

- Shëndeti për mbrojtjen e shëndetit publik:
- Trajtimi i ujërave urbane dhe jetësore përpara shkakimit në ujërat pitëse sipërfaqësore e vegënerishi në rezervuarë ujorë është prioriteti kryesor që do të ndikojë në ruajtjen e pastërtisë së ujërave të larjes;
- Forcimi i kuadrit ligjor për ruajtjen e ujërave sipërfaqësore (lumenj, liqen), nëpërmjet vendosja e normativave të shkaktimeve urbane dhe industriale në përputhje me ato të vendeve evropiane;
- Forcimi i kuadrit ligjor dhe institucional për menaxhimin e planifikuar të zonave liqenore mbështetur në një plan kombëtar të zhvillimit të bregdetit;
- Ngrija e një rrjeti monitorimi të rregullit konform standardeve e rekomandimeve të ndërkombëtare në të gjithë zonën e bregdetit, duke shtuar numrin e stacioneve të kampionimit;
- Vendosja e normave të kombëtare për ujërat e larjes në përputhje dhe sipas rekomandimeve të OBSH;
- Kryerja e studimeve epidemiologjike me qëllim identifikimin e ndikimit të ndosjes tekale të plazheve në shëndetin publik;
- Përmirësimi i situatës mjedisore të ujërave sipërfaqësore kërkon realizimin e investimeve në drejtim të përpunimit të shkaktimeve të lëngësia urbane;
- Ka ardhur koha gjithashtu që industritë që shkaktojnë mbetje të lëngësia në ujërat sipërfaqësore të vendit të respektojnë standardet e përcaktuara nga Ministria e Mjedisit.
- Nga ana tjetër kontrolli në zbatimin e ligjit do të luante një rol të rëndësishëm në këtë drejtim;
- Kontrolli i vazhdueshëm i gjendjes mjedisore të ujërave sipërfaqësore në përputhje me Programin Kombëtar të Monitorimit të Mjedisit;
- Rekomandojmë zbatimin e zonave të rreptësisë dhe mbrojtjes sanitare në shpimeve të shtrirëzimit për mbrojtjen e UJN nga ndikimet sipërfaqësore;
- Rekomandojmë ndalimin e shtrirëzimit të zhavorreve në shtrërit e lumenjve për mbrojtjen e shpimeve të shtrirëzimit në tarracat lumore dhe ruajtjen e ekullibrave hidro-dinamike e hidro-kimike të ushqimit të akufereve ujëmbajtëse.

A

3. SISTEMI I MONITORIMIT

2. VLERESIMI I MASAVE PER LEHTESIMIN E IMPAKTEVE
NEGATIVE

1. PERSHKRIMI I INFLUENCAVE TE MUNDSHME TE
PROJEKTT NE MEDIS

PËRMBAJTTJA

FLORA, FAUNA, PEISAZHI

VLERESIMI I NDIKIMEVE MEDISORE

1. PERSHIKIMI I INFLUENCAVE TE MUNDSHME TE PROJEKTIT NE

MJEDIS

➤ **Impaktet në pyje, vegjetacionin pyjor dhe tokën pyjore**

Në këtë rajon, megjithëse me nivel të lartë të degradimit të vegjetacionit, ekziston vazhdimësi e vegjetacionit natyror, që në pajtim me përmasat e masave dhe implementimin e një pyllarie të qëndrueshme, mund të rehabilitohet. Nga ana tjetër, kjo zonë, për shumë vjet, ka përcësuar nevojat e popullsisë indigjene me dru zjarr, kullorë dhe prodhim biomase ashtu si dhe me bime medicinale dhe gjueth. Pyjet e dikurshme kanë luajtur një rol të rëndësishëm në cilësinë e ajrit dhe në procesin e sekuestërimit të karbonit. Në situatën aktuale kjo zonë nuk ka ndonjë rëndësi specifike përsa l përket llojeve endemike ose rrafshes së biodiversitetit. Aktiviteti i planifikuar për ndërtimin e rrugës do të sigurojë të ardhura dhe përfitime për popullsinë lokale, porn ë të njëjtën kohë do të krijojë disa ndikime mjedisorë të tilla si:

- Paksim i sipërfaqes pyjore e kullosore, për rrjedhojë rritja e ndikimit human në pjesën tjetër të mbetur të zonës dhe si rezultat degradimi i matjejshtëm i vegjetacionit;
- Fragmentimi i ekosistemeve dhe humbja e disa llojeve sub-endemike dhe mjekësore (shihlistën e llojeve);
- Humbje të bukurisë së natyrës dhe deformim i harmonisë së paisazhit;
- Shqetsim për faunën e egër për shkak të rritjes së zhurmave;
- Degradimi gjencetik i jetës së egër si rezultat i krijimit të zonave të izoluar ndërmjet rrugës ekzisuese Thunane-Villoi dhe rrugës së re të propozuar;
- Paksim i burimeve natyrore në dispozicion të komunitetit (veçanërisht dru zjarr dhe kullorë);
- Rritja e ndodjes së ajrit në zonë;
- Rritja e zhurmave (ndodje akustike), për shkak të qarkullimit të kamionave dhe makinaeve dhe ndërhyrjes në qelësinë e jetës;
- Rritje e nivelit të erozionit për shkak të gërmimeve dhe ndërtimit të skarpaveve.

➤ **Impaktet në komunitet e gënjëve natyrore**

- ◆ Impaktet në ekosistemet natyrore dhe gjysëm-natyrore;
- ◆ Impaktet në shpërndarjen e llojeve bimore endemike, të ralla dhe të kërcënuara;
- ◆ Impaktet në mbrojtjen e sipërfaqeve dhe lokaliteteve natyrore.

Monitorimi është një pjesë integrale e raportit të VNM. Ai furnizon ekspertët me informacion për statusin dhe tendencat e llojeve dhe habitave dhe tregon nëse janë arritur qëllimet kryesore.

Vlerësimi i vegjetacionit mund të përdoret për monitorimin e citësise së habitave dhe kompozimin e llojeve bimore. Bimet mund të monitorohen me lehtë krahasuar me katshet, por monitorimi i katshëve është shumë i rëndësishëm për të siguruar informacion të nevojshëm përshqetësimet humane dhe impaktet mjedisore, vegëtarisht të ndryshme akustike. Monitorimi është një proces zbulimi kur ndryshimet kanë ndodhur, duke vendosur drejtimit e tyre dhe matur zhdurjet e tyre. Kjo mund të shqetësohet nga një vlerësim i domethënies të ndryshimeve të vërejtura (Hellaewell, 1991). Monitorimi mjedisor do të jetë pjesë e projektit, duke siguruar informacion për ekspertët që do të marrin pjesë në vendim-marrje. Monitorimi i

3.

SISTEMI I MONITORIMIT

- Paralel me aktivitetet e planifikuar për ndërtimin e rrugës, është e rëndësishme:
 - Rehabilitimi i pyjeve nëpërmjet implementimit të një pylltarie të qëndrueshme dhe sistemeve silvo-pastorale;
 - Pëllëzimi dhe ripyllëzimi i terreneve të degraduara me lloje autoktonë dhe vegëtarisht me liqe (*Quercus ilex* L.), Qar (*Quercus cecris* L.), Buigër (*Quercus trojana* Webb.), Shparth (*Quercus frainetto* Ten.) etc.
 - Aktivitete të lidhura me mbrojtjen e tokës nga fenomenet i erozionit, i cili në disa raste është shumë i avancuar.
 - Puncësimi i banorëve lokale në aktivitetet e reja të ndërtimit të rrugëve dhe aktivitetit të biznesit të tjerë të lidhura me rrugën (kafiteri, restorant, dyqanë etj.).

➤ Masat për mbrojtjen e pyjeve dhe tokës pyjore

- Realizimi i studimeve të përgjithshme në shkallë rajonale në ekologjinë e bimëve natyrore dhe ekosistemeve me qëllim për të dhënë ose informuar strukturat shpirtore për shkaftën e dëmtimeve të llojeve dhe faunës nga agjentë të ndryshëm ose ndotës dhe parashikimi i masave të përshtatshme për ruajtjen dhe konservimin e natyrës.
- Organizimi i aktivitetëve të konsultave shkencore në nivel rajonal dhe lokal meqë problemet e specitike, të tilla si: përcaktimi i llojeve spontane bimërore ose shazore në metodat e studimeve ekologjike, metodat e kartograhimit të vegjetacionit natyror ose potencial, habitave natyrore, biodiversitetit etj.

➤ Masat për mbrojtjen e llojeve dhe vegjetacionit

2. VLËRËSIMI I MASAVE PËR LEHTËSIMIN E IMPAKTIVE NEGATIVE

efekteve të ndërrimit të rrugës në mjedis për jetën e gjallë ka lënë mbrypa këtë rrugë në aktivitet dhe shpenzime. Vegetacioni është shpesh i përshtatshëm për monitorimin e ndryshimeve në vlerat konservuese të jetës së gjallë, sepse siguron shtetë dhe ushqim për katërbetë, ai është relativisht i përbërshëm dhe i lehtë për tu llogaritur. Ai reflekton mardhëniet me tokën, klimën dhe mënyrën tradicionale të përdorimit.

Sistemi i monitorimit i paraqitur sugjeron strategji dhe përkrahje metodave për monitorimin e vegetacionit dhe botës së gjallë në zonën e studimit. Ai përpiqet të shpjegojë metodat që janë të hijeshia për tu zbatuar në terren dhe mjafatueshmërisht të sigurt për të siguruar informacion të përdorshëm.

Një përpiqje bëhet për të dalluar metodat që mund të përdoren nga ekspertët mjedisorë me njohuri bazë holamrike nga ata që do të kërkonin specialiste ekologjike dhe njohuri të dhënash të trajtuara, për shembull: konsulentë ekologjike. Në qoftë se zbulohen ndryshime të bollshme mbi ose

poshtë një niveli të vendosur paraprakisht ose shmangjë në/jashtë një sipërfaqe të vegantë, është e pa preferueshme kërkiti i një analize statistikore komplekse. Në rastet të tilla disa analiza duhet të bëhen nga ekspertët. Situaat që kërkojnë ndihmë profesionale përfshijnë:

- Ata që kanë vështirësi për të identifikuar grupet e bimëve janë subjekt i monitorimit të myshqëve, lierëve ose likenecve;
- Ndryshime ku janë për tu monitoruar shkallë të hirta ose vegetacion kompleks (psh ku një numur variablash mjedisore njihen ose parashikohen të sjellin ndryshime në vegetacion;
- Ato ku programi i monitorimit mbulon një sipërfaqe të gjërë dhe është e preferuar të kërkojë më shumë kohë se sa është e pranueshme për stafin

local.

Për monitorim të detajuar që kërkon analize statistikore komplekse dhe interpretim, janë të përshtatshëm konsulentë ekologjike dhe kërkues. Objektivat e programit të monitorimit dhe burimet e përshtatshme të vlerësuar duhet të specifikohen. Këto hapa planifikimi zbulohen plotësisht, në pas behen të hijeshia për planifikuar në mënyrë efektive burimet dhe të përcaktojnë punën për njerzit në të përshtatshëm. Në rastin e studimit tëonë, do të monitorohen fenomenet e erozionit, vëganërisht në trasenë e rrugës dhe stadiet e degradimit të vegetacionit, që rrethojnë rrugën, në kuadër të këtyre studimit.

➤ **Monitorimi para fillimit të ndërrimit**

Monitorimi para fillimit të ndërrimit ka si qëllim, para së gjithash, vendosjen e skemës së monitorimit dhe skedës tashore për grumbullimin dhe dixhitalizimin e të dhënave.

Se dytë, është jersore përcaktimi i objektivave sa më ekzakta që të jetë e mundur në fillim të qdo skeme monitorimit.

Bazuar në hierarshen speciale me tipe kryesore objektivaash, që janë të preferuara për të arritur në monitorimin e qëllimeve për konservimin e jetës së gjallë, janë:

konsiderohen bio-indikatorë rehabilitimi. Llojet bio-indikatorë të erozionit duhet të jenë lloje për monitorimin e fenomenit të erozionit. Diturke veshulllore (*Dutrichia viscosa* (L.) W. Greuter) Qelbasi i Kalabrisë (*Putoria calabrica* DC.).

Nga njëqëherë objektivat kanë qënë prurur për monitorimin e vendit, ndërsa zgjedhja e asaj se çfarë do monitorohet duhet bërë e qartë. Eksperti do të ketë të bëjë me një numur atributësh të vëgjetacionit dhe jectës së egër. Janë të dëshirueshme të jenë disa bime që marrin rëndësi për vlerën e tyre rehabilituese. Kjo në sajë të stadii dinamik të vëgjetacionit. Prania e llojeve të një stadi të dhënë (shtih skemën dinamike), karakteristike e një niveli më të lartë dinamik mund të

➤ **Monitorimi gjatë ndërtimit të rrugës**

Procesi i monitorimit, para ndërtimit të rrugës, i përkjet vendosjes së rrjetit të monitorimit, përcaktimin e një sipërfaqe prej 200m² (5 x20m) për çdo tip vëgjetacioni dhe përcaktimin e kompozimit të llojeve. Sipërfaqja prove do të vendoset në skarpat e rrugës dhe në ambientet që e rrethojnë atë, në toka të punuara ose ambiente natyrore. Do të inventarizohen llojet bimore dhe koeficienti i Abundance-Dominances për lloje bimore në sipërfaqen prove.

me lule do të jetë kriteri më i rëndësishëm për monitorimin dhe kjo sugjeron metoda e experiences. Në rastin tonë është vendosur se pasuria në lloje dhe mbulesa e bimëve është i dëshirueshëm. Objektivi mund të ndryshojë, nëse është e nevojshme, në dritën pikëtimi, ndërtimi i rrugës, shtrirëzimi i mëtejshëm dhe një përcaktim i asaj se çfarë informacionit të vërgjimit, plus një vlerësim i asaj se çfarë dëshirohet të rezultojë nga Komplet i objektivave varret në disa njohuri prioritare të vendit, në varësi të

1. Për të vlerësuar rezultatet e praktikave dizenuar për të mbajtur ose theksuar disa aspekte të vlerave konservuese. Në rastin tonë objektivat janë kontrolli i fenomenit të erozionit, degradimi i vëgjetacionit dhe ruajtja e diversitetit biologjik në trasenë e rrugës.
2. Për të artitur vlerën mesatare të llojeve bimore për m² në trasenë e rrugës.
3. Të arrijë mbulesën mesatare të paktën 30% të llojeve bimore me lule në trasenë e rrugës.
4. Të vlerësojë përmesjen me standardet ose objektivat që mund të varen nga legjislati ose praktikat e kodifikuara.
5. Të zbulojë ndryshime në vëgjetacionin e një vendi, që mund të variojë në shtrirjen dhe drejtimin dhe ndoshia në sajë të shkaqeve të ndryshme. Qelimi është të zbulojë heret alarmet e ndryshimeve të këqija në vlerë të botës së gjallë të vendit. Kjo mund të quhet *monitorim i surprizuar* dhe është më e përshtatshme për vende me vlera të mëdha.

A

Σ
S

Ku H^2 diversiteti, p_i = raport i i llojve, ln=logaritmi natyral, dhe

$$H^2 = -\sum_{i=1}^S \frac{p_i}{\ln p_i}$$

Shannon-Weaver:

diversiteti i llojve kërkon një matje të abundances. Indeksi më i përhapur është ai regresi. Për lloje të ndryshme kërkon informacion në prani të llojve, ndërsa numurin e llojve dhe shprehndajen e abundances ndërmjet tyre me anën e një përcaktacion numurin e llojve për njësi sipërfaqe, ose diversitetin e llojve, i cili mat vend, lidhur me natyrën e saj, atëherë ai mund të përdoret pasurisë llojve, që variablitetin e llojve të pranishme në një

"përshatshmërisë" për një komunitet të specifikuar. Nëse ekspertët dëshirojnë të rritin komunitetin të specifikuar, monitorimi mund të bëhet me përllogaritje të indeksit të monitorimit. Ku objektivi i veprimtimit është mbajtja ose zhvillimi i një kompozimi

Zhvillimi i saj mund të jetë objektivi i saj. Një mundësi për një përpunim të karakteristike të komuniteteve bimorë, siguron një mundësi për një përpunim të komunitetit. Rritja e mbajtjes së bimeve "native" të llojve bimorë ndërmjet mund të kenë si qëllim të mbajtjes së proporcioneve relative të interesit të madh dhe ekspertët mund të kenë si qëllim të mbajtjes së proporcioneve relative të zakonshëm monitorimi. Në disa raste, kompozimi i llojve të vegjetacionit është e një kuantiteti ose përhapje e komuniteteve bimorë janë të preferueshme për tu bërë objektivi i vegantërisht për popullime të vogla ose bime të rralle ose për lloje regrese kryq. Kuantiteti, Matjet për paratëjen e bimeve individuale gjithashtu mund të përdoren, kuadratik dhe jo absolute (kryesisht frekuenca) që varet nga sipërfaqja prove Abundanca mund të matet me njësi absolute e cila nuk varet nga sipërfaqja prove lakurget dhe zogjit.

së pyllit mbeshëtin numur të madh invertetoretsh, që sigurojnë habitat ushqimor për gjatë periferisë (*Cardamine pratensis* L.). Druet dhe shkurret gjethëgjera

kardaminitë së livadheve (*Anthracis cardamines*) le vezet në bimën e le vezet e saj tek gjethëgjera dhe konkretisht tek (*Salix caprea* dhe *Salix cinerea*) intereset e madh për njësi ekspertë. Psh, the purple emperor butterfly (*Apauro iris*) shumë lloje janë të rëndësishme si ushqim ose shtesë për katësit dhe kjo përbën lagështie.

Cypripedium sugjerohet tharje të sipërfaqes ndërsa *Sphagnum* spp. Tregon kushte Në një sistem të lagur rritja e myshqëve *Pleurozium schreberi* dhe *Hypnum* vendit, ose prania e ngjashme e bimeve të tjera normalisht të shogëtuara me to. Psh, Sm.) etc., janë bio-indicatorë të erozionit. Lloje të tjera janë regrese të kushteve të (L.) Bentham ex Reichenb), *Stacheta uniflorosa* Sibth. & (*Micromeria juliana* (L.) Bentham ex Reichenb), Bishmi grek (*Micromeria graeca*)

Drejtja mullagëngjashme (*Convolvulus altheoides* L.), Bishmi

1

Kur metoda e mostrimit vendoset, është e rëndësishme të vihet theksi tek saktësia e matjeve dhe saktësia e mostrimit. Saktësia e matjeve duhet të lidhet me shkallën e ndryshimit të dendësimit për të zbuluar. Psh., nëse monitorohet një lloje e rralle, një ndryshim i frekuencës në përqindje, edhe pse në diferenca të vogla, mund të shihet si një përkëqsim kupimplotë, ndërsa i njëjti ndryshim për një lloje të zakonshme mund të mos jetë e rëndësishme. Në mënyrë të ngjashme, kur monitorohen lloje të rralla, ndryshime të vogla kanë një domethënie të konsiderueshme në sigjallizimin e ndryshimeve ekologjike. Në këto raste kërkohet një formë shume e saktë matjeje.

Në raste të tjera mund të pranohet zbulimi i ndryshimeve në shkallë të gjera dhe për këtë arsye do kërkoheshin matje jo shumë të sakta. Kralle praktike monitorimi i ndryshimeve në gjitë hapësirën, veç se në raste kur popullimi i marrë në konsideratë do ishte i vogël në numur dhe sipërfaqe. Megjithatë është e nevojshme marrja e një kampioni të një popullimi që lidhet. Çështja e mostrimit bazohet në arsye të zakonshme dhe mund të sajohet lehtë nga njohuri paraprake dhe mendime të kujdesshme me një subjekt që monitorohet. Gjithashtu kërkohen njohuri bazë statistikore. Numuri i sipërfaqeve prove dhe madhësia e tyre janë të lidhura dhe nuk mund të përgjithësohen për gjithë situatat që mund të paraqiten.

Nëse merret një shembull, vlera mesatare e mostrës është një vlerësim i popullimit kryesor dhe kërkohet një vlerësim i sigurtë së tij. Shkalla e sigurtë të arridhësive së mostrës (m) rritet në proporcion të drejtë me rritjen e madhësisë së mostrës (n). Nivel

➤ **Monitorimi gjatë shtrirëzimit të rrugës**

Struktura horizontale e mozaicit të vegjetacionit gjithashtu është e rëndësishme për katshet. Shkallë të ndryshme të mozaicit janë të rëndësishme për katshë të ndryshme. Invertebrat e ekosistemeve harrshore lidhet me mozaicitin në një shkallë të gjembëqëve individuale, që influencohen mjaft nga prirjet ose kulllojtat. Zogjtë lidhen me mozaicitin të lartë të tipeve të ndryshme të vegjetacionit. Livadhet e hartisur që janë të pasur në jo vertebrotë për ushqimin e zogjve dhe shqipishte për ushqimin e të riturve dhe folëzimit. Plotet duhet të zgjidhen në mënyrë të randomizuar duke regjistruar të dhënat e para.

!! shuma e perlligantijes së bërë për gjithë llojet S të pranishtime. Ekspertët shpesh interesoohen për bimet si një habitat për llojet e katshëve dhe komuniteteve ata duan t'u konservojnë atyre. Monitorimi i vegjetacionit mund të jetë një mënyrë e përdorshme e aparancës së cilësive së habitatit për katshet, sepse ai është shpesh më i lire dhe më i lehtë se vlerësimi i popullatave të katshëve, vegantërshtit komunitetive. Për katshet dhe vegantërshtit vertebrotë llojet e bimëve të pranishmë janë të rëndësishme dytësore për strukturën e vegjetacionit në përcaktimin e cilësive së habitatit. Pasuria në lloje dhe abondanca e zogjve kënetare lidhet me kompleksitetin e struktura vertikale të vegjetacionit, kështu druret me disa shuresa të mbivendosura (toksore, shkurre, kurorat e ulta e të larta) kanë një populatë zogjsh më të pasur.

mesare të mostrës vendoset nga ekspertët, ndërsa numuri i mostrave të kërkuesve mund të përllogaritet, duke siguruar që vlera e variabilitetit të popullimit është e artitshme. Formula e përdorur është: $n = 1600(s/m)^2$; ku s = shprehja standart e vlerës së mostrës dhe m = mesatarja e mostrës.

Për monitorimin pas ndërtimit të rrugës do të përdoret "metoda eksperimentale prove të përhershme ose të përkohshme". Kjo metodë përdoret për të eliminuar gabimet e mostrimit bazuar në ndryshimet hapinore dhe lejoni, në skemën e monitorimit, krahasimi i krahasimit ndërmjet dy ose më shumë periudhash mostrimi. Megjithatë, krahasimi i të dhënave për të njëjtin mostër, në kohë të ndryshme është subjekt i të njëjtit problem. Ndryshimi i ndodhur ndërmjet episodave të mostrimit është e ngjashme me influencën e ndodhur kur merret një mostër e re. Ky fenomen njihet si auto-korrelim. Skema e monitorimit planifikohet dhe në këtë mënyrë shpallim auto-korrelim. Siftataget prove të vendosura gjatë fazës së mëparshme do të përdoren edhe më tej duke regjistruar të dhënat për për një kohë të dytë, në të dhëna dytësore, dhe kështu me radhë deri herën e fundit. Në periudhën e dytë të mostrimit do të përzgjidhen një komplet i ri të dhënash të mostrave të randomizuara. Në herën e tretë do të regjistrohen komplet i dytë i të dhënave dhe një komplet i tretë sifertagësh mostrimi do të regjistrohen e kështu me radhë. Në këtë mënyrë, gjithë kompletet e të dhënave do të regjistrohenin dy here, duke shpallim varësine e një vrotimi nga një i mëparshme. Disavantazhi i një skemë të tillë është që, me përgjithsim të të dhënave të mostrimit të pare dhe të fundit, intensiteti i monitorimit të jetë i dyfishtë. Megjithatë, të dhënat kanë të ngjarë të jenë më të sigura dhe kështu këto konsiderime kanë nevojë të vlerësohen mbi të tjerat. Siftataget prove të përhershme, mendojmë, kurtohen mirë në situatë ku plotet e zvendësura janë jo praktikë, ose ku analiza statistikore nuk nënkuptohen dhe interpretimi do të mbështetet në gjykimet ekologjike dhe ndoshta madhësinë e vogël ose uniformitetin e vendit të

mostrimit. Plotet e përhershme do të lokalizohen në mënyrë precise dhe me dëshirë, duke përdorur disa forma piketash të rregjuesve të përhershëm që vendosen në tokë në mënyrë që të rregjohen këndet e brinjëve të sifertagëve prove. Lokalizimi i pikave të mostrimit do të shënohen në një hartë të vendit, duke përdorur referencat në koordinata.

Si metode matje përcaktohen mbi të gjitha: *Abundanca e llojeve*. Abundanca mund të matet në shumë mënyra duke përdorur parametra absolute dhe jo-absolute. Ndër matjet jo absolute më të përdorshme janë *frekuenca*, që përdoret gjëratish në përkrahimin dhe monitorimin e *vegjetacionit*.

Matjet absolute përfshijnë mbulesën, densitetin e biomassës dhe sifertagët bazimetrike. *Prima* ose *mungesa* e llojeve ose lloji strukturordo të vlerësohen me mostrime në kuadrat ose në pika. Me regjistrim të raportit ose përqindje të mbulesës së kuadratit merret një vlerë e frekuencës. Ndryshimet në frekuencë mund të përdoren për monitorim. Fakti që vlera e frekuencës

Struktura e vegjetacionit mund të matet (a) vertikalisht duke përdorur shënues vertical kuadratesh ose në mënyrë vizuale; (b) horizontalisht duke përdorur vlerësuar tendencë.

nevoja ekologjike të njëjta mund të shihen apo paksohen së bashku, duke treguar individuale dhe interpretimi i domethënies ekologjike. Psh., grupet e himëve me komunitetit ndryshimi mund të vlerësohet duke listuar ndryshimet në llojet një përcaktim të tipit të

Ku monitorimi përcaktohet për të zbuluar ndryshime në kompozimin relative të për dhe informacionit të abondancës, që kombinohen ashtu siç është përshuar më sipër. Të dhënat e kompozimit të llojeve janë një kombinim i informacionit të frekuencës

- Vlerësimi vizual Brenda kuadrateve; përdoret kryesisht shkalla e mbulimit territorial ose ajo e Braun-Blanquet.
- Kuadrate të pikëzuar, që përdor kunjat me diametër të vogël.
- Metoda e linjës së ndërprerë;
- Metodat me sipërfaqe prove;
- Metodat topografike.

Mbulesa mund të matet në disa mënyra. (Çështjet kryesore janë):

monitorohet për disa vjet. të përbërshme, ku vegjetacioni ndryshon, dhe *Sipërfaqja bazale* përcaktohet si sipërfaqja e projektuar e një bime alet ose në nivelin e tokës. Matja e sipërfaqes bazale ka aplikime praktike në sipërfaqet prove variabël e matur.

nëse njihen më shumë lidhjet me destruktive dhe jo i përsëritshëm. Biomasa mund të vlerësohet në mënyrë indirekte Biomasa është konsumi i kohës për të vlerësuar në mënyrë direkte dhe të saktë, është *Biomasa* është sasia ose pasha e materialit të gjallë bimor në një nësi sipërfaqe, përcaktueshme.

të përdoret në monitorimin e llojeve bimore me njësi që janë lehtësisht të kufizet, që janë zakonisht njësi të vegjël dhe janë lehtësisht të numërueshëm. Mund *Densiteti* është numuri i individëve për njësi sipërfaqe. Përdoret gjithësisht për përdorshëm.

materialit bimor që rritet në planin horizontal. Mbulesa është parametrick me i *Mbulesa* përcaktohet si sipërfaqja e truaillit e pushuar nga projeksoni vertical i sasia e llojeve, kështu që shënime tashmë të shtuara janë të vlerësuar se mbulesë. Megjithatë vlerësimet e frekuencës janë esencialisht në të vlerësuar se

vrojtuar gabimet ose ndikimet që janë vlerësime vizuale të abondancës bazuar në kuadratesh ti analizosh në një periudhë të shkurtër dhe sepse është pak i prirur për të përshatësime për monitorim sepse është e thjeshtë, lejon një sasi të madhe kuadrate me të njëjten madhësi në çdo rast monitorimi. Frekuenca është njësi e dhënat do të krahasohen me sipërfaqe të tjera prove, është esenciale të përdoren *Sipërfaqja prove do të jetë e barabartë me "arealin minimum"*. Nëse në vazhdim të kuadratit të përdorur në çdo vlerësim të frekuencës në përqindje.

varet nga madhësia e kuadratit, është e rëndësishme të deklarohet madhësia e

1. Përllogaritja e kuptimit statistikor;
2. Interpretimi afat-gjatë i ndryshimeve;
3. Krudasimi me sipërfaqet e kontrollit.

Ka tre hapa kryesorë që do t'checkoheshin këtu:

prova.
vendosur rëndësinë menaxheriale të ndryshimeve të vrojuara nga sipërfaqet
monstruara, ka ndodhur. Është e rëndësishme të njihet kjo më parë për të
kuptim-plojë nuk mund të themi që ndryshimi real në vlerë, në ekosistemet e
Nëse një diferencë në vlerë mesatare nga vrojtimi suksessiv nuk është statistiki

1. Ka ndryshime statistikisht kuptimplote midis vlerave për rastet e
monitorimit suksessiv?
2. Ka ndryshime ekologjike kuptimplote.

Dy tipe gëshjesh mund të evidentohen për të dhënat e monitorimit:

Procesi i interpretimit do të bëhet nga përcaktimi i saktë i objektivave të ambuleve
përkates për tu matur dhe nga objektiviteti ose pragu i vlerave.

➤ Interpretimi i të dhënave të monitoruara

shpërndarjen dhe abondancën e pjesëve të klasave strukturore të përcaktuara.

Metodologjia e pures se studimit konsiston ne te dhenat historiko-kulturore dhe arkeologjike qe disponohen ne territorin e interesit te kujt kondori tregon, te konfirmuara nga institucionet perkatese si Ministria e Kulturës e Republikës së Shqipërisë, Instituti i Monumenteve te Kulturës dhe Institutet e Historisë dhe Arkeologjisë.

Metodologjia

Ky studim permban te dhenat e nevojshme per pregatitjen perfundimtare te Studimit te Ambientit per Projektin e "Riveshjes se rruges Thumane-FushëKrye", ne aspektin e mbrojtjes dhe ruajtjes se pasurive te patijteshme kulturore dhe arkeologjike te zones ku kalon kjo rruge. Ne kete vleresim te kesaj faze nuk perfishihen detajet dhe menytrat se si do te realizohet mbrojtja e monumenteve egzistuese, por do te spejgohen zonat qe do te mbrohesh dhe cfar do te jete ne konsideraten e koncesionareve potenciale gjate fazes se implementimit te projektit.

Pembledhje

RRUGA

➤ **IMPAKTI NE ASJETET KULTURORE-ARKEOLOGJIKE TE RAJONIT KU KALON**

VLERESIMI AMBIENTAL ARKEOLOGJIK

**EKSTRAKT HISTORIK I REGJISTRIT TREGTAR PËR TË
DHËNAT E SUBJEKTIT "SHOQËRI ME PËRGJEGJËSI TË
KUFIZUAR"**

GAJENDJA E REGJISTRIMIT

1. Numri unik i identifikimit të subjektit (NUIS)	K9181006SU
2. Data e Regjistrimit	10/06/2009
3. Emri i Subjektit	GJEOKONSULT & CO
4. Forma ligjore	SHPK
5. Data e themelimit	10/06/2009
6. Kohëzgjatja	Nga: 10/06/2009 Deri:
7. Zyra qendrore e shoqërisë në Shqipëri	Tiranë KASHAR KASHAR Kihesa e Kamzes, Pallati Mchillaj, Kat 4
8. Kapitall	29.920.000,00
8.1 Numri i përgjithshëm i kufotave	2.992,00
9. Objekti i aktivitetit	Mbikqyrje dhe këllaudim punimesh zbatimi. Punime dheu, tarracime, prodhim elementesh të paratarrakuarve betonit e tarracime, prodhim elementesh të instalimeve të nevojshme, betonime e kompletimi me instalime të nevojshme, ndertime civile, industriale, turistike, ndertim rrugë, fusha aviatcion, veshje me asfialtobeton të rrugëve, ndertim vepimesh arti, ndertim ujësjetlesash e kanalizime.Punime karpenjore meçitike, shpimi pusesh gjeologjike inxhinjere e hidrogeologjike eji.Kivellime topografike, punime topogjeodezike ejiImp-eksport, tregti të mallrave të ndryshme eji. Vepimtarit financiare të transferimit të parave në emër dhe për llogari të Subjektit Financiar - Jobanke. Vepimtarit të Agjencit Komisioner.Ne fushen e Projektimit të ndertimit. Prova laboratorike në strukturen ndertimore. Vepira hidroteknike, marje uji, shkarkimi, kulla ekuilibri - porta e portite. Konsulterce Juridike, import-eksport minieralesh.Auditim në finance dhe auditim në ndertim. Hartim i raportit të vleresimit të ndikimit në mjedis, auditim mjedisor, hartim i ekspertizave për probleme mjedisore.
10. Administrator/et	Hamit Mustafa
10.1 Afati i emërimit	Nga: 10/06/2009 Deri: 10/06/2019

1. 16/07/2009 Data e regjistrimit	Numri i ceshjes: CN-272596-07-09 Objekti ishte ("Punime dheu, tarracime, prodhim elementesh te parafabrikuara betoni e betonarme e kompletimi me instalimet e nevojshme, ndertime civile, industriale, turistik, ndertim rruge, fasha aviacioni, veshje me asfaltobeton te rrugëve, ndertim veprash arti, ndertim ujeshllesash e kanalizime, Punime karpenzierie metalike, shpinim pusesh gjeologjike inxhinjertike e hidrogeologjike efj, Rive-line topografjike, piminë topogjeodezjike efj, Imp-eksport, tregti te mallrave te ndryshme efj") u be ("Mbledhjet dhe kolektim punimesh zbatimi, Punime dheu, tarracime, prodhim elementesh te parafabrikuara betoni e betonarme e kompletimi me instalimet e nevojshme, ndertime civile, industriale, turistik, ndertim rruge, fasha aviacioni, veshje me asfaltobeton te rrugëve, ndertim veprash arti, ndertim ujeshllesash e kanalizime, Punime karpenzierie metalike, shpinim pusesh gjeologjike inxhinjertike e hidrogeologjike efj, Rive-line topografjike, piminë topogjeodezjike efj, Imp-eksport, tregti te mallrave te ndryshme efj") Lista e Dokumenteve:
9	Ndryshimi i te dheneve te regjistruara

HISTORIKU I REGJISTRIMIT

Regjistrimi Filluesar: CN-261741-06-09

Regjistrimi Filluesar: CN-261741-06-09
 Aplikim per regjistrimin filluesar te shoqerise me pergjetej te kullizuar, kolektive, komandite dhe te tjeshia
 Akti i themelimit
 Statusi (nese eshte hartuar si dokument i ndryshem nga akti i themelimit)
 Lista e Dokumenteve:

15. Statusi:	Aktiv
14. Te dhena qe njoftohen vullnetarisht	Emri Tregtar: GJEOKONSULT & CO Telefon: 0682357774
13. Vende te tjera te ushtrimit te aktivitetit	Trane KASHAR KASHAR Automjeti tip "VEECO KARROTREK" me barge AA 190 JK
12.4 Komente (nese ka)	
*Te perfjagesuarit, (Platksionet velem nese nje knote zoterohet ne bashkëpronesi)	
12.3 Pjesemaria ne pergjindje (%)	100,00
12.2 Numri i pjesëve	2.992,00
12.1 Vera e kapitalit	Pate: 29.920.000,00 Natyre:
12. Oraketi	Hamit Mustafa
11.1 Kullizimet e kompetencave (nese ka)	parashikimet figjore
11. Procedura e emertimit nese ndryshon nga	

<p>Objekti ishite ("Mbiqkyrje dhe kolaudim punimesh zbatimi, Punime dheu, tarracime, prodhim elementesh te parafabrikuara betoni e betonarme e kompletimi me instalimet e nevojshme, nderime civile, industriale, turistik, nderim veprash arti, nderim ujefjellesash e kanalizime, Punime asfaltobetone te rruges, nderim veprash arti, nderim ujefjellesash e kanalizime, Punime karpenjferie metalike, shpim pusesh gjeologjike inxhinierike e hidrogeologjike eif, Rivehime topografike, punime topogjeodezike eif, Imp-eksport, tregti te mallrave te ndryshme eif, Vepimari financiare te transferimit te parave ne emer dhe per llogari te Subjektit Financiar - Jobanke, Vepimari te Agjentit Komisioner.")</p>	<p>Numri i ceshjes: CN-369233-03-10</p>	<p>6. 24/03/201</p>	<p>0</p>
<p>Objekti ishite ("Mbiqkyrje dhe kolaudim punimesh zbatimi, Punime dheu, tarracime, prodhim elementesh te parafabrikuara betoni e betonarme e kompletimi me instalimet e nevojshme, nderime civile, industriale, turistik, nderim veprash arti, nderim ujefjellesash e kanalizime, Punime asfaltobetone te rruges, nderim veprash arti, nderim ujefjellesash e kanalizime, Punime karpenjferie metalike, shpim pusesh gjeologjike inxhinierike e hidrogeologjike eif, Rivehime topografike, punime topogjeodezike eif, Imp-eksport, tregti te mallrave te ndryshme eif, Vepimari financiare te transferimit te parave ne emer dhe per llogari te Subjektit Financiar - Jobanke, Vepimari te Agjentit Komisioner.")</p>	<p>Numri i ceshjes: CN-404547-06-10</p>	<p>2. 07/06/201</p>	<p>0</p>
<p>Objekti ishite ("Mbiqkyrje dhe kolaudim punimesh zbatimi, Punime dheu, tarracime, prodhim elementesh te parafabrikuara betoni e betonarme e kompletimi me instalimet e nevojshme, nderime civile, industriale, turistik, nderim veprash arti, nderim ujefjellesash e kanalizime, Punime asfaltobetone te rruges, nderim veprash arti, nderim ujefjellesash e kanalizime, Punime karpenjferie metalike, shpim pusesh gjeologjike inxhinierike e hidrogeologjike eif, Rivehime topografike, punime topogjeodezike eif, Imp-eksport, tregti te mallrave te ndryshme eif, Vepimari financiare te transferimit te parave ne emer dhe per llogari te Subjektit Financiar - Jobanke, Vepimari te Agjentit Komisioner.")</p>	<p>Numri i ceshjes: CN-369233-03-10</p>	<p>6. 24/03/201</p>	<p>0</p>

<p>hidrogeologjike e j. Rivehine topografike, punime topogjeodezike e j. Imp-eksport, tregti te mallrave te ndryshme e j. Veprimtari Financiare te transferimit te parave ne emer dhe per llogari te emert dhe per llogari te Subjektit Financiar - Jabanke. Veprimtari te Agjentit Komisioner. Ne fushen e Projektit Komisioner. (Liste e Dokumenteve: Apikim per ndryshime ne te dhenat e regjistrimit</p>			
<p>Numri i ceshjes: CN-560772-06-11 Arsyet e hapjes se ceshjes: Depozitim i vendimit date 06.06.2011 ku eshte vendosur shumi i objektit te veprimtarise. Objekti ishte ("Mbikqyrje dhe kolaudim punimesh zbatimi. Punime dheu, tarracime, prodhim elementesh te parafabrikuara betoni e betonarime e kompletimi me instalimet e nevojshme, ndertime civile, industriale, turistik, ndertim rrugc, fusha aviacioni, veshje me asfaltobeton te rrugave, ndertim veprash arti, ndertim kanalizime, Punime karpentierie metalike, shpim pusesh gjeologjike inxhinierike e hidrogeologjike e j. Rivehine topografike, punime topogjeodezike e j. Imp-eksport, tregti te mallrave te ndryshme e j. Veprimtari Financiare te transferimit te parave ne emer dhe per llogari te Subjektit Financiar - Jabanke. Veprimtari te Agjentit Komisioner. Ne fushen e Projektit Komisioner. (Liste e Dokumenteve: Apikim per ndryshime ne te dhenat e regjistrimit Vendim i asambleses se pergjithshme</p>	<p>8.14/06/2011</p>	<p>1</p>	
<p>Numri i ceshjes: CN-821865-06-12 Arsyet e hapjes se ceshjes: Depozitim i vendimit te shqetesuar, date 28.06.2012 per shumin e objektit te veprimtarise. Objekti ishte ("Mbikqyrje dhe kolaudim punimesh zbatimi. Punime dheu, tarracime, prodhim elementesh te parafabrikuara betoni e betonarime e kompletimi me instalimet e nevojshme, ndertime civile, industriale, turistik, ndertim rrugc, fusha aviacioni, veshje me asfaltobeton te rrugave, ndertim veprash arti, ndertim kanalizime, Punime karpentierie metalike, shpim pusesh gjeologjike inxhinierike e hidrogeologjike e j. Rivehine topografike, punime topogjeodezike e j. Imp-eksport, tregti te mallrave te ndryshme e j. Veprimtari Financiare te transferimit te parave ne emer dhe per llogari te Subjektit Financiar - Jabanke. Veprimtari te Agjentit Komisioner. Ne fushen e Projektit Komisioner. (Liste e Dokumenteve: Apikim per ndryshime ne te dhenat e regjistrimit Vendim i asambleses se pergjithshme</p>	<p>9.29/06/2012</p>	<p>2</p>	

11. 05/09 /2012	<p>Numeri i ceshjes: CN-872011-09-12</p> <p>Arset e hapjes se ceshjes: Depozitimi i vendimit date 04:09.2012, me te cilin eshte vendosur shitim i objektit te veprimtarise.</p> <p>Objekti ishte ("Mbikqyrje dhe kotardim punimesh zbatimi Punime dheu, tarracime, prodhim elementesh te parafabrikuara betoni e betonarme e kompletimi me instalimet e</p>
10. 03/07 /2012	<p>Numeri i ceshjes: CN-822864-07-12</p> <p>Arset e hapjes se ceshjes: Depozitimi i vendimit te ortakut te vetem te shqeritese, date 28.06.2012 ku eshte vendosur: - Zmadhimin i kapitalit, - Eruktimi Z.Nikolla Pandeli GECO, Ekspert Kontabel i Regjistruar me License Nr.64, date 10.02.2000 per hartimin e Raportit te Zmadhimin te Kapitalit, Depozitimi i Raportit te Ekspertit Kontabel per Zmadhimin e Kapitalit, date 29.06.2012. Depozitimi i vendimit te ortakut te vetem te shqeritese, date 29.06.2012 ku eshte vendosur: - Miratimi i Raportit te Ekspertit Kontabel per zmadhimin e kapitalit te shqeritese.</p> <p>Vlera e kapitalit ishte "1.000.000,00" u be "29.920.000,00" u be "2.992,00" Numeri i aksioneve ishte "100,00" u be "2.992,00"</p> <p>Kane ndodhur ndryshimet e meposhme tek ortaket individ:</p> <p>Kane ndryshuar te dhena per ("Hamt Mustafa"), Kontributi ne para ishte ("1.000.000,00" u be ("29.920.000,00") u be ("2.992,00")</p> <p>Kane ndryshuar te dhena per ("Hamt Mustafa"), Numeri i aksioneve ishte ("100,00") u be ("2.992,00")</p> <p>Lista e Dokumenteve:</p> <p>Applikim per ndryshime ne te dhena e regjistruarimi</p> <p>Vendim i asambleses se pergjithshme</p> <p>Mandati bankar ose vertetimi i noterit per pagesen e kapitalit ne para - (nese kapitali eshte paguar)</p> <p>Applikim per ndryshime ne te dhena e regjistruarimi</p> <p>Dokumentet i autorizimit</p> <p>Akti i ekspertimit te ekspertit vleresues te licencuar per pagesen e kapitalit ne natyre</p>
10. 03/07 /2012	<p>Numeri i ceshjes: CN-822864-07-12</p> <p>Arset e hapjes se ceshjes: Depozitimi i vendimit te ortakut te vetem te shqeritese, date 28.06.2012 ku eshte vendosur: - Zmadhimin i kapitalit, - Eruktimi Z.Nikolla Pandeli GECO, Ekspert Kontabel i Regjistruar me License Nr.64, date 10.02.2000 per hartimin e Raportit te Zmadhimin te Kapitalit, Depozitimi i Raportit te Ekspertit Kontabel per Zmadhimin e Kapitalit, date 29.06.2012. Depozitimi i vendimit te ortakut te vetem te shqeritese, date 29.06.2012 ku eshte vendosur: - Miratimi i Raportit te Ekspertit Kontabel per zmadhimin e kapitalit te shqeritese.</p> <p>Vlera e kapitalit ishte "1.000.000,00" u be "29.920.000,00" u be "2.992,00" Numeri i aksioneve ishte "100,00" u be "2.992,00"</p> <p>Kane ndodhur ndryshimet e meposhme tek ortaket individ:</p> <p>Kane ndryshuar te dhena per ("Hamt Mustafa"), Kontributi ne para ishte ("1.000.000,00" u be ("29.920.000,00") u be ("2.992,00")</p> <p>Kane ndryshuar te dhena per ("Hamt Mustafa"), Numeri i aksioneve ishte ("100,00") u be ("2.992,00")</p> <p>Lista e Dokumenteve:</p> <p>Applikim per ndryshime ne te dhena e regjistruarimi</p> <p>Vendim i asambleses se pergjithshme</p>

<p>Arçyet e hapjes se ceshtjes; Depozitimi i vendimit të asamblesë së orarit të veçim të Numri i ceshtjes: CN-955615-12-12</p> <p>shoqërise date 12.12.2012 ku është vendosur shtimi i objektit të veprimtarisë. Objekti ishte ("Mbikqyrje dhe kohauidim punimesh zbatim, Punime dheu, tarracime, prodhim elementesh të parafabrikuara betoni e betonarme e kompletimi me instalimet e nevojshme, ndertim civile, industriale, turrstike, ndertim rruge, fusha aviatiori,veshje me asfaltobeton te rruges, ndertim veprash arti, ndertim ujeshellesash e kanalizime.Punime karpentierie metalike, shpim pusesh gjeologjike inxhinierike e hidrogeologjike vij.Rivetime topografike, puntine topogjeodezike eji,Imp-eksport, tregji te mallrave te ndryshme eji. Vepimtarit financiare te transferimit te parave ne emer dhe per llogarit te Subjektit Financiar - Jabanke. Vepimtarit te Agjentit Komisioner.Ne fushen e Projektitimi te ndertimit. Prova laboratorike ne strukturen ndertimore. Vepra hidroteknike, martje uji shkarkimi, kulla ekuilibri - porta e pontite. Konsulence Juridike, Import-eksport mineratesh.")</p> <p>Objekt i ceshtjes: Depozitimi i vendimit të asamblesë së orarit të veçim të Numri i ceshtjes: CN-955615-12-12</p>	<p>12. 12/12 /2012</p>
<p>nevojshme, ndertime civile, industriale, turrstike, ndertim rruge, fusha aviatiori,veshje me asfaltobeton te rruges, ndertim veprash arti, ndertim ujeshellesash e kanalizime.Punime karpentierie metalike, shpim pusesh gjeologjike inxhinierike e hidrogeologjike eji.Rivetime topografike, puntine topogjeodezike eji,Imp-eksport, tregji te mallrave te ndryshme eji. Vepimtarit financiare te transferimit te parave ne emer dhe per llogarit te Subjektit Financiar - Jabanke. Vepimtarit te Agjentit Komisioner.Ne fushen e Projektitimi te ndertimit. Prova laboratorike ne strukturen ndertimore. Vepra hidroteknike, martje uji shkarkimi, kulla ekuilibri - porta e pontite. Konsulence Juridike, Import-eksport mineratesh.")</p> <p>Lista e Dokumenteve: Vendimi i asamblesë se pergjithshme Mandati bankar ose vertetimi i nocent per pagesen e kapitallit ne para - (nese kapitalli eshte paguar) Aplikim per ndryshime ne te dhevat e regjistrit</p>	

<p>transferimit te parave ne emer dhe per llogari te Subjektit Financiar - Jobanke, Vepriitari te Agjencit Komisioner. Ne fushen e Projektit te nderimit, Prova laboratorike ne strukturen nderimore, Vepri hidroteknike, marrje uji, shkarikimi, kulla ekuilibri - porta e pontile, Konsulenc Juridike, import-eksport mincralsh. Auditim ne finance dhe auditim ne nderim. (")</p> <p>Lista e Dokumenteve: Mandati bankar ose vertetimi i noterit per pagesen e kapitalit ne para - (nese kapitali eshte paguar)</p> <p>Aplikim per ndryshime ne te dhenat e regjistrimit Vendim i asambles se pergjithshme</p>	<p>Numri i ceshjes: CN-120708-06-13 /2013</p> <p>Atyret e hapjes se ceshjes: Depozitimi i vendimit te administratorit dhe ortakut te vetem te shogerise, date: 06.05.2013, ne te cilit eshte vendosur: Shtimi i objektit te vepriantarise. Objektit ishte ("Mbiqyrje dhe kolaudim punitesh zbatim, Punime dheu, tarrucime, prodhim elementesh te parafabrikuarara betoni e betonarime e kompletimi me instalimet e nevojshme, nderime civile, industriale, turistik, nderim rruge, fusha aviacioni, veshje me asfaltobetone te rrugëve, nderim vepriashi arti, nderim ujeshitesosh e kanalizime. Punime karpentierie metalike, shpim pusesh gjeologjike inxhinierike e karpentierie metalike, punime topografike, punime topogjeodezike eji Imp-eksport, regji te mallrave te ndryshme eji. Vepriitari financiare te transferimit te parave ne emer dhe per llogari te Subjektit Financiar - Jobanke. Vepriitari te Agjencit Komisioner. Ne fushen e Projektit te nderimit, Prova laboratorike ne strukturen nderimore. Vepri hidroteknike, marrje uji, shkarikimi, kulla ekuilibri - porta e pontile, Konsulenc Juridike, import-eksport mincralsh. Auditim ne finance dhe auditim ne nderim. (")</p> <p>Lista e Dokumenteve: Mandati bankar ose vertetimi i noterit per pagesen e kapitalit ne para - (nese kapitali eshte paguar)</p> <p>Aplikim per ndryshime ne te dhenat e regjistrimit Vendim i asambles se pergjithshme</p>
---	---

14.	11/11	/2013	<p>Nuamri i ceshijes: CN-249289-11-13</p> <p>Arsyet e hapjes se ceshijes: Depozitimi i vendimit te ortakut te velenit date 11.11.2013 ku eshte vendosur: Ndryshimi i adreses kryesore.</p> <p>Kane ndodhur ndryshimet e meposhime ne Adresat e Aktivitetit:</p> <p>eshte Shituar Adresa: "Tirane; TIRANE; ; Kashar; KASHAR; Kihesa e Kamzes, Pallati Mehllaj, Kati 4;"</p> <p>eshte Hapur Adresa: "Tirane; TIRANE; ; Kashar; KASHAR; Kihesa e Kamzes, Pallati Mehllaj, Kati 2;"</p> <p>Lista e Dokumenteve:</p> <p>Vendim i asambleses se pergjithshme</p> <p>Aplikim per ndryshime ne te dhenat e regjistrimit</p> <p>Imazhi i shenjës dalluese te aktivitetit</p>
15.	08/01	/2014	<p>Nuamri i ceshijes: CN-305015-01-14</p> <p>Arsyet e hapjes se ceshijes: Depozitimi i Kerkeses te administratorit te shoqerise, date 07.01.2014 ku eshte vendosur: Ndryshimi i adreses dytesore te ushtrimit te aktivitetit.</p> <p>Kane ndodhur ndryshimet e meposhime ne Adresat e Aktivitetit:</p> <p>eshte Shituar Adresa: "Tirane; TIRANE; ; Kashar; KASHAR; Kihesa e Kamzes, Pallati MEHLLAJ, Kati Zero;"</p> <p>eshte Hapur Adresa: "Shkoder; Foke; Fushë Arrez; ; Fushë Arrez; Ne qender te Fushë - Arrez, prane Ish Pallatit te Kulturës;"</p> <p>Lista e Dokumenteve:</p> <p>Aplikim per ndryshime ne te dhenat e regjistrimit</p> <p>Mandatit bankar ose vertetimi i noterit per pagesen e kapitalit ne jera - (nese kapitali eshte paguar)</p> <p>Vendim i asambleses se pergjithshme</p>
16.	26/06	/2014	<p>Nuamri i ceshijes: CN-526095-06-14 (APLIKIM PER DEPOZITIM PASQYRA FINANCIARE)</p> <p>Arsyet e hapjes se ceshijes: Depozitimi i bilancit vjetor kontabel per vitin 2013.</p> <p>Lista e Dokumenteve:</p> <p>Bilanci Kontabel</p> <p>Formulari i Aplikimit</p> <p>Dokumentit i autorizimit</p> <p>Mandatit i Pageses</p> <p>Ankeset e pasqyres financiare, qe përbëjnë një paragraf të metodave kontabel, si dhe materialin listër shpjegues</p>
17.	02/07	/2014	<p>Nuamri i ceshijes: CN-535274-07-14</p> <p>Arsyet e hapjes se ceshijes: Depozitimi i vendimit te ortakut te velenit, date 10.06.2014 ku eshte vendosur: Riemerimi i administratorit te shoqerise Z.Hamit Mustafa per një afat 5-</p>

21. 18/03 /2015	<p>Numbri i ceshijes: CN-945167-03-15 Arsyet e hapjes se ceshijes: Depozitimi i vendimit te ortakut te vetem, date 18.03.2015 ku eshte vendosur: Mbyllja e nje adrese dytesore</p>
20. 16/03 /2015	<p>Numbri i ceshijes: CN-938573-03-15 Arsyet e hapjes se ceshijes: Saktesimi i kodit ekonomik. Depozitimi i Akti-Matueshijes per kalimin ne pronesi pajisje laboratorike, per posedimin e ambjenteve dhe miratim transferim punonjesh, Nr.596 Raporti, Nr.278 Koleksioni, date 28.2.2014.</p> <p>Lista e Dokumenteve: Mandati bankar ose vertetimi i noteri per pagesen e kapitalit ne para & Aqese kapitali eshte paguar) Aplikim per ndryshime ne te dhenat e regjistrit</p>
19. 15/01 /2015	<p>Numbri i ceshijes: CN-802965-01-15 Arsyet e hapjes se ceshijes: Depozitim i vendimit date 15.01.2015, ku eshte vendosur hapja e nje adrese dytesore.</p> <p>Kane ndodhur ndryshimet e inqeshume ne Adresat e Aktivitetit: eshte Shuar Adresa: "Tirane; TIRANE; KASHAR; KASHAR; Autonjefi tip "VKKO KARROTREC" me targe AA 190 IK; " Lista e Dokumenteve: Aplikim per ndryshime ne te dhenat e regjistrit Vendim i asambles se pergjithshme Mandati bankar ose vertetimi i noteri per pagesen e kapitalit ne para - (nese kapitali eshte paguar)</p>
18. 12/01 /2015	<p>Numbri i ceshijes: CN-792873-01-15 (APLIKIM PER DEPOZITIM PASQYRA FINANCIARE) Arsyet e hapjes se ceshijes: depozitim bilancit vitit 2012</p> <p>Lista e Dokumenteve: Akti i miratimit te bilancit nga asambleja subjektit, ose nga individi i regjistruar) Pasqyra e avdhurave dhe te shpenzimeve</p>
Vjeçar:	<p>Kane ndodhur ndryshimet e meposhtrone tek administratori: ("10/06/2014") u be ("10/06/2019") Kane ndryshuar te dhenat per administratorin: ("Hamit Mustafa"), Kohëzgjatja deri ishite Lista e Dokumenteve: Aplikim per ndryshime ne te dhenat e regjistrit Vendim i asambles se pergjithshme</p>

[Faint handwritten text]

[Handwritten signature]

Emri, Mbiemri, Nr. regjistrimi
(i nëpunësit të sportit)

Date: 02/06/2015

<p>Kane ndodhur ndryshimet e mëposhtme në Adresat e Aktivitetit: <u>eshic Hoxha Adresa: "Tirane: TRANE, ; Kufhar; KASHAR; Kibesa e Kumanov. Pallati MEHILLAJ, Kati Zero; "</u></p> <p>Lista e Dokumenteve: Mandati bankar ose vlerëtimi i noterit për pagesën e kapitalit në para - (nëse kapitali është paguar) Aplikim për ndryshime në të dhënat e regjistrimit Vendimi i asamblesë së përgjithshme</p>	
--	--

EKSTRAKT I REGJISTRIT TREGTAR PËR TË DHËNAT E SUBJEKTIT "SHOQËRI ME PËRÇJEGJËSI TË KUFIZUAR"

GJENDJA E REGJISTRIMIT

1.	Numbri unik i identifikimit të subjektit (NUIS)	K91810005U
2.	Data e Regjistrimit	10/06/2009
3.	Emri i Subjektit	GJEOKONSULT & CO
4.	Forma ligjore	SHPK
5.	Data e themelimit	10/06/2009
6.	Konçezgjatja	Nga: 10/06/2009 Deri: 10/06/2009
7.	Zyra qendrore e shoqërisë në Shqipëri	Tirane KASHAR KASHAR Kthesa e Kamzes, Pallati Metallaj, Kati 4
8.	Kapital	29.920.000,00
8.1	Numbri i përgjithshëm i kësajve	2.992,00
9.	Objekti i aktivitetit	Mbikqyrje dhe kolaudim punimesh zbatimi. Punime dheu, lartësime, prodhim elementesh të parafabrikuarra betoni e betonarme e kompletimi me instalimet e nevojshme, ndërtime civile, industriale, turrstike, ndërtim rrugë, fusha aviatcion, veshje me asfaltobeton të rrugëve, ndërtim veprash arti, ndërtim ujësullesash e kanalizime. Punime karpiçerçerç metalike, shpim pusesh gjeologjike inxhinierike e hidrogeologjike etj. Kivellime topografike, punime topogjeodezike etj. Imp-eksport, tregti të mallrave të ndryshme etj. Veprimtari financiar të transferimit të parave në enver dhe për llogari të Subjektit Financiar - Jabanke, Veprimtari të Agjencit Komisioner. Në fushën e Projektimit të ndërtimit. Prova laboratorike në strukturën ndërtimore. Vepra hidroteknike, marrje uji, shkarçimi, kulla ekuilibri - porta e portile. Konsulencë juridike, imp-ort-eksport mineralësh. Auditim në finançe dhe auditim në ndërtim. Hartim i raportit të vlerësimit të ndikimit në mjedis, auditim mjedisor, hartim i ekspertizave për probleme mjedisore.
10.	Administrator/et	Hamit Mustafa
10.1	Atari i emërimit	Nga: 10/06/2009 Deri: 10/06/2019
11.	Procedura e emërimit nëse ndryshon nga parashikimet ligjore	
11.1	Kualitetet e kompetencave (nëse ka)	

Date: 02-06-2015

12. Ortakët		Hamit Mustafa
12.1	Vlera e kapitalit	Para: 29,920,000.00
12.2	Numri i pjesëve	Natyre:
12.3	Pjesëmarrja në përqindje (%)	2,992,00
*Te përfaqësonit, (Përsoshet vetëm nëse nje kuote zotërohet në bashkëpronësi)		100,00
12.4	Komentet (nëse ka)	
13.	Vende të tjera të ushtrimit të aktivitetit	Tirane Kasha KASHAR Automjete tjp "VECO KARROTREC" me targe AA 190 JK
14.	Te dhëna që ngjohohen vullnetarisht	Emri Tregtar: GJEOKONSULT & CO Telefon: 0682357774
15.	Statusi:	Aktiv

OKR

REPUBLIKA E KOSOVËS
MINISTRIA E SPORTIT DHE KULTURËS
FIZIKE
Qendra Kombëtare e Sportit

REPUBLIKA E SHqipërisë
Ministria e Zhvillimit Ekonomik,
Tregtisë dhe Sipërmarrjes

LICENCË

LN-7382-01-2014	NUIS/NIPT: K91810005U
Subjekti: GIFOKONSULLI & CO	
Adresë: Tiranë, TirëANE, Kashtar, KASHAR, Kthesa e Kançës, Pallati shtetëror, kati 4	
Kodi: III.Z.A.11.21	Kod tjetër:
Data e lëshimit: 29/09/2014	Afati i vlefshmërisë: Pa afat
Kategoria	
Shërbime ekspertize dhe/ose profesionale lidhur me ndikimin në mjedis	
Nënkategoria	
Veprimtaria e ekspertizës lidhur me ndikimin në mjedis	
Veprimtari specifike	
1. Ndikim në mjedis 2. Auditim mjedisor	
Specialiteti	

Emertimi përshkrues i veprimtarisë

Auditim mjedisor dhe vlerësim i ndikimit në mjedis.

Kufizime specifike

licenca ushtrohet sipas kufizimeve në legjislacionin në fuqi

Dejtime specifike

Licenca ushtrohet sipas dejtimeve në legjislacionin në fuqi

Vendi i kryerjes së veprimtarisë

Në të gjithë territorin e Republikës së Shqipërisë.

Mëshkrimi i sportelit:

Shërbimi Kombëtar i Licencave dhe Tregëtisë

MINISTRI
Luljeta XHUVELI

Çertifikohet për hartimin e raportëve të vlerësimit të ndikimit në mjedis, probleme mjedisore dhe thirrjen si ekspert për të vlerësuar një raport të vlerësimit të ndikimit në mjedis ose rezultatet e një auditimi.

"Jana MENDRI"

Ne mbështetje të vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 268, datë 24.04.2003 "Për çertifikimin e specialistëve, për vlerësimin e ndikimit në mjedis dhe auditimin mjedisor".

ÇERTIFIKATE

Vendimi nr. 3

Tirane, më 25.04.2007

Rruga "Durrësit" Nr. 27, Tirane. Tel. 04 224 572 Fax. 0 4 270 627 www.moc.gov.al

REPUBLIKA E SHQIPËRISE
MINISTRIA E MËDITISË, PSYCHE DHE ADMINISTRIMIT TË DJËRAVE